STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39610
12 november 2026

Regeling van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 9 november 2026, nr. WJZ/99411265, houdende regels voor de verstrekking van subsidie voor het sluiten van veehouderijlocaties voor de reductie van ammoniakemissie (Landelijke vrijwillige beëindigingsregeling veehouderijlocaties) [KetenID WGK 27616]

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Gelet op artikel 3 van de Kaderwet EZ-, LVVN- en KGG-subsidies;

Besluit:

§ 1 Algemeen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze regeling wordt verstaan onder:
ammoniakemissie: het totaal van de emissie van ammoniak, uitgedrukt in kilogrammen ammoniak per jaar, afkomstig uit de dierenverblijven van een veehouderijlocatie;
dierenverblijf: gebouw voor het houden van landbouwhuisdieren, met uitzondering van ruimte voor uitloop;
diersoorten behorend tot kleinere sectoren: geiten, overig rundvee, vleeseenden, konijnen, vleeskalveren;
diersoorten met productierecht: melkvee, kippen, kalkoenen en varkens;
geiten: de diercategorieën met diernummers 600, 601 en 602, bedoeld in bijlage D, tabel IA, van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet;
konijnen: de diercategorieën met diernummers 900 en 901, bedoeld in bijlage D, tabel IA, van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet;
landbouwhuisdier: zoogdier of vogel voor de productie van vlees, eieren, melk, wol of veren of een paard of pony voor het fokken;
landbouwvrijstellingsverordening: Verordening (EU) 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard;
melkvee: dieren als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel kk, van de Meststoffenwet;
minister: Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur;
Natura 2000-gebied: Natura 2000-gebied als bedoeld in de bijlage, behorend bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;
natuurvergunning: omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onderdeel e, van de Omgevingswet;
omgevingsrechtelijke melding: melding als bedoeld in artikel 4.808 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
omgevingsvergunning milieu: omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onderdeel b, van de Omgevingswet;
overbelast Natura 2000-gebied: Natura 2000-gebied dat is vermeld in bijlage 1;
overig rundvee: de diercategorieën met diernummers 104 en 120, bedoeld in bijlage D, tabel IA, van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet;
productiecapaciteit: dierenverblijven, mest- en voeropslagen;
productierecht: productierecht als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel aa, van de Meststoffenwet, dat wordt uitgedrukt in:
a. voor fosfaatrecht: kilogrammen fosfaat;
b. voor varkensrecht: varkenseenheden, overeenkomstig de normen van bijlage II bij de Meststoffenwet;
c. voor pluimveerecht: pluimvee-eenheden, overeenkomstig de normen van bijlage II bij de Meststoffenwet;
veehouder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die of samenwerkingsverband van natuurlijke personen of rechtspersonen dat een veehouderij drijft;
veehouderij: onderneming voor het houden van landbouwhuisdieren;

veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren: veehouderij voor het houden of het mede houden van diersoorten behorend tot kleinere sectoren;
veehouderij met productierecht: veehouderij voor het houden of het mede houden van diersoorten met productierecht;
veehouderijlocatie: vestigingsplaats van een veehouderij, bestaande uit het gebouwerf, bedoeld in bijlage I, onder A, bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, van de vestiging;
vleeseenden: de diercategorieën met diernummers 801, 802 en 803, bedoeld in bijlage D, tabel IA, van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet;
vleeskalveren: de diercategorieën met diernummers 112, 115, 116, 117 en 122, bedoeld in bijlage D, tabel IA, van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

Artikel 2 Bepaling afstand tot overbelast Natura 2000-gebied

De afstand tot een overbelast Natura 2000-gebied wordt bepaald door de minimale afstand in rechte lijn tussen de veehouderijlocatie en een overbelast Natura 2000-gebied.

Artikel 3 Bepaling ammoniakemissie

1. Bij de berekening van de ammoniakemissie wordt uitgegaan van:
   a. het aantal landbouwhuisdieren dat gemiddeld in 2025 op de veehouderijlocatie is gehouden, onderscheiden naar de diercategorieën, vermeld in bijlagen V en VI van de Omgevingsregeling;
   b. het huisvestingssysteem, genoemd in bijlagen V en VI van de Omgevingsregeling, waarin de onderscheidenlijke diercategorieën in 2025 zijn gehouden.

2. Indien de veehouder aannemelijk kan maken dat de situatie in 2025 niet representatief is voor het jaarlijks gemiddeld gehouden aantal landbouwhuisdieren, kan worden uitgegaan van het aantal landbouwhuisdieren dat gemiddeld is gehouden in 2024 of 2023.

Artikel 4 Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies

De artikelen 6, 22, 23, 26, 27, 28, 36, 36a, 41, 43, 52 van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 2 Criteria voor subsidieverstrekking

Artikel 5 Grondslag

1. De minister kan een veehouder die een veehouderij met productierecht of een veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren drijft, die een ammoniakemissie veroorzaakt, op aanvraag subsidie verstrekken voor de onomkeerbare sluiting van een veehouderijlocatie.

2. Voor subsidieverstrekking op grond van het eerste lid komt niet in aanmerking een veehouder die artikel 19, eerste lid, artikel 20, eerste lid, of artikel 21b, eerste lid, van de Meststoffenwet heeft overtreden.

3. Het eerste lid geldt alleen voor een veehouderij die behoort tot de categorie kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van bijlage I bij de landbouwvrijstellingsverordening.

Artikel 6 Vereisten

1. Er is sprake van een onomkeerbare sluiting van een veehouderijlocatie als bedoeld in artikel 5, eerste lid, indien:
   a. niet langer landbouwhuisdieren worden gehouden op de locatie;
   b. de dierlijke meststoffen zijn verwijderd van de locatie;
   c. de veehouder, voor zover deze een veehouderij met productierecht drijft, overeenkomstig artikel 31, eerste lid, van de Meststoffenwet een kennisgeving heeft gedaan van het geheel of gedeeltelijk vervallen van diens productierecht, waarbij ten minste het productierecht voor een zodanige omvang vervalt als is vereist voor het houden van het hierna vermelde percentage van het aantal dieren, uitgedrukt in varkenseenheden, pluimvee-eenheden respectievelijk kilogrammen fosfaat, dat gemiddeld in het voor de berekening van de ammoniakemissie gebruikte referentiejaar op de locatie is gehouden:
      – varkens: 80%;
      – kippen en kalkoenen: 80%;
      – melkvee: 95%;

d. al naar gelang de toepasselijke verplichtingen op grond van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving:
   1°. de veehouder bij het bevoegd gezag een omgevingsrechtelijke melding heeft gedaan dat deze op de locatie niet langer landbouwhuisdieren houdt; of
   2°. het bevoegd gezag de omgevingsvergunning milieu voor de locatie heeft ingetrokken of zodanig heeft aangepast dat het niet langer is toegestaan op de locatie landbouwhuisdieren te houden;
e. in het geval de veehouder beschikt over een natuurvergunning voor de locatie: deze vergunning is ingetrokken tenzij onderdeel f van toepassing is;
f. in het geval de veehouder voornemens is om op de locatie na de sluiting andere activiteiten te gaan verrichten, het bevoegd gezag op verzoek van de veehouder een besluit heeft genomen:
   1°. op grond waarvan de toegestane stikstofemissie vanaf de locatie niet meer bedraagt dan de stikstofemissie ten gevolge van die activiteiten, met een maximum van 15% van de stikstofemissie van de activiteiten waarvoor voorheen toestemming was verleend,
   2°. waarbij de houder van de natuurvergunning wordt verplicht om de toestemming voor de stikstofemissie van de andere activiteiten te laten intrekken ten behoeve van een of meer Natura 2000-gebieden, wanneer deze niet langer gebruik maakt van die toestemming;
g. het bevoegde bestuursorgaan van de gemeente binnen de grenzen waarvan de veehouderijlocatie zich bevindt, een verzoek van de veehouder in behandeling heeft genomen om het omgevingsplan zodanig aan te passen dat op de locatie niet langer een veehouderij kan worden gevestigd;
h. de veehouder een kwalitatieve verplichting als bedoeld in artikel 252 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek aangaat dat de locatie niet gebruikt wordt voor het houden van landbouwhuisdieren en deze kwalitatieve verplichting in de openbare registers is ingeschreven;
i. de veehouder zich met gebruikmaking van de in bijlage 2 opgenomen modelovereenkomst met de Staat der Nederlanden heeft verbonden om:
   1°. niet langer op de locatie landbouwhuisdieren te houden, noch als persoon, noch tezamen met anderen in de vorm van een rechtspersoon of samenwerkingsverband;
   2°. bij overdracht van de locatie of een deel daarvan in de koopovereenkomst een kettingbeding op te nemen luidende dat de locatie niet gebruikt zal worden voor het houden van landbouwhuisdieren en dat elke volgende verkrijger aan dezelfde verplichting wordt verbonden; en
   3°. niet op een andere locatie in Nederland of een andere lidstaat van de Europese Unie de diersoorten te gaan houden die werden gehouden op de locatie die met subsidie op grond van deze regeling is gesloten en voor zover van belang voor het op grond van deze regeling te verstrekken subsidiebedrag, noch als persoon, noch tezamen met anderen in de vorm van een rechtspersoon of samenwerkingsverband;

   en
j. de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit is afgebroken en verwijderd.

2. De minister kan ontheffing verlenen van het vereiste, bedoeld in het eerste lid, onderdeel j, voor zover de veehouder productiecapaciteit gaat gebruiken voor andere activiteiten dan voor een veehouderij, mits het bevoegd gezag op grond van de Omgevingswet, met dat gebruik instemt.

Artikel 7 Afwijzingsgronden

1. De aanvraag van de veehouder wordt afgewezen indien deze op de veehouderijlocatie niet daadwerkelijk een veehouderij met productierecht of een veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren drijft en voor zover de desbetreffende productiecapaciteit niet onafgebroken gedurende de vijf jaren voorafgaande aan het tijdstip van indiening van de aanvraag op bedrijfseconomisch gangbare wijze gebruikt is.

2. De aanvraag wordt afgewezen indien de veehouder:
   a. zich reeds heeft verplicht om de veehouderijlocatie te sluiten of reeds een aanvang heeft gemaakt met de sluiting van de locatie; of
   b. na de plaatsing van deze regeling in de Staatscourant ruimte voor stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied die voor de veehouderijlocatie bestaat of bestond ingevolge de bestaande vergunningen, in het kader van extern salderen geheel of gedeeltelijk ter beschikking stelt of heeft gesteld voor andere activiteiten met het oog op een daarvoor aangevraagde of aan te vragen natuurvergunning.

3. De aanvraag kan worden afgewezen indien de veehouder niet voldoet of niet heeft voldaan aan de Unienormen of de wettelijke vereisten voor het drijven van een veehouderij met productierecht of een veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren.

4. Alleen indien de aanvrager voldoet aan de normen van de Europese Unie of de wettelijke vereisten voor het drijven van een veehouderij met productierecht of een veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren, komt deze voor subsidie op grond van deze regeling in aanmerking. Een aanvraag wordt afgewezen indien de aanvrager niet aan de normen van de Europese Unie voldoet en diens activiteiten als veehouder moet beëindigen.

§ 3 Subsidiebedrag

Artikel 8 Subsidiecomponenten

De subsidie omvat:
a. een bijdrage in verband met het geheel of gedeeltelijk vervallen van het productierecht, voor zover sprake is van een veehouderij met productierecht;
b. een bijdrage in verband met het verlies van de waarde van de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit als gevolg van de onomkeerbare sluiting van de veehouderijlocatie, behoudens voor zover ontheffing van de verplichting tot afbraak en verwijdering van de productiecapaciteit is verleend op grond van artikel 6, tweede lid;
c. voor een veehouderijlocatie die deels of volledig gelegen is binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied; een bijdrage in verband met de kosten voor het afbreken en verwijderen van de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit, behoudens voor zover ontheffing van de verplichting tot afbraak en verwijdering van de productiecapaciteit is verleend op grond van artikel 6, tweede lid.

Artikel 9 Bijdrage vervallen productierecht

1. De in artikel 8, onder a, bedoelde bijdrage bedraagt 100% van de waarde van het geheel of gedeeltelijk vervallen productierecht, voor zover dat vervallen productierecht niet meer bedraagt dan het productierecht dat vereist is voor het aantal dieren, uitgedrukt in varkenseenheden, pluimvee-eenheden respectievelijk kilogrammen fosfaat, dat gemiddeld in het voor de berekening van de ammoniakemissie gebruikte referentiejaar op de veehouderijlocatie is gehouden.

2. De in het eerste lid bedoelde waarde wordt bepaald op basis van:
   a. de marktwaarde van het productierecht benodigd voor een varkenseenheid, respectievelijk een pluimvee-eenheid of een kilogram fosfaat; en
   b. de omvang van het productierecht dat vervalt.

3. De minister stelt met het oog op de toepassing van dit artikel de marktwaarde van het productierecht benodigd voor een varkenseenheid, een pluimvee-eenheid en een kilogram fosfaat vast aan de hand van de actuele marktprijs, waarbij voor zover het gaat om varkensrecht en pluimveerecht onderscheid wordt gemaakt tussen de concentratiegebieden Zuid en Oost, aangeduid in bijlage I van de Meststoffenwet, en het overige gebied, en maakt deze bedragen uiterlijk bekend op de dag voor de aanvang van de openstellingsperiode, bedoeld in artikel 11, tweede lid.

Artikel 10 Bijdrage waardeverlies en sloopkosten

1. De in artikel 8, onderdeel b, bedoelde bijdrage bedraagt:
   a. 110% van de gecorrigeerde vervangingswaarde van de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit, voor zover het een veehouderijlocatie betreft die deels of volledig gelegen is binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied;
   b. 100% van de gecorrigeerde vervangingswaarde van de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit, voor zover het een veehouderijlocatie betreft die gelegen is buiten een strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied;

   behoudens voor zover ontheffing van de verplichting tot afbraak en verwijdering van de productiecapaciteit is verleend op grond van artikel 6, tweede lid.

2. De gecorrigeerde vervangingswaarde, bedoeld in het eerste lid, wordt bepaald door per dierenverblijf het aantal m^2 van het dierenverblijf te vermenigvuldigen met het bedrag dat in bijlage 3 is vermeld voor het desbetreffende dierenverblijf, uitgaand van de levensduur, uitgedrukt in jaren en maanden, van de romp van het dierenverblijf op het tijdstip dat is voldaan aan de vereisten, vermeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen a, b en, voor zover sprake is van een veehouderij met productierecht, c.

3. De in artikel 8, onderdeel c, bedoelde bijdrage wordt bepaald door per dierenverblijf het aantal m^2 van het dierenverblijf te vermenigvuldigen met € 45,–.

§ 4 Aanvraag tot subsidieverlening

Artikel 11 Subsidieplafond en openstellingsperiode

1. Het subsidieplafond bedraagt € 715.000.000,–.

2. Aanvragen voor subsidie op grond van artikel 5, eerste lid, voor veehouderijlocaties die deels of volledig gelegen zijn binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied, kunnen worden ingediend in de periode van 18 januari 2027 9:00 uur tot en met 18 februari 2027 16:59 uur.

3. Als voor geen van de aanvragen, bedoeld in het tweede lid, subsidie is geweigerd met toepassing van artikel 4:25, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, kunnen aanvragen voor subsidie voor veehouderijlocaties die gelegen zijn buiten een strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied worden ingediend in de periode van 7 september 2027 9:00 uur tot en met 8 februari 2028 16:59 uur.

Artikel 12 Aanvraag subsidieverlening

1. Een subsidieaanvraag wordt ingediend bij de minister met gebruikmaking van een daartoe door de minister ter beschikking gesteld middel.

2. De aanvraag bevat ten minste de volgende gegevens:
   a. gegevens over de aanvrager, waaronder contactgegevens en het nummer waaronder diens onderneming geregistreerd is bij de Kamer van Koophandel;
   b. het unieke bedrijfsnummer of de unieke bedrijfsnummers en de adresgegevens van de veehouderijlocatie waarop de aanvraag betrekking heeft;
   c. de kadastrale aanduiding van de percelen waarop de veehouderijlocatie is gevestigd;
   d. het gemiddelde aantal landbouwhuisdieren, onderscheiden naar diercategorieën, dat op de veehouderijlocatie is gehouden in het voor de berekening van de ammoniakemissie gebruikte referentiejaar;
   e. gegevens over de omvang van het productierecht, uitgedrukt in varkenseenheden, pluimveeeenheden respectievelijk kilogrammen fosfaat dat zal vervallen, voor zover sprake is van een veehouderij met productierecht;
   f. een opgave of de aanvrager voor de veehouderijlocatie beschikt over een natuurvergunning, een omgevingsvergunning milieu of een omgevingsrechtelijke melding;
   g. een opgave van de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit, met vermelding, voor zover het een dierenverblijf betreft, van:
      1°. de datum waarop voor het eerst landbouwhuisdieren in het dierenverblijf zijn gehouden;
      2°. de oppervlakte van het dierenverblijf, uitgedrukt in m^2, uitgaand van de buitenmaten van het dierenverblijf; en
      3°. het huisvestingssysteem, genoemd in bijlagen V en VI van de Omgevingsregeling, waarin de onderscheidenlijke diercategorieën in het voor de berekening van de ammoniakemissie gebruikte referentiejaar zijn gehouden.

3. Bij de aanvraag worden de volgende bescheiden gevoegd:
   a. een verklaring van de aanvrager dat:
      1°. deze op de veehouderijlocatie daadwerkelijk een veehouderij met productierecht of een veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren drijft;
      2°. de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit onafgebroken gedurende de vijf jaren voorafgaande aan de aanvraag op bedrijfseconomisch gangbare wijze is gebruikt;
      3°. deze na de plaatsing van deze regeling in de Staatscourant geen ruimte voor stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied die voor de veehouderijlocatie bestaat of bestond ingevolge de bestaande vergunningen, in het kader van extern salderen geheel of gedeeltelijk ter beschikking stelt of heeft gesteld voor andere activiteiten met het oog op een daarvoor aangevraagde of aan te vragen natuurvergunning;
   b. een kopie van de berekening van de ammoniakemissie en de uitkomst daarvan;
   c. een kopie van de administratie voor het voor de berekening van de ammoniakemissie gebruikte referentiejaar, voor zover deze betrekking heeft op de gegevens, bedoeld in artikel 32, tweede lid, onderdelen d en e, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;

d. een actuele kaart van de veehouderijlocatie, met aanduiding van de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren gebruikte productiecapaciteit en aanwezige mestopslagen;
e. een kopie van de bouwtekening van de dierenverblijven waar de aanvraag betrekking op heeft;
f. een kopie van de meest recente beschikking, inclusief het taxatieverslag, voor de bepaling van de waarde, bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Wet waardering onroerende zaken, van de productiecapaciteit.

§ 5 Verdeling van het subsidieplafond

Artikel 13 Verdeling subsidieplafond

1. De minister verdeelt het in artikel 11, eerste lid, bedoelde subsidieplafond op volgorde van binnenkomst van de aanvragen voor de veehouderijlocaties die deels of volledig gelegen zijn binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied.

2. De minister verdeelt het na toepassing van het eerste lid resterende subsidieplafond op volgorde van rangschikking van de aanvragen voor de veehouderijlocaties die gelegen zijn buiten een strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied.

3. De minister rangschikt een aanvraag als bedoeld in het tweede lid hoger naarmate de ammoniakemissie van de desbetreffende veehouderijlocatie groter is, afgezet tegen de hoogte van het subsidiebedrag.

§ 6 Verplichtingen van de subsidieontvanger

Artikel 14 Fasering sluiting van een veehouderijlocatie

1. De subsidieontvanger voldoet aan:
   a. het vereiste, vermeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel i, door de in die bepaling bedoelde overeenkomst binnen zes maanden na de subsidieverlening ondertekend aan de minister te zenden;
   b. de vereisten, vermeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen a, b, c en g, voor zover van toepassing, binnen twaalf maanden nadat de overeenkomst, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel i, is gesloten;
   c. de vereisten, vermeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen d, e, f, h en j voor zover van toepassing, binnen 28 maanden nadat de overeenkomst, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel i, is gesloten, met dien verstande dat de subsidieontvanger, voor zover van toepassing, binnen twaalf maanden nadat de overeenkomst, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel i, is gesloten, bij het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen d en f, een of meer aanvragen indient tot het nemen van besluiten als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen d, e respectievelijk f.

2. Het afbreken en verwijderen van de productiecapaciteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel j, vindt niet eerder plaats dan nadat de minister heeft geconstateerd dat uitvoering is gegeven aan de in artikel 6, eerste lid, onderdelen a en b, bedoelde vereisten.

Artikel 15 Informatieverplichting voortgang

1. De subsidieontvanger verstrekt de minister op diens verzoek informatie over de uitvoering van de in artikel 6, eerste lid, bedoelde vereisten.

2. De subsidieontvanger verstrekt de minister informatie over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de in artikel 6, eerste lid, onderdelen a, b, c, d, e, f, g, h en j, voor zover van toepassing, bedoelde vereisten.

3. De in het tweede lid bedoelde informatieverstrekking vindt plaats met gebruikmaking van een daartoe door de minister ter beschikking gesteld middel.

4. Bij de informatieverstrekking worden de volgende bescheiden gevoegd:
   a. een kopie van de omgevingsrechtelijke melding, dan wel intrekking of wijziging van de omgevingsvergunning milieu, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel d;
   b. een kopie van het besluit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel e, of van het besluit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel f;

c. een kopie van een ontvangstbevestiging van aanvragen als bedoeld in artikel 14, eerste lid, onderdeel c;
d. een kopie van het verzoek, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel g, en van een bericht van de gemeente waaruit blijkt dat het verzoek in behandeling is genomen;
e. een kopie van de inschrijving van de notariële akte, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel h;
f. een kopie van het bericht van de gemeente waaruit blijkt dat de op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit is afgebroken en verwijderd, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel j, behoudens voor zover ontheffing van de verplichting tot afbraak en verwijdering van de productiecapaciteit is verleend op grond van artikel 6, tweede lid.

Artikel 16 Overige verplichtingen

1. De subsidieontvanger houdt zich aan de verplichtingen die deze jegens de Staat der Nederlanden is aangegaan op grond van artikel 6, eerste lid, onderdeel i.

2. De subsidieontvanger stelt geen ruimte voor stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied die voor de veehouderijlocatie bestaat of bestond ingevolge de bestaande vergunningen, in het kader van extern salderen geheel of gedeeltelijk ter beschikking voor andere activiteiten met het oog op een daarvoor aangevraagde of aan te vragen natuurvergunning.

§ 7 Gegevensverwerking

Artikel 17 Gegevensverwerking

1. De minister kan voor een beoordeling van de juistheid van de informatie die is verstrekt bij de indiening van aanvragen op grond van deze regeling gebruikmaken van de daarvoor noodzakelijke gegevens die zijn opgenomen in registraties op grond van de volgende wettelijke voorschriften:
   a. Meststoffenwet;
   b. Wet dieren;
   c. Landbouwwet;
   d. Verordening (EU) 2016/429 van het Europees parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid (‘diergezondheidswetgeving’);
   e. Gedelegeerde verordening (EU) 2019/2035 van de Commissie van 28 juni 2019 tot aanvulling van Verordening (EU) 2016/429 van het Europees parlement en de Raad wat betreft regels voor inrichtingen waar landdieren worden gehouden en broederijen, alsmede voor de traceerbaarheid van bepaalde gehouden landdieren en broedeieren.

2. De minister kan met het oog op de uitvoering van deze regeling gegevens over aanvragen op grond van deze regeling verstrekken aan het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel d respectievelijk f.

3. De minister kan gegevens die de subsidieontvanger heeft verschaft in het kader van de subsidieverstrekking gebruiken voor:
   a. het opnemen van stikstofdepositieruimte in AERIUS Register, bedoeld in afdeling 3.7 van de Omgevingsregeling;
   b. de toepassing van artikel 20.1, eerste lid, van de Omgevingswet, de artikelen 11.68, 11.69, 11.69a, 11.69c, 12.26b en 12.26c van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de artikelen 10.36dc en 15.5 van het Omgevingsbesluit, met inbegrip van de verstrekking van die gegevens aan kennisinstellingen met het oog op werkzaamheden ten behoeve van die toepassing.

§ 8 Bevoorschotting

Artikel 18 Bevoorschotting

1. De minister verstrekt de subsidieontvanger uiterlijk zes weken na ontvangst van de ondertekende overeenkomst, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel i, een voorschot van 20% van het subsidiebedrag.

2. De minister verstrekt de subsidieontvanger een voorschot van 60% van het subsidiebedrag uiterlijk zes weken nadat aan de hand van de in artikel 15, tweede lid, bedoelde informatieverstrekking is vastgesteld dat uitvoering is gegeven aan de in artikel 6, eerste lid, onderdelen a, b, c, en g, voor zover van toepassing, bedoelde vereisten en dat de subsidieontvanger, voor zover van toepassing, bij het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen d en f, een of meer aanvragen heeft ingediend tot het nemen van een besluit als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen d, e respectievelijk f.

§ 9 Subsidievaststelling

Artikel 19 Subsidievaststelling

De aanvraag om subsidievaststelling wordt uiterlijk dertien weken na afloop van de in artikel 14, eerste lid, onderdeel c, bedoelde termijn van 28 maanden ingediend met gebruikmaking van een middel dat door de minister beschikbaar wordt gesteld.

§ 10 Slotbepalingen

Artikel 20 Staatssteun

1. De subsidie, bedoeld in artikel 5, eerste lid, bevat staatssteun.

2. De minister maakt, gelet op de Richtsnoeren voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden (2022/C 485/01), na de datum van de subsidievaststelling de volgende gegevens over de subsidieverstrekking bekend:
   a. de naam van de subsidieontvanger;
   b. de hoogte van het verstrekte subsidiebedrag;
   c. de datum van de subsidievaststelling;
   d. het feit dat de subsidieverstrekking betrekking heeft op een onderneming die behoort tot de categorie kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van bijlage I bij de landbouwvrijstellingsverordening;
   e. de provincie op het grondgebied waarvan de locatie zich bevindt;
   f. de voornaamste economische sector waarin de subsidieontvanger ten tijde van de subsidieaanvraag actief was.

3. De gegevens, bedoeld in het tweede lid, blijven ten minste tien jaar openbaar beschikbaar.

Artikel 21 Inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

2. Deze regeling vervalt vijf jaar na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op subsidies die voor die vervaldatum zijn verleend.

Artikel 22 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Landelijke vrijwillige beëindigingsregeling veehouderijlocaties.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 9 november 2026

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen

BIJLAGE 1, BEHORENDE BIJ ARTIKEL 1 VAN DE LANDELIJKE VRIJWILLIGE BEËINDIGINGSREGELING VEEHOUDERIJLOCATIES

Natuurgebied nummer	Natuurgebied (alfabetische volgorde)
55	Aamsveen
47	Achter de Voort, Agelerbroek & Voltherbroek
13	Alde Feanen
17	Bakkeveense Duinen
33	Bargerveen
63	Bekendelle
156	Bemelerberg & Schiepersber
46	Bergvennen & Brecklenkampse Veld
112	Biesbosch
65	Binnenveld
41	Boetelerveld
44	Borkeld
144	Boschhuizerbergen
83	Botshol
128	Brabantse Wal
104	Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein
155	Brunssummerheide
153	Bunder- en Elslooërbos
53	Buurserzand & Haaksbergerveen
96	Coepelduynen
69	De Bruuk
35	De Wieden
139	Deurnsche Peel & Mariapeel
49	Dinkelland
27	Drents-Friese Wold & Leggelderveld
25	Drentsche Aa-gebied
26	Drouwenerzand
5	Duinen Ameland
84	Duinen Den Helder-Callantsoog
101	Duinen Goeree & Kwade Hoek
6	Duinen Schiermonnikoog
4	Duinen Terschelling
3	Duinen Vlieland
2	Duinen en Lage Land Texel
30	Dwingelderveld
89	Eilandspolder
28	Elperstroomgebied
40	Engbertsdijksvenen
23	Fochteloërveen
154	Geleenbeekdal
157	Geuldal
140	Groote Peel
29	Holtingerveld
92	Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske
133	Kampina & Oisterwijkse Vennen
135	Kempenland-West
88	Kennemerland-Zuid
116	Kop van Schouwen
61	Korenburgerveen
58	Landgoederen Brummen
50	Landgoederen Oldenzaal
130	Langstraat
136	Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux
48	Lemselermaten
147	Leudal
21	Lieftinghsbroek

Natuurgebied nummer	Natuurgebied (alfabetische volgorde)
70	Lingegebied & Diefdijk-Zuid
71	Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem
51	Lonnekermeer
131	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen
145	Maasduinen
117	Manteling van Walcheren
31	Mantingerbos
32	Mantingerzand
97	Meijendel & Berkheide
149	Meinweg
94	Naardermeer
103	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck
87	Noordhollands Duinreservaat
22	Norgerholt
141	Oeffelter Meent
37	Olde Maten & Veerslootslanden
95	Oostelijke Vechtplassen
10	Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving
91	Polder Westzaan
134	Regte Heide & Riels Laag
38	Rijntakken
150	Roerdal
18	Rottige Meenthe & Brandemeer
42	Sallandse Heuvelrug
146	Sarsven en De Banen
160	Savelsbos
86	Schoorlse Duinen
142	Sint Jansberg
159	Sint Pietersberg & Jekerdal
99	Solleveld & Kapittelduinen
45	Springendal & Dal van de Mosbeek
60	Stelkampsveld
137	Strabrechtse Heide & Beuven
148	Swalmdal
82	Uiterwaarden Lek
36	Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht
129	Ulvenhoutse Bos
15	Van Oordt's Mersken
39	Vecht- en Beneden-Reggegebied
57	Veluwe
132	Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek
100	Voornes Duin
34	Weerribben
138	Weerter- en Budelerbergen & Ringselven
98	Westduinpark & Wapendal
43	Wierdense Veld
16	Wijnjeterper Schar
62	Willinks Weust
54	Witte Veen
24	Witterveld
64	Wooldse Veen
90	Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder
143	Zeldersche Driessen
105	Zouweboezem
85	Zwanenwater & Pettemerduinen

BIJLAGE 2, BEHORENDE BIJ ARTIKEL 6, EERSTE LID, ONDERDEEL I VAN DE LANDELIJKE VRIJWILLIGE BEËINDIGINGSREGELING VEEHOUDERIJLOCATIES

Modelovereenkomst

... (naam), in diens hoedanigheid van privé persoon en als natuurlijke persoon of rechtspersoon die of samenwerkingsverband van natuurlijke personen of rechtspersonen dat een veehouderij drijft, verder te noemen: de veehouder

en

de Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, namens deze,..... van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

overwegende:

dat de Landelijke vrijwillige beëindigingsregeling veehouderijlocaties (verder: de regeling), artikel 6, eerste lid, onderdeel i, als vereiste bevat voor subsidieverstrekking dat de subsidie ontvangende veehouder zich bij overeenkomst heeft verbonden om:

- 1°. niet langer op de locatie landbouwhuisdieren te houden, noch als persoon, noch tezamen met anderen in de vorm van een rechtspersoon of samenwerkingsverband;
- 2°. bij overdracht van de locatie of een deel daarvan in de koopovereenkomst een kettingbeding op te nemen luidende dat de locatie niet gebruikt zal worden voor het houden van landbouwhuisdieren en dat elke volgende verkrijger aan dezelfde verplichting wordt verbonden;
- 3°. niet op een andere locatie in Nederland of een andere lidstaat van de Europese Unie dezelfde diersoorten te gaan houden die werden gehouden op de locatie die met subsidie op grond van deze regeling is gesloten, noch als persoon, noch tezamen met anderen in de vorm van een rechtspersoon of samenwerkingsverband;

dat de aanvraag van de veehouder om subsidie op grond van de regeling te ontvangen voor het beëindigen van de veehouderijlocatie met adres... (verder te noemen: de locatie), is toegewezen;

komen het volgende overeen:

- 1. De veehouder zal, na te hebben voldaan aan de vereisten, bedoeld in artikel 6 van de regeling, op de locatie niet opnieuw landbouwhuisdieren gaan houden.
- 2. De veehouder zal bij overdracht van de locatie of een deel daarvan in de koopovereenkomst een zogenaamd kettingbeding opnemen luidende dat de locatie niet gebruikt zal worden voor het houden van landbouwhuisdieren en dat elke volgende verkrijger aan dezelfde verplichting wordt verbonden.
- 3. De veehouder zal niet op een andere locatie dan de hiervoor bedoelde locatie, in Nederland of een andere lidstaat van de Europese Unie, dezelfde diersoorten gaan houden, behoudens voor zover het een locatie betreft waar deze ten tijde van de aanvraag om subsidie op grond van de regeling reeds dezelfde diersoorten hield.

Datum en plaats:

....., ...

....	....
(.... = naam vertegenwoordiger van de Staat)	... (= naam veehouder, geboortedatum en BSN-nummer)

BIJLAGE 3, BEHORENDE BIJ ARTIKEL 10, TWEEDE LID, VAN DE LANDELIJKE VRIJWILLIGE BEËINDIGINGSREGELING VEEHOUDERIJLOCATIES: GECORRIGEERDE VERVANGINGSWAARDE PER M² VAN DIERENVERBLIJVEN[1]

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m² van een dierenverblijf voor varkens

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 558,8	€ 557,7	€ 556,7	€ 555,7	€ 554,6	€ 553,6	€ 552,5	€ 551,5	€ 550,5	€ 549,4	€ 548,4	€ 547,4
6	€ 546,3	€ 545,3	€ 544,3	€ 543,2	€ 542,2	€ 541,1	€ 540,1	€ 539,1	€ 538,0	€ 537,0	€ 536,0	€ 534,9
7	€ 533,9	€ 532,8	€ 531,8	€ 530,8	€ 529,7	€ 528,7	€ 527,7	€ 526,6	€ 525,6	€ 524,6	€ 523,5	€ 522,5
8	€ 521,4	€ 520,4	€ 519,4	€ 518,3	€ 517,3	€ 516,3	€ 515,2	€ 514,2	€ 513,2	€ 512,1	€ 511,1	€ 510,0
9	€ 509,0	€ 508,0	€ 506,9	€ 505,9	€ 504,9	€ 503,8	€ 502,8	€ 501,7	€ 500,7	€ 499,7	€ 498,6	€ 497,6
10	€ 496,6	€ 495,5	€ 494,5	€ 493,5	€ 492,4	€ 491,4	€ 490,3	€ 489,3	€ 488,3	€ 487,2	€ 486,2	€ 485,2
11	€ 484,1	€ 483,1	€ 482,1	€ 481,0	€ 480,0	€ 478,9	€ 477,9	€ 476,9	€ 475,8	€ 474,8	€ 473,8	€ 472,7
12	€ 471,7	€ 470,6	€ 469,6	€ 468,6	€ 467,5	€ 466,5	€ 465,5	€ 464,4	€ 463,4	€ 462,4	€ 461,3	€ 460,3
13	€ 459,2	€ 458,2	€ 457,2	€ 456,1	€ 455,1	€ 454,1	€ 453,0	€ 452,0	€ 451,0	€ 449,9	€ 448,9	€ 447,8
14	€ 446,8	€ 445,8	€ 444,7	€ 443,7	€ 442,7	€ 441,6	€ 440,6	€ 439,5	€ 438,5	€ 437,5	€ 436,4	€ 435,4
15	€ 434,4	€ 433,3	€ 432,3	€ 431,3	€ 430,2	€ 429,2	€ 428,1	€ 427,1	€ 426,1	€ 425,0	€ 424,0	€ 423,0
16	€ 421,9	€ 420,9	€ 419,9	€ 418,8	€ 417,8	€ 416,7	€ 415,7	€ 414,7	€ 413,6	€ 412,6	€ 411,6	€ 410,5
17	€ 409,5	€ 408,4	€ 407,4	€ 406,4	€ 405,3	€ 404,3	€ 403,3	€ 402,2	€ 401,2	€ 400,2	€ 399,1	€ 398,1
18	€ 397,0	€ 396,0	€ 395,0	€ 393,9	€ 392,9	€ 391,9	€ 390,8	€ 389,8	€ 388,8	€ 387,7	€ 386,7	€ 385,6
19	€ 384,6	€ 383,6	€ 382,5	€ 381,5	€ 380,5	€ 379,4	€ 378,4	€ 377,3	€ 376,3	€ 375,3	€ 374,2	€ 373,2
20	€ 372,2	€ 371,1	€ 370,1	€ 369,1	€ 368,0	€ 367,0	€ 365,9	€ 364,9	€ 363,9	€ 362,8	€ 361,8	€ 360,8
21	€ 359,7	€ 358,7	€ 357,7	€ 356,6	€ 355,6	€ 354,5	€ 353,5	€ 352,5	€ 351,4	€ 350,4	€ 349,4	€ 348,3
22	€ 347,3	€ 346,2	€ 345,2	€ 344,2	€ 343,1	€ 342,1	€ 341,1	€ 340,0	€ 339,0	€ 338,0	€ 336,9	€ 335,9
23	€ 334,8	€ 333,8	€ 332,8	€ 331,7	€ 330,7	€ 329,7	€ 328,6	€ 327,6	€ 326,6	€ 325,5	€ 324,5	€ 323,4
24	€ 322,4	€ 321,4	€ 320,3	€ 319,3	€ 318,3	€ 317,2	€ 316,2	€ 315,1	€ 314,1	€ 313,1	€ 312,0	€ 311,0
25	€ 310,0	€ 308,9	€ 307,9	€ 306,9	€ 305,8	€ 304,8	€ 303,7	€ 302,7	€ 301,7	€ 300,6	€ 299,6	€ 298,6
26	€ 297,5	€ 296,5	€ 295,5	€ 294,4	€ 293,4	€ 292,3	€ 291,3	€ 290,3	€ 289,2	€ 288,2	€ 287,2	€ 286,1
27	€ 285,1	€ 284,0	€ 283,0	€ 282,0	€ 280,9	€ 279,9	€ 278,9	€ 277,8	€ 276,8	€ 275,8	€ 274,7	€ 273,7
28	€ 272,6	€ 271,6	€ 270,6	€ 269,5	€ 268,5	€ 267,5	€ 266,4	€ 265,4	€ 264,4	€ 263,3	€ 262,3	€ 261,2
29	€ 260,2	€ 259,2	€ 258,1	€ 257,1	€ 256,1	€ 255,0	€ 254,0	€ 252,9	€ 251,9	€ 250,9	€ 249,8	€ 248,8
30	€ 247,8	€ 246,7	€ 245,7	€ 244,7	€ 243,6	€ 242,6	€ 241,5	€ 240,5	€ 239,5	€ 238,4	€ 237,4	€ 236,4
31	€ 235,3	€ 234,3	€ 233,3	€ 232,2	€ 231,2	€ 230,1	€ 229,1	€ 228,1	€ 227,0	€ 226,0	€ 225,0	€ 223,9
32	€ 222,9	€ 221,8	€ 220,8	€ 219,8	€ 218,7	€ 217,7	€ 216,7	€ 215,6	€ 214,6	€ 213,6	€ 212,5	€ 211,5
33	€ 210,4	€ 209,4	€ 208,4	€ 207,3	€ 206,3	€ 205,3	€ 204,2	€ 203,2	€ 202,2	€ 201,1	€ 200,1	€ 199,0
34	€ 198,0	€ 197,0	€ 195,9	€ 194,9	€ 193,9	€ 192,8	€ 191,8	€ 190,7	€ 189,7	€ 188,7	€ 187,6	€ 186,6
35	€ 185,6	€ 184,5	€ 183,5	€ 182,5	€ 181,4	€ 180,4	€ 179,3	€ 178,3	€ 177,3	€ 176,2	€ 175,2	€ 174,2
36	€ 173,1	€ 172,1	€ 171,1	€ 170,0	€ 169,0	€ 167,9	€ 166,9	€ 165,9	€ 164,8	€ 163,8	€ 162,8	€ 161,7
37	€ 160,7	€ 159,6	€ 158,6	€ 157,6	€ 156,5	€ 155,5	€ 154,5	€ 153,4	€ 152,4	€ 151,4	€ 150,3	€ 149,3
38	€ 148,2	€ 147,2	€ 146,2	€ 145,1	€ 144,1	€ 143,1	€ 142,0	€ 141,0	€ 140,0	€ 138,9	€ 137,9	€ 136,8
39	€ 135,8	€ 134,8	€ 133,7	€ 132,7	€ 131,7	€ 130,6	€ 129,6	€ 128,5	€ 127,5	€ 126,5	€ 125,4	€ 124,4

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m² van een dierenverblijf voor vleeskuikens (vleeskuikens, vleeskuikenouderdieren, opfok vleeskuikenouderdieren)

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 374,3	€ 373,6	€ 372,9	€ 372,2	€ 371,5	€ 370,8	€ 370,1	€ 369,4	€ 368,8	€ 368,1	€ 367,4	€ 366,7
6	€ 366,0	€ 365,3	€ 364,6	€ 363,9	€ 363,2	€ 362,5	€ 361,8	€ 361,1	€ 360,4	€ 359,7	€ 359,0	€ 358,3
7	€ 357,6	€ 356,9	€ 356,3	€ 355,6	€ 354,9	€ 354,2	€ 353,5	€ 352,8	€ 352,1	€ 351,4	€ 350,7	€ 350,0
8	€ 349,3	€ 348,6	€ 347,9	€ 347,2	€ 346,5	€ 345,8	€ 345,1	€ 344,4	€ 343,8	€ 343,1	€ 342,4	€ 341,7
9	€ 341,0	€ 340,3	€ 339,6	€ 338,9	€ 338,2	€ 337,5	€ 336,8	€ 336,1	€ 335,4	€ 334,7	€ 334,0	€ 333,3

[1] In verband met het vereiste van artikel 7, over voorafgaand gebruik gedurende vijf jaar, wordt geen subsidie verstrekt voor een dierenverblijf dat minder dan vijf jaar tevoren in gebruik is genomen. Daarom is toepassing van de gecorrigeerde vervangingswaarden van een dierenverblijf tot vijf jaar oud niet aan de orde en om die reden zijn deze waarden niet in de tabel opgenomen.

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10	€ 332,6	€ 331,9	€ 331,3	€ 330,6	€ 329,9	€ 329,2	€ 328,5	€ 327,8	€ 327,1	€ 326,4	€ 325,7	€ 325,0
11	€ 324,3	€ 323,6	€ 322,9	€ 322,2	€ 321,5	€ 320,8	€ 320,1	€ 319,4	€ 318,8	€ 318,1	€ 317,4	€ 316,7
12	€ 316,0	€ 315,3	€ 314,6	€ 313,9	€ 313,2	€ 312,5	€ 311,8	€ 311,1	€ 310,4	€ 309,7	€ 309,0	€ 308,3
13	€ 307,6	€ 306,9	€ 306,3	€ 305,6	€ 304,9	€ 304,2	€ 303,5	€ 302,8	€ 302,1	€ 301,4	€ 300,7	€ 300,0
14	€ 299,3	€ 298,6	€ 297,9	€ 297,2	€ 296,5	€ 295,8	€ 295,1	€ 294,4	€ 293,8	€ 293,1	€ 292,4	€ 291,7
15	€ 291,0	€ 290,3	€ 289,6	€ 288,9	€ 288,2	€ 287,5	€ 286,8	€ 286,1	€ 285,4	€ 284,7	€ 284,0	€ 283,3
16	€ 282,6	€ 281,9	€ 281,3	€ 280,6	€ 279,9	€ 279,2	€ 278,5	€ 277,8	€ 277,1	€ 276,4	€ 275,7	€ 275,0
17	€ 274,3	€ 273,6	€ 272,9	€ 272,2	€ 271,5	€ 270,8	€ 270,1	€ 269,4	€ 268,8	€ 268,1	€ 267,4	€ 266,7
18	€ 266,0	€ 265,3	€ 264,6	€ 263,9	€ 263,2	€ 262,5	€ 261,8	€ 261,1	€ 260,4	€ 259,7	€ 259,0	€ 258,3
19	€ 257,6	€ 256,9	€ 256,3	€ 255,6	€ 254,9	€ 254,2	€ 253,5	€ 252,8	€ 252,1	€ 251,4	€ 250,7	€ 250,0
20	€ 249,3	€ 248,6	€ 247,9	€ 247,2	€ 246,5	€ 245,8	€ 245,1	€ 244,4	€ 243,8	€ 243,1	€ 242,4	€ 241,7
21	€ 241,0	€ 240,3	€ 239,6	€ 238,9	€ 238,2	€ 237,5	€ 236,8	€ 236,1	€ 235,4	€ 234,7	€ 234,0	€ 233,3
22	€ 232,6	€ 231,9	€ 231,3	€ 230,6	€ 229,9	€ 229,2	€ 228,5	€ 227,8	€ 227,1	€ 226,4	€ 225,7	€ 225,0
23	€ 224,3	€ 223,6	€ 222,9	€ 222,2	€ 221,5	€ 220,8	€ 220,1	€ 219,4	€ 218,8	€ 218,1	€ 217,4	€ 216,7
24	€ 216,0	€ 215,3	€ 214,6	€ 213,9	€ 213,2	€ 212,5	€ 211,8	€ 211,1	€ 210,4	€ 209,7	€ 209,0	€ 208,3
25	€ 207,6	€ 206,9	€ 206,3	€ 205,6	€ 204,9	€ 204,2	€ 203,5	€ 202,8	€ 202,1	€ 201,4	€ 200,7	€ 200,0
26	€ 199,3	€ 198,6	€ 197,9	€ 197,2	€ 196,5	€ 195,8	€ 195,1	€ 194,4	€ 193,8	€ 193,1	€ 192,4	€ 191,7
27	€ 191,0	€ 190,3	€ 189,6	€ 188,9	€ 188,2	€ 187,5	€ 186,8	€ 186,1	€ 185,4	€ 184,7	€ 184,0	€ 183,3
28	€ 182,6	€ 181,9	€ 181,3	€ 180,6	€ 179,9	€ 179,2	€ 178,5	€ 177,8	€ 177,1	€ 176,4	€ 175,7	€ 175,0
29	€ 174,3	€ 173,6	€ 172,9	€ 172,2	€ 171,5	€ 170,8	€ 170,1	€ 169,4	€ 168,8	€ 168,1	€ 167,4	€ 166,7
30	€ 166,0	€ 165,3	€ 164,6	€ 163,9	€ 163,2	€ 162,5	€ 161,8	€ 161,1	€ 160,4	€ 159,7	€ 159,0	€ 158,3
31	€ 157,6	€ 156,9	€ 156,3	€ 155,6	€ 154,9	€ 154,2	€ 153,5	€ 152,8	€ 152,1	€ 151,4	€ 150,7	€ 150,0
32	€ 149,3	€ 148,6	€ 147,9	€ 147,2	€ 146,5	€ 145,8	€ 145,1	€ 144,4	€ 143,8	€ 143,1	€ 142,4	€ 141,7
33	€ 141,0	€ 140,3	€ 139,6	€ 138,9	€ 138,2	€ 137,5	€ 136,8	€ 136,1	€ 135,4	€ 134,7	€ 134,0	€ 133,3
34	€ 132,6	€ 131,9	€ 131,3	€ 130,6	€ 129,9	€ 129,2	€ 128,5	€ 127,8	€ 127,1	€ 126,4	€ 125,7	€ 125,0
35	€ 124,3	€ 123,6	€ 122,9	€ 122,2	€ 121,5	€ 120,8	€ 120,1	€ 119,4	€ 118,8	€ 118,1	€ 117,4	€ 116,7
36	€ 116,0	€ 115,3	€ 114,6	€ 113,9	€ 113,2	€ 112,5	€ 111,8	€ 111,1	€ 110,4	€ 109,7	€ 109,0	€ 108,3
37	€ 107,6	€ 106,9	€ 106,3	€ 105,6	€ 104,9	€ 104,2	€ 103,5	€ 102,8	€ 102,1	€ 101,4	€ 100,7	€ 100,0
38	€ 99,3	€ 98,6	€ 97,9	€ 97,2	€ 96,5	€ 95,8	€ 95,1	€ 94,4	€ 93,8	€ 93,1	€ 92,4	€ 91,7
39	€ 91,0	€ 90,3	€ 89,6	€ 88,9	€ 88,2	€ 87,5	€ 86,8	€ 86,1	€ 85,4	€ 84,7	€ 84,0	€ 83,3

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m^2 van een dierenverblijf voor leghennen (leghennen, opfok leghennen), indien geen sprake is van een etagestal

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 559,2	€ 558,2	€ 557,1	€ 556,1	€ 555,1	€ 554,0	€ 553,0	€ 552,0	€ 550,9	€ 549,9	€ 548,8	€ 547,8
6	€ 546,8	€ 545,7	€ 544,7	€ 543,7	€ 542,6	€ 541,6	€ 540,5	€ 539,5	€ 538,5	€ 537,4	€ 536,4	€ 535,4
7	€ 534,3	€ 533,3	€ 532,2	€ 531,2	€ 530,2	€ 529,1	€ 528,1	€ 527,1	€ 526,0	€ 525,0	€ 523,9	€ 522,9
8	€ 521,9	€ 520,8	€ 519,8	€ 518,8	€ 517,7	€ 516,7	€ 515,6	€ 514,6	€ 513,6	€ 512,5	€ 511,5	€ 510,5
9	€ 509,4	€ 508,4	€ 507,3	€ 506,3	€ 505,3	€ 504,2	€ 503,2	€ 502,2	€ 501,1	€ 500,1	€ 499,0	€ 498,0
10	€ 497,0	€ 495,9	€ 494,9	€ 493,9	€ 492,8	€ 491,8	€ 490,7	€ 489,7	€ 488,7	€ 487,6	€ 486,6	€ 485,6
11	€ 484,5	€ 483,5	€ 482,4	€ 481,4	€ 480,4	€ 479,3	€ 478,3	€ 477,3	€ 476,2	€ 475,2	€ 474,1	€ 473,1
12	€ 472,1	€ 471,0	€ 470,0	€ 469,0	€ 467,9	€ 466,9	€ 465,8	€ 464,8	€ 463,8	€ 462,7	€ 461,7	€ 460,7
13	€ 459,6	€ 458,6	€ 457,5	€ 456,5	€ 455,5	€ 454,4	€ 453,4	€ 452,4	€ 451,3	€ 450,3	€ 449,2	€ 448,2
14	€ 447,2	€ 446,1	€ 445,1	€ 444,1	€ 443,0	€ 442,0	€ 440,9	€ 439,9	€ 438,9	€ 437,8	€ 436,8	€ 435,8
15	€ 434,7	€ 433,7	€ 432,6	€ 431,6	€ 430,6	€ 429,5	€ 428,5	€ 427,5	€ 426,4	€ 425,4	€ 424,3	€ 423,3
16	€ 422,3	€ 421,2	€ 420,2	€ 419,2	€ 418,1	€ 417,1	€ 416,0	€ 415,0	€ 414,0	€ 412,9	€ 411,9	€ 410,9
17	€ 409,8	€ 408,8	€ 407,7	€ 406,7	€ 405,7	€ 404,6	€ 403,6	€ 402,6	€ 401,5	€ 400,5	€ 399,4	€ 398,4
18	€ 397,4	€ 396,3	€ 395,3	€ 394,3	€ 393,2	€ 392,2	€ 391,1	€ 390,1	€ 389,1	€ 388,0	€ 387,0	€ 386,0
19	€ 384,9	€ 383,9	€ 382,8	€ 381,8	€ 380,8	€ 379,7	€ 378,7	€ 377,7	€ 376,6	€ 375,6	€ 374,5	€ 373,5
20	€ 372,5	€ 371,4	€ 370,4	€ 369,4	€ 368,3	€ 367,3	€ 366,2	€ 365,2	€ 364,2	€ 363,1	€ 362,1	€ 361,1
21	€ 360,0	€ 359,0	€ 357,9	€ 356,9	€ 355,9	€ 354,8	€ 353,8	€ 352,8	€ 351,7	€ 350,7	€ 349,6	€ 348,6
22	€ 347,6	€ 346,5	€ 345,5	€ 344,5	€ 343,4	€ 342,4	€ 341,3	€ 340,3	€ 339,3	€ 338,2	€ 337,2	€ 336,2
23	€ 335,1	€ 334,1	€ 333,0	€ 332,0	€ 331,0	€ 329,9	€ 328,9	€ 327,9	€ 326,8	€ 325,8	€ 324,7	€ 323,7

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
24	€ 322,7	€ 321,6	€ 320,6	€ 319,6	€ 318,5	€ 317,5	€ 316,4	€ 315,4	€ 314,4	€ 313,3	€ 312,3	€ 311,3
25	€ 310,2	€ 309,2	€ 308,1	€ 307,1	€ 306,1	€ 305,0	€ 304,0	€ 303,0	€ 301,9	€ 300,9	€ 299,8	€ 298,8
26	€ 297,8	€ 296,7	€ 295,7	€ 294,7	€ 293,6	€ 292,6	€ 291,5	€ 290,5	€ 289,5	€ 288,4	€ 287,4	€ 286,4
27	€ 285,3	€ 284,3	€ 283,2	€ 282,2	€ 281,2	€ 280,1	€ 279,1	€ 278,1	€ 277,0	€ 276,0	€ 274,9	€ 273,9
28	€ 272,9	€ 271,8	€ 270,8	€ 269,8	€ 268,7	€ 267,7	€ 266,6	€ 265,6	€ 264,6	€ 263,5	€ 262,5	€ 261,5
29	€ 260,4	€ 259,4	€ 258,3	€ 257,3	€ 256,3	€ 255,2	€ 254,2	€ 253,2	€ 252,1	€ 251,1	€ 250,0	€ 249,0
30	€ 248,0	€ 246,9	€ 245,9	€ 244,9	€ 243,8	€ 242,8	€ 241,7	€ 240,7	€ 239,7	€ 238,6	€ 237,6	€ 236,6
31	€ 235,5	€ 234,5	€ 233,4	€ 232,4	€ 231,4	€ 230,3	€ 229,3	€ 228,3	€ 227,2	€ 226,2	€ 225,1	€ 224,1
32	€ 223,1	€ 222,0	€ 221,0	€ 220,0	€ 218,9	€ 217,9	€ 216,8	€ 215,8	€ 214,8	€ 213,7	€ 212,7	€ 211,7
33	€ 210,6	€ 209,6	€ 208,5	€ 207,5	€ 206,5	€ 205,4	€ 204,4	€ 203,4	€ 202,3	€ 201,3	€ 200,2	€ 199,2
34	€ 198,2	€ 197,1	€ 196,1	€ 195,1	€ 194,0	€ 193,0	€ 191,9	€ 190,9	€ 189,9	€ 188,8	€ 187,8	€ 186,8
35	€ 185,7	€ 184,7	€ 183,6	€ 182,6	€ 181,6	€ 180,5	€ 179,5	€ 178,5	€ 177,4	€ 176,4	€ 175,3	€ 174,3
36	€ 173,3	€ 172,2	€ 171,2	€ 170,2	€ 169,1	€ 168,1	€ 167,0	€ 166,0	€ 165,0	€ 163,9	€ 162,9	€ 161,9
37	€ 160,8	€ 159,8	€ 158,7	€ 157,7	€ 156,7	€ 155,6	€ 154,6	€ 153,6	€ 152,5	€ 151,5	€ 150,4	€ 149,4
38	€ 148,4	€ 147,3	€ 146,3	€ 145,3	€ 144,2	€ 143,2	€ 142,1	€ 141,1	€ 140,1	€ 139,0	€ 138,0	€ 137,0
39	€ 135,9	€ 134,9	€ 133,8	€ 132,8	€ 131,8	€ 130,7	€ 129,7	€ 128,7	€ 127,6	€ 126,6	€ 125,5	€ 124,5

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m^2 van een dierenverblijf voor leghennen (leghennen, opfok leghennen), indien sprake is van een etagestal (een dierenverblijf bestaande uit twee verdiepingen waarbij op beide verdiepingen sprake is van een volledige stalinrichting)

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 977,4	€ 975,6	€ 973,8	€ 971,9	€ 970,1	€ 968,3	€ 966,5	€ 964,7	€ 962,9	€ 961,1	€ 959,3	€ 957,4
6	€ 955,6	€ 953,8	€ 952,0	€ 950,2	€ 948,4	€ 946,6	€ 944,7	€ 942,9	€ 941,1	€ 939,3	€ 937,5	€ 935,7
7	€ 933,9	€ 932,1	€ 930,2	€ 928,4	€ 926,6	€ 924,8	€ 923,0	€ 921,2	€ 919,4	€ 917,5	€ 915,7	€ 913,9
8	€ 912,1	€ 910,3	€ 908,5	€ 906,7	€ 904,9	€ 903,0	€ 901,2	€ 899,4	€ 897,6	€ 895,8	€ 894,0	€ 892,2
9	€ 890,3	€ 888,5	€ 886,7	€ 884,9	€ 883,1	€ 881,3	€ 879,5	€ 877,7	€ 875,8	€ 874,0	€ 872,2	€ 870,4
10	€ 868,6	€ 866,8	€ 865,0	€ 863,1	€ 861,3	€ 859,5	€ 857,7	€ 855,9	€ 854,1	€ 852,3	€ 850,5	€ 848,6
11	€ 846,8	€ 845,0	€ 843,2	€ 841,4	€ 839,6	€ 837,8	€ 835,9	€ 834,1	€ 832,3	€ 830,5	€ 828,7	€ 826,9
12	€ 825,1	€ 823,3	€ 821,4	€ 819,6	€ 817,8	€ 816,0	€ 814,2	€ 812,4	€ 810,6	€ 808,7	€ 806,9	€ 805,1
13	€ 803,3	€ 801,5	€ 799,7	€ 797,9	€ 796,1	€ 794,2	€ 792,4	€ 790,6	€ 788,8	€ 787,0	€ 785,2	€ 783,4
14	€ 781,5	€ 779,7	€ 777,9	€ 776,1	€ 774,3	€ 772,5	€ 770,7	€ 768,9	€ 767,0	€ 765,2	€ 763,4	€ 761,6
15	€ 759,8	€ 758,0	€ 756,2	€ 754,3	€ 752,5	€ 750,7	€ 748,9	€ 747,1	€ 745,3	€ 743,5	€ 741,7	€ 739,8
16	€ 738,0	€ 736,2	€ 734,4	€ 732,6	€ 730,8	€ 729,0	€ 727,1	€ 725,3	€ 723,5	€ 721,7	€ 719,9	€ 718,1
17	€ 716,3	€ 714,5	€ 712,6	€ 710,8	€ 709,0	€ 707,2	€ 705,4	€ 703,6	€ 701,8	€ 699,9	€ 698,1	€ 696,3
18	€ 694,5	€ 692,7	€ 690,9	€ 689,1	€ 687,3	€ 685,4	€ 683,6	€ 681,8	€ 680,0	€ 678,2	€ 676,4	€ 674,6
19	€ 672,7	€ 670,9	€ 669,1	€ 667,3	€ 665,5	€ 663,7	€ 661,9	€ 660,1	€ 658,2	€ 656,4	€ 654,6	€ 652,8
20	€ 651,0	€ 649,2	€ 647,4	€ 645,5	€ 643,7	€ 641,9	€ 640,1	€ 638,3	€ 636,5	€ 634,7	€ 632,9	€ 631,0
21	€ 629,2	€ 627,4	€ 625,6	€ 623,8	€ 622,0	€ 620,2	€ 618,3	€ 616,5	€ 614,7	€ 612,9	€ 611,1	€ 609,3
22	€ 607,5	€ 605,7	€ 603,8	€ 602,0	€ 600,2	€ 598,4	€ 596,6	€ 594,8	€ 593,0	€ 591,1	€ 589,3	€ 587,5
23	€ 585,7	€ 583,9	€ 582,1	€ 580,3	€ 578,5	€ 576,6	€ 574,8	€ 573,0	€ 571,2	€ 569,4	€ 567,6	€ 565,8
24	€ 563,9	€ 562,1	€ 560,3	€ 558,5	€ 556,7	€ 554,9	€ 553,1	€ 551,3	€ 549,4	€ 547,6	€ 545,8	€ 544,0
25	€ 542,2	€ 540,4	€ 538,6	€ 536,7	€ 534,9	€ 533,1	€ 531,3	€ 529,5	€ 527,7	€ 525,9	€ 524,1	€ 522,2
26	€ 520,4	€ 518,6	€ 516,8	€ 515,0	€ 513,2	€ 511,4	€ 509,5	€ 507,7	€ 505,9	€ 504,1	€ 502,3	€ 500,5
27	€ 498,7	€ 496,9	€ 495,0	€ 493,2	€ 491,4	€ 489,6	€ 487,8	€ 486,0	€ 484,2	€ 482,3	€ 480,5	€ 478,7
28	€ 476,9	€ 475,1	€ 473,3	€ 471,5	€ 469,7	€ 467,8	€ 466,0	€ 464,2	€ 462,4	€ 460,6	€ 458,8	€ 457,0
29	€ 455,1	€ 453,3	€ 451,5	€ 449,7	€ 447,9	€ 446,1	€ 444,3	€ 442,5	€ 440,6	€ 438,8	€ 437,0	€ 435,2
30	€ 433,4	€ 431,6	€ 429,8	€ 427,9	€ 426,1	€ 424,3	€ 422,5	€ 420,7	€ 418,9	€ 417,1	€ 415,3	€ 413,4
31	€ 411,6	€ 409,8	€ 408,0	€ 406,2	€ 404,4	€ 402,6	€ 400,7	€ 398,9	€ 397,1	€ 395,3	€ 393,5	€ 391,7
32	€ 389,9	€ 388,1	€ 386,2	€ 384,4	€ 382,6	€ 380,8	€ 379,0	€ 377,2	€ 375,4	€ 373,5	€ 371,7	€ 369,9
33	€ 368,1	€ 366,3	€ 364,5	€ 362,7	€ 360,9	€ 359,0	€ 357,2	€ 355,4	€ 353,6	€ 351,8	€ 350,0	€ 348,2
34	€ 346,3	€ 344,5	€ 342,7	€ 340,9	€ 339,1	€ 337,3	€ 335,5	€ 333,7	€ 331,8	€ 330,0	€ 328,2	€ 326,4
35	€ 324,6	€ 322,8	€ 321,0	€ 319,1	€ 317,3	€ 315,5	€ 313,7	€ 311,9	€ 310,1	€ 308,3	€ 306,5	€ 304,6
36	€ 302,8	€ 301,0	€ 299,2	€ 297,4	€ 295,6	€ 293,8	€ 291,9	€ 290,1	€ 288,3	€ 286,5	€ 284,7	€ 282,9

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
37	€ 281,1	€ 279,3	€ 277,4	€ 275,6	€ 273,8	€ 272,0	€ 270,2	€ 268,4	€ 266,6	€ 264,7	€ 262,9	€ 261,1
38	€ 259,3	€ 257,5	€ 255,7	€ 253,9	€ 252,1	€ 250,2	€ 248,4	€ 246,6	€ 244,8	€ 243,0	€ 241,2	€ 239,4
39	€ 237,5	€ 235,7	€ 233,9	€ 232,1	€ 230,3	€ 228,5	€ 226,7	€ 224,9	€ 223,0	€ 221,2	€ 219,4	€ 217,6

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m^2 van een dierenverblijf voor vleeskalkoenen

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 355,7	€ 355,1	€ 354,4	€ 353,8	€ 353,1	€ 352,4	€ 351,8	€ 351,1	€ 350,5	€ 349,8	€ 349,1	€ 348,5
6	€ 347,8	€ 347,2	€ 346,5	€ 345,8	€ 345,2	€ 344,5	€ 343,9	€ 343,2	€ 342,5	€ 341,9	€ 341,2	€ 340,6
7	€ 339,9	€ 339,2	€ 338,6	€ 337,9	€ 337,3	€ 336,6	€ 335,9	€ 335,3	€ 334,6	€ 334,0	€ 333,3	€ 332,6
8	€ 332,0	€ 331,3	€ 330,7	€ 330,0	€ 329,3	€ 328,7	€ 328,0	€ 327,4	€ 326,7	€ 326,0	€ 325,4	€ 324,7
9	€ 324,1	€ 323,4	€ 322,7	€ 322,1	€ 321,4	€ 320,8	€ 320,1	€ 319,4	€ 318,8	€ 318,1	€ 317,5	€ 316,8
10	€ 316,1	€ 315,5	€ 314,8	€ 314,2	€ 313,5	€ 312,8	€ 312,2	€ 311,5	€ 310,9	€ 310,2	€ 309,5	€ 308,9
11	€ 308,2	€ 307,6	€ 306,9	€ 306,2	€ 305,6	€ 304,9	€ 304,3	€ 303,6	€ 302,9	€ 302,3	€ 301,6	€ 301,0
12	€ 300,3	€ 299,6	€ 299,0	€ 298,3	€ 297,7	€ 297,0	€ 296,3	€ 295,7	€ 295,0	€ 294,4	€ 293,7	€ 293,0
13	€ 292,4	€ 291,7	€ 291,1	€ 290,4	€ 289,7	€ 289,1	€ 288,4	€ 287,8	€ 287,1	€ 286,4	€ 285,8	€ 285,1
14	€ 284,5	€ 283,8	€ 283,1	€ 282,5	€ 281,8	€ 281,2	€ 280,5	€ 279,8	€ 279,2	€ 278,5	€ 277,9	€ 277,2
15	€ 276,5	€ 275,9	€ 275,2	€ 274,6	€ 273,9	€ 273,2	€ 272,6	€ 271,9	€ 271,3	€ 270,6	€ 269,9	€ 269,3
16	€ 268,6	€ 268,0	€ 267,3	€ 266,6	€ 266,0	€ 265,3	€ 264,7	€ 264,0	€ 263,3	€ 262,7	€ 262,0	€ 261,4
17	€ 260,7	€ 260,0	€ 259,4	€ 258,7	€ 258,1	€ 257,4	€ 256,7	€ 256,1	€ 255,4	€ 254,8	€ 254,1	€ 253,4
18	€ 252,8	€ 252,1	€ 251,5	€ 250,8	€ 250,1	€ 249,5	€ 248,8	€ 248,2	€ 247,5	€ 246,8	€ 246,2	€ 245,5
19	€ 244,9	€ 244,2	€ 243,5	€ 242,9	€ 242,2	€ 241,6	€ 240,9	€ 240,2	€ 239,6	€ 238,9	€ 238,3	€ 237,6
20	€ 236,9	€ 236,3	€ 235,6	€ 235,0	€ 234,3	€ 233,6	€ 233,0	€ 232,3	€ 231,7	€ 231,0	€ 230,3	€ 229,7
21	€ 229,0	€ 228,4	€ 227,7	€ 227,0	€ 226,4	€ 225,7	€ 225,1	€ 224,4	€ 223,7	€ 223,1	€ 222,4	€ 221,8
22	€ 221,1	€ 220,4	€ 219,8	€ 219,1	€ 218,5	€ 217,8	€ 217,1	€ 216,5	€ 215,8	€ 215,2	€ 214,5	€ 213,8
23	€ 213,2	€ 212,5	€ 211,9	€ 211,2	€ 210,5	€ 209,9	€ 209,2	€ 208,6	€ 207,9	€ 207,2	€ 206,6	€ 205,9
24	€ 205,3	€ 204,6	€ 203,9	€ 203,3	€ 202,6	€ 202,0	€ 201,3	€ 200,6	€ 200,0	€ 199,3	€ 198,7	€ 198,0
25	€ 197,3	€ 196,7	€ 196,0	€ 195,4	€ 194,7	€ 194,0	€ 193,4	€ 192,7	€ 192,1	€ 191,4	€ 190,7	€ 190,1
26	€ 189,4	€ 188,8	€ 188,1	€ 187,4	€ 186,8	€ 186,1	€ 185,5	€ 184,8	€ 184,1	€ 183,5	€ 182,8	€ 182,2
27	€ 181,5	€ 180,8	€ 180,2	€ 179,5	€ 178,9	€ 178,2	€ 177,5	€ 176,9	€ 176,2	€ 175,6	€ 174,9	€ 174,2
28	€ 173,6	€ 172,9	€ 172,3	€ 171,6	€ 170,9	€ 170,3	€ 169,6	€ 169,0	€ 168,3	€ 167,6	€ 167,0	€ 166,3
29	€ 165,7	€ 165,0	€ 164,3	€ 163,7	€ 163,0	€ 162,4	€ 161,7	€ 161,0	€ 160,4	€ 159,7	€ 159,1	€ 158,4
30	€ 157,7	€ 157,1	€ 156,4	€ 155,8	€ 155,1	€ 154,4	€ 153,8	€ 153,1	€ 152,5	€ 151,8	€ 151,1	€ 150,5
31	€ 149,8	€ 149,2	€ 148,5	€ 147,8	€ 147,2	€ 146,5	€ 145,9	€ 145,2	€ 144,5	€ 143,9	€ 143,2	€ 142,6
32	€ 141,9	€ 141,2	€ 140,6	€ 139,9	€ 139,3	€ 138,6	€ 137,9	€ 137,3	€ 136,6	€ 136,0	€ 135,3	€ 134,6
33	€ 134,0	€ 133,3	€ 132,7	€ 132,0	€ 131,3	€ 130,7	€ 130,0	€ 129,4	€ 128,7	€ 128,0	€ 127,4	€ 126,7
34	€ 126,1	€ 125,4	€ 124,7	€ 124,1	€ 123,4	€ 122,8	€ 122,1	€ 121,4	€ 120,8	€ 120,1	€ 119,5	€ 118,8
35	€ 118,1	€ 117,5	€ 116,8	€ 116,2	€ 115,5	€ 114,8	€ 114,2	€ 113,5	€ 112,9	€ 112,2	€ 111,5	€ 110,9
36	€ 110,2	€ 109,6	€ 108,9	€ 108,2	€ 107,6	€ 106,9	€ 106,3	€ 105,6	€ 104,9	€ 104,3	€ 103,6	€ 103,0
37	€ 102,3	€ 101,6	€ 101,0	€ 100,3	€ 99,7	€ 99,0	€ 98,3	€ 97,7	€ 97,0	€ 96,4	€ 95,7	€ 95,0
38	€ 94,4	€ 93,7	€ 93,1	€ 92,4	€ 91,7	€ 91,1	€ 90,4	€ 89,8	€ 89,1	€ 88,4	€ 87,8	€ 87,1
39	€ 86,5	€ 85,8	€ 85,1	€ 84,5	€ 83,8	€ 83,2	€ 82,5	€ 81,8	€ 81,2	€ 80,5	€ 79,9	€ 79,2

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m^2 van een dierenverblijf voor melkvee

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 857,9	€ 856,3	€ 854,7	€ 853,1	€ 851,5	€ 850,0	€ 848,4	€ 846,8	€ 845,2	€ 843,6	€ 842,0	€ 840,4
6	€ 838,8	€ 837,2	€ 835,6	€ 834,0	€ 832,4	€ 830,9	€ 829,3	€ 827,7	€ 826,1	€ 824,5	€ 822,9	€ 821,3
7	€ 819,7	€ 818,1	€ 816,5	€ 814,9	€ 813,3	€ 811,8	€ 810,2	€ 808,6	€ 807,0	€ 805,4	€ 803,8	€ 802,2
8	€ 800,6	€ 799,0	€ 797,4	€ 795,8	€ 794,2	€ 792,7	€ 791,1	€ 789,5	€ 787,9	€ 786,3	€ 784,7	€ 783,1
9	€ 781,5	€ 779,9	€ 778,3	€ 776,7	€ 775,1	€ 773,6	€ 772,0	€ 770,4	€ 768,8	€ 767,2	€ 765,6	€ 764,0

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10	€ 762,4	€ 760,8	€ 759,2	€ 757,6	€ 756,0	€ 754,5	€ 752,9	€ 751,3	€ 749,7	€ 748,1	€ 746,5	€ 744,9
11	€ 743,3	€ 741,7	€ 740,1	€ 738,5	€ 736,9	€ 735,4	€ 733,8	€ 732,2	€ 730,6	€ 729,0	€ 727,4	€ 725,8
12	€ 724,2	€ 722,6	€ 721,0	€ 719,4	€ 717,8	€ 716,3	€ 714,7	€ 713,1	€ 711,5	€ 709,9	€ 708,3	€ 706,7
13	€ 705,1	€ 703,5	€ 701,9	€ 700,3	€ 698,7	€ 697,2	€ 695,6	€ 694,0	€ 692,4	€ 690,8	€ 689,2	€ 687,6
14	€ 686,0	€ 684,4	€ 682,8	€ 681,2	€ 679,6	€ 678,1	€ 676,5	€ 674,9	€ 673,3	€ 671,7	€ 670,1	€ 668,5
15	€ 666,9	€ 665,3	€ 663,7	€ 662,1	€ 660,5	€ 659,0	€ 657,4	€ 655,8	€ 654,2	€ 652,6	€ 651,0	€ 649,4
16	€ 647,8	€ 646,2	€ 644,6	€ 643,0	€ 641,4	€ 639,9	€ 638,3	€ 636,7	€ 635,1	€ 633,5	€ 631,9	€ 630,3
17	€ 628,7	€ 627,1	€ 625,5	€ 623,9	€ 622,3	€ 620,8	€ 619,2	€ 617,6	€ 616,0	€ 614,4	€ 612,8	€ 611,2
18	€ 609,6	€ 608,0	€ 606,4	€ 604,8	€ 603,2	€ 601,7	€ 600,1	€ 598,5	€ 596,9	€ 595,3	€ 593,7	€ 592,1
19	€ 590,5	€ 588,9	€ 587,3	€ 585,7	€ 584,1	€ 582,6	€ 581,0	€ 579,4	€ 577,8	€ 576,2	€ 574,6	€ 573,0
20	€ 571,4	€ 569,8	€ 568,2	€ 566,6	€ 565,0	€ 563,5	€ 561,9	€ 560,3	€ 558,7	€ 557,1	€ 555,5	€ 553,9
21	€ 552,3	€ 550,7	€ 549,1	€ 547,5	€ 545,9	€ 544,4	€ 542,8	€ 541,2	€ 539,6	€ 538,0	€ 536,4	€ 534,8
22	€ 533,2	€ 531,6	€ 530,0	€ 528,4	€ 526,8	€ 525,3	€ 523,7	€ 522,1	€ 520,5	€ 518,9	€ 517,3	€ 515,7
23	€ 514,1	€ 512,5	€ 510,9	€ 509,3	€ 507,7	€ 506,2	€ 504,6	€ 503,0	€ 501,4	€ 499,8	€ 498,2	€ 496,6
24	€ 495,0	€ 493,4	€ 491,8	€ 490,2	€ 488,6	€ 487,1	€ 485,5	€ 483,9	€ 482,3	€ 480,7	€ 479,1	€ 477,5
25	€ 475,9	€ 474,3	€ 472,7	€ 471,1	€ 469,5	€ 468,0	€ 466,4	€ 464,8	€ 463,2	€ 461,6	€ 460,0	€ 458,4
26	€ 456,8	€ 455,2	€ 453,6	€ 452,0	€ 450,4	€ 448,9	€ 447,3	€ 445,7	€ 444,1	€ 442,5	€ 440,9	€ 439,3
27	€ 437,7	€ 436,1	€ 434,5	€ 432,9	€ 431,3	€ 429,8	€ 428,2	€ 426,6	€ 425,0	€ 423,4	€ 421,8	€ 420,2
28	€ 418,6	€ 417,0	€ 415,4	€ 413,8	€ 412,2	€ 410,7	€ 409,1	€ 407,5	€ 405,9	€ 404,3	€ 402,7	€ 401,1
29	€ 399,5	€ 397,9	€ 396,3	€ 394,7	€ 393,1	€ 391,6	€ 390,0	€ 388,4	€ 386,8	€ 385,2	€ 383,6	€ 382,0
30	€ 380,4	€ 378,8	€ 377,2	€ 375,6	€ 374,0	€ 372,5	€ 370,9	€ 369,3	€ 367,7	€ 366,1	€ 364,5	€ 362,9
31	€ 361,3	€ 359,7	€ 358,1	€ 356,5	€ 354,9	€ 353,4	€ 351,8	€ 350,2	€ 348,6	€ 347,0	€ 345,4	€ 343,8
32	€ 342,2	€ 340,6	€ 339,0	€ 337,4	€ 335,8	€ 334,3	€ 332,7	€ 331,1	€ 329,5	€ 327,9	€ 326,3	€ 324,7
33	€ 323,1	€ 321,5	€ 319,9	€ 318,3	€ 316,7	€ 315,2	€ 313,6	€ 312,0	€ 310,4	€ 308,8	€ 307,2	€ 305,6
34	€ 304,0	€ 302,4	€ 300,8	€ 299,2	€ 297,6	€ 296,1	€ 294,5	€ 292,9	€ 291,3	€ 289,7	€ 288,1	€ 286,5
35	€ 284,9	€ 283,3	€ 281,7	€ 280,1	€ 278,5	€ 277,0	€ 275,4	€ 273,8	€ 272,2	€ 270,6	€ 269,0	€ 267,4
36	€ 265,8	€ 264,2	€ 262,6	€ 261,0	€ 259,4	€ 257,9	€ 256,3	€ 254,7	€ 253,1	€ 251,5	€ 249,9	€ 248,3
37	€ 246,7	€ 245,1	€ 243,5	€ 241,9	€ 240,3	€ 238,8	€ 237,2	€ 235,6	€ 234,0	€ 232,4	€ 230,8	€ 229,2
38	€ 227,6	€ 226,0	€ 224,4	€ 222,8	€ 221,2	€ 219,7	€ 218,1	€ 216,5	€ 214,9	€ 213,3	€ 211,7	€ 210,1
39	€ 208,5	€ 206,9	€ 205,3	€ 203,7	€ 202,1	€ 200,6	€ 199,0	€ 197,4	€ 195,8	€ 194,2	€ 192,6	€ 191,0

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m^2 van een dierenverblijf voor vleeskalveren

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 673,8	€ 672,5	€ 671,3	€ 670,0	€ 668,8	€ 667,5	€ 666,3	€ 665,0	€ 663,8	€ 662,5	€ 661,3	€ 660,0
6	€ 658,8	€ 657,5	€ 656,3	€ 655,0	€ 653,8	€ 652,5	€ 651,3	€ 650,0	€ 648,8	€ 647,5	€ 646,3	€ 645,0
7	€ 643,8	€ 642,5	€ 641,3	€ 640,0	€ 638,8	€ 637,5	€ 636,3	€ 635,0	€ 633,8	€ 632,5	€ 631,3	€ 630,0
8	€ 628,8	€ 627,5	€ 626,3	€ 625,0	€ 623,8	€ 622,5	€ 621,3	€ 620,0	€ 618,8	€ 617,5	€ 616,3	€ 615,0
9	€ 613,8	€ 612,5	€ 611,3	€ 610,0	€ 608,8	€ 607,5	€ 606,3	€ 605,0	€ 603,8	€ 602,5	€ 601,3	€ 600,0
10	€ 598,8	€ 597,5	€ 596,3	€ 595,0	€ 593,8	€ 592,5	€ 591,3	€ 590,0	€ 588,8	€ 587,5	€ 586,3	€ 585,0
11	€ 583,8	€ 582,5	€ 581,3	€ 580,0	€ 578,8	€ 577,5	€ 576,3	€ 575,0	€ 573,8	€ 572,5	€ 571,3	€ 570,0
12	€ 568,8	€ 567,5	€ 566,3	€ 565,0	€ 563,8	€ 562,5	€ 561,3	€ 560,0	€ 558,8	€ 557,5	€ 556,3	€ 555,0
13	€ 553,8	€ 552,5	€ 551,3	€ 550,0	€ 548,8	€ 547,5	€ 546,3	€ 545,0	€ 543,8	€ 542,5	€ 541,3	€ 540,0
14	€ 538,8	€ 537,5	€ 536,3	€ 535,0	€ 533,8	€ 532,5	€ 531,3	€ 530,0	€ 528,8	€ 527,5	€ 526,3	€ 525,0
15	€ 523,8	€ 522,5	€ 521,3	€ 520,0	€ 518,8	€ 517,5	€ 516,3	€ 515,0	€ 513,8	€ 512,5	€ 511,3	€ 510,0
16	€ 508,8	€ 507,5	€ 506,3	€ 505,0	€ 503,8	€ 502,5	€ 501,3	€ 500,0	€ 498,8	€ 497,5	€ 496,3	€ 495,0
17	€ 493,8	€ 492,5	€ 491,3	€ 490,0	€ 488,8	€ 487,5	€ 486,3	€ 485,0	€ 483,8	€ 482,5	€ 481,3	€ 480,0
18	€ 478,8	€ 477,5	€ 476,3	€ 475,0	€ 473,8	€ 472,5	€ 471,3	€ 470,0	€ 468,8	€ 467,5	€ 466,3	€ 465,0
19	€ 463,8	€ 462,5	€ 461,3	€ 460,0	€ 458,8	€ 457,5	€ 456,3	€ 455,0	€ 453,8	€ 452,5	€ 451,3	€ 450,0
20	€ 448,8	€ 447,5	€ 446,3	€ 445,0	€ 443,8	€ 442,5	€ 441,3	€ 440,0	€ 438,8	€ 437,5	€ 436,3	€ 435,0
21	€ 433,8	€ 432,5	€ 431,3	€ 430,0	€ 428,8	€ 427,5	€ 426,3	€ 425,0	€ 423,8	€ 422,5	€ 421,3	€ 420,0
22	€ 418,8	€ 417,5	€ 416,3	€ 415,0	€ 413,8	€ 412,5	€ 411,3	€ 410,0	€ 408,8	€ 407,5	€ 406,3	€ 405,0
23	€ 403,8	€ 402,5	€ 401,3	€ 400,0	€ 398,8	€ 397,5	€ 396,3	€ 395,0	€ 393,8	€ 392,5	€ 391,3	€ 390,0
24	€ 388,8	€ 387,5	€ 386,3	€ 385,0	€ 383,8	€ 382,5	€ 381,3	€ 380,0	€ 378,8	€ 377,5	€ 376,3	€ 375,0

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
25	€ 373,8	€ 372,5	€ 371,3	€ 370,0	€ 368,8	€ 367,5	€ 366,3	€ 365,0	€ 363,8	€ 362,5	€ 361,3	€ 360,0
26	€ 358,8	€ 357,5	€ 356,3	€ 355,0	€ 353,8	€ 352,5	€ 351,3	€ 350,0	€ 348,8	€ 347,5	€ 346,3	€ 345,0
27	€ 343,8	€ 342,5	€ 341,3	€ 340,0	€ 338,8	€ 337,5	€ 336,3	€ 335,0	€ 333,8	€ 332,5	€ 331,3	€ 330,0
28	€ 328,8	€ 327,5	€ 326,3	€ 325,0	€ 323,8	€ 322,5	€ 321,3	€ 320,0	€ 318,8	€ 317,5	€ 316,3	€ 315,0
29	€ 313,8	€ 312,5	€ 311,3	€ 310,0	€ 308,8	€ 307,5	€ 306,3	€ 305,0	€ 303,8	€ 302,5	€ 301,3	€ 300,0
30	€ 298,8	€ 297,5	€ 296,3	€ 295,0	€ 293,8	€ 292,5	€ 291,3	€ 290,0	€ 288,8	€ 287,5	€ 286,3	€ 285,0
31	€ 283,8	€ 282,5	€ 281,3	€ 280,0	€ 278,8	€ 277,5	€ 276,3	€ 275,0	€ 273,8	€ 272,5	€ 271,3	€ 270,0
32	€ 268,8	€ 267,5	€ 266,3	€ 265,0	€ 263,8	€ 262,5	€ 261,3	€ 260,0	€ 258,8	€ 257,5	€ 256,3	€ 255,0
33	€ 253,8	€ 252,5	€ 251,3	€ 250,0	€ 248,8	€ 247,5	€ 246,3	€ 245,0	€ 243,8	€ 242,5	€ 241,3	€ 240,0
34	€ 238,8	€ 237,5	€ 236,3	€ 235,0	€ 233,8	€ 232,5	€ 231,3	€ 230,0	€ 228,8	€ 227,5	€ 226,3	€ 225,0
35	€ 223,8	€ 222,5	€ 221,3	€ 220,0	€ 218,8	€ 217,5	€ 216,3	€ 215,0	€ 213,8	€ 212,5	€ 211,3	€ 210,0
36	€ 208,8	€ 207,5	€ 206,3	€ 205,0	€ 203,8	€ 202,5	€ 201,3	€ 200,0	€ 198,8	€ 197,5	€ 196,3	€ 195,0
37	€ 193,8	€ 192,5	€ 191,3	€ 190,0	€ 188,8	€ 187,5	€ 186,3	€ 185,0	€ 183,8	€ 182,5	€ 181,3	€ 180,0
38	€ 178,8	€ 177,5	€ 176,3	€ 175,0	€ 173,8	€ 172,5	€ 171,3	€ 170,0	€ 168,8	€ 167,5	€ 166,3	€ 165,0
39	€ 163,8	€ 162,5	€ 161,3	€ 160,0	€ 158,8	€ 157,5	€ 156,3	€ 155,0	€ 153,8	€ 152,5	€ 151,3	€ 150,0

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m^2 van een dierenverblijf voor geiten

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 508,5	€ 507,5	€ 506,6	€ 505,6	€ 504,7	€ 503,7	€ 502,8	€ 501,9	€ 500,9	€ 500,0	€ 499,0	€ 498,1
6	€ 497,1	€ 496,2	€ 495,3	€ 494,3	€ 493,4	€ 492,4	€ 491,5	€ 490,5	€ 489,6	€ 488,6	€ 487,7	€ 486,8
7	€ 485,8	€ 484,9	€ 483,9	€ 483,0	€ 482,0	€ 481,1	€ 480,2	€ 479,2	€ 478,3	€ 477,3	€ 476,4	€ 475,4
8	€ 474,5	€ 473,6	€ 472,6	€ 471,7	€ 470,7	€ 469,8	€ 468,8	€ 467,9	€ 467,0	€ 466,0	€ 465,1	€ 464,1
9	€ 463,2	€ 462,2	€ 461,3	€ 460,3	€ 459,4	€ 458,5	€ 457,5	€ 456,6	€ 455,6	€ 454,7	€ 453,7	€ 452,8
10	€ 451,9	€ 450,9	€ 450,0	€ 449,0	€ 448,1	€ 447,1	€ 446,2	€ 445,3	€ 444,3	€ 443,4	€ 442,4	€ 441,5
11	€ 440,5	€ 439,6	€ 438,7	€ 437,7	€ 436,8	€ 435,8	€ 434,9	€ 433,9	€ 433,0	€ 432,0	€ 431,1	€ 430,2
12	€ 429,2	€ 428,3	€ 427,3	€ 426,4	€ 425,4	€ 424,5	€ 423,6	€ 422,6	€ 421,7	€ 420,7	€ 419,8	€ 418,8
13	€ 417,9	€ 417,0	€ 416,0	€ 415,1	€ 414,1	€ 413,2	€ 412,2	€ 411,3	€ 410,4	€ 409,4	€ 408,5	€ 407,5
14	€ 406,6	€ 405,6	€ 404,7	€ 403,7	€ 402,8	€ 401,9	€ 400,9	€ 400,0	€ 399,0	€ 398,1	€ 397,1	€ 396,2
15	€ 395,3	€ 394,3	€ 393,4	€ 392,4	€ 391,5	€ 390,5	€ 389,6	€ 388,7	€ 387,7	€ 386,8	€ 385,8	€ 384,9
16	€ 383,9	€ 383,0	€ 382,1	€ 381,1	€ 380,2	€ 379,2	€ 378,3	€ 377,3	€ 376,4	€ 375,4	€ 374,5	€ 373,6
17	€ 372,6	€ 371,7	€ 370,7	€ 369,8	€ 368,8	€ 367,9	€ 367,0	€ 366,0	€ 365,1	€ 364,1	€ 363,2	€ 362,2
18	€ 361,3	€ 360,4	€ 359,4	€ 358,5	€ 357,5	€ 356,6	€ 355,6	€ 354,7	€ 353,8	€ 352,8	€ 351,9	€ 350,9
19	€ 350,0	€ 349,0	€ 348,1	€ 347,1	€ 346,2	€ 345,3	€ 344,3	€ 343,4	€ 342,4	€ 341,5	€ 340,5	€ 339,6
20	€ 338,7	€ 337,7	€ 336,8	€ 335,8	€ 334,9	€ 333,9	€ 333,0	€ 332,1	€ 331,1	€ 330,2	€ 329,2	€ 328,3
21	€ 327,3	€ 326,4	€ 325,5	€ 324,5	€ 323,6	€ 322,6	€ 321,7	€ 320,7	€ 319,8	€ 318,8	€ 317,9	€ 317,0
22	€ 316,0	€ 315,1	€ 314,1	€ 313,2	€ 312,2	€ 311,3	€ 310,4	€ 309,4	€ 308,5	€ 307,5	€ 306,6	€ 305,6
23	€ 304,7	€ 303,8	€ 302,8	€ 301,9	€ 300,9	€ 300,0	€ 299,0	€ 298,1	€ 297,2	€ 296,2	€ 295,3	€ 294,3
24	€ 293,4	€ 292,4	€ 291,5	€ 290,5	€ 289,6	€ 288,7	€ 287,7	€ 286,8	€ 285,8	€ 284,9	€ 283,9	€ 283,0
25	€ 282,1	€ 281,1	€ 280,2	€ 279,2	€ 278,3	€ 277,3	€ 276,4	€ 275,5	€ 274,5	€ 273,6	€ 272,6	€ 271,7
26	€ 270,7	€ 269,8	€ 268,9	€ 267,9	€ 267,0	€ 266,0	€ 265,1	€ 264,1	€ 263,2	€ 262,2	€ 261,3	€ 260,4
27	€ 259,4	€ 258,5	€ 257,5	€ 256,6	€ 255,6	€ 254,7	€ 253,8	€ 252,8	€ 251,9	€ 250,9	€ 250,0	€ 249,0
28	€ 248,1	€ 247,2	€ 246,2	€ 245,3	€ 244,3	€ 243,4	€ 242,4	€ 241,5	€ 240,6	€ 239,6	€ 238,7	€ 237,7
29	€ 236,8	€ 235,8	€ 234,9	€ 233,9	€ 233,0	€ 232,1	€ 231,1	€ 230,2	€ 229,2	€ 228,3	€ 227,3	€ 226,4
30	€ 225,5	€ 224,5	€ 223,6	€ 222,6	€ 221,7	€ 220,7	€ 219,8	€ 218,9	€ 217,9	€ 217,0	€ 216,0	€ 215,1
31	€ 214,1	€ 213,2	€ 212,3	€ 211,3	€ 210,4	€ 209,4	€ 208,5	€ 207,5	€ 206,6	€ 205,6	€ 204,7	€ 203,8
32	€ 202,8	€ 201,9	€ 200,9	€ 200,0	€ 199,0	€ 198,1	€ 197,2	€ 196,2	€ 195,3	€ 194,3	€ 193,4	€ 192,4
33	€ 191,5	€ 190,6	€ 189,6	€ 188,7	€ 187,7	€ 186,8	€ 185,8	€ 184,9	€ 184,0	€ 183,0	€ 182,1	€ 181,1
34	€ 180,2	€ 179,2	€ 178,3	€ 177,3	€ 176,4	€ 175,5	€ 174,5	€ 173,6	€ 172,6	€ 171,7	€ 170,7	€ 169,8
35	€ 168,9	€ 167,9	€ 167,0	€ 166,0	€ 165,1	€ 164,1	€ 163,2	€ 162,3	€ 161,3	€ 160,4	€ 159,4	€ 158,5
36	€ 157,5	€ 156,6	€ 155,7	€ 154,7	€ 153,8	€ 152,8	€ 151,9	€ 150,9	€ 150,0	€ 149,0	€ 148,1	€ 147,2
37	€ 146,2	€ 145,3	€ 144,3	€ 143,4	€ 142,4	€ 141,5	€ 140,6	€ 139,6	€ 138,7	€ 137,7	€ 136,8	€ 135,8
38	€ 134,9	€ 134,0	€ 133,0	€ 132,1	€ 131,1	€ 130,2	€ 129,2	€ 128,3	€ 127,4	€ 126,4	€ 125,5	€ 124,5
39	€ 123,6	€ 122,6	€ 121,7	€ 120,7	€ 119,8	€ 118,9	€ 117,9	€ 117,0	€ 116,0	€ 115,1	€ 114,1	€ 113,2

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m² van een dierenverblijf voor konijnen

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 499,5	€ 498,5	€ 497,6	€ 496,7	€ 495,8	€ 494,8	€ 493,9	€ 493,0	€ 492,1	€ 491,1	€ 490,2	€ 489,3
6	€ 488,4	€ 487,4	€ 486,5	€ 485,6	€ 484,6	€ 483,7	€ 482,8	€ 481,9	€ 480,9	€ 480,0	€ 479,1	€ 478,2
7	€ 477,2	€ 476,3	€ 475,4	€ 474,5	€ 473,5	€ 472,6	€ 471,7	€ 470,7	€ 469,8	€ 468,9	€ 468,0	€ 467,0
8	€ 466,1	€ 465,2	€ 464,3	€ 463,3	€ 462,4	€ 461,5	€ 460,6	€ 459,6	€ 458,7	€ 457,8	€ 456,8	€ 455,9
9	€ 455,0	€ 454,1	€ 453,1	€ 452,2	€ 451,3	€ 450,4	€ 449,4	€ 448,5	€ 447,6	€ 446,7	€ 445,7	€ 444,8
10	€ 443,9	€ 442,9	€ 442,0	€ 441,1	€ 440,2	€ 439,2	€ 438,3	€ 437,4	€ 436,5	€ 435,5	€ 434,6	€ 433,7
11	€ 432,8	€ 431,8	€ 430,9	€ 430,0	€ 429,0	€ 428,1	€ 427,2	€ 426,3	€ 425,3	€ 424,4	€ 423,5	€ 422,6
12	€ 421,6	€ 420,7	€ 419,8	€ 418,9	€ 417,9	€ 417,0	€ 416,1	€ 415,1	€ 414,2	€ 413,3	€ 412,4	€ 411,4
13	€ 410,5	€ 409,6	€ 408,7	€ 407,7	€ 406,8	€ 405,9	€ 405,0	€ 404,0	€ 403,1	€ 402,2	€ 401,2	€ 400,3
14	€ 399,4	€ 398,5	€ 397,5	€ 396,6	€ 395,7	€ 394,8	€ 393,8	€ 392,9	€ 392,0	€ 391,1	€ 390,1	€ 389,2
15	€ 388,3	€ 387,3	€ 386,4	€ 385,5	€ 384,6	€ 383,6	€ 382,7	€ 381,8	€ 380,9	€ 379,9	€ 379,0	€ 378,1
16	€ 377,2	€ 376,2	€ 375,3	€ 374,4	€ 373,4	€ 372,5	€ 371,6	€ 370,7	€ 369,7	€ 368,8	€ 367,9	€ 367,0
17	€ 366,0	€ 365,1	€ 364,2	€ 363,3	€ 362,3	€ 361,4	€ 360,5	€ 359,5	€ 358,6	€ 357,7	€ 356,8	€ 355,8
18	€ 354,9	€ 354,0	€ 353,1	€ 352,1	€ 351,2	€ 350,3	€ 349,4	€ 348,4	€ 347,5	€ 346,6	€ 345,6	€ 344,7
19	€ 343,8	€ 342,9	€ 341,9	€ 341,0	€ 340,1	€ 339,2	€ 338,2	€ 337,3	€ 336,4	€ 335,5	€ 334,5	€ 333,6
20	€ 332,7	€ 331,7	€ 330,8	€ 329,9	€ 329,0	€ 328,0	€ 327,1	€ 326,2	€ 325,3	€ 324,3	€ 323,4	€ 322,5
21	€ 321,6	€ 320,6	€ 319,7	€ 318,8	€ 317,8	€ 316,9	€ 316,0	€ 315,1	€ 314,1	€ 313,2	€ 312,3	€ 311,4
22	€ 310,4	€ 309,5	€ 308,6	€ 307,7	€ 306,7	€ 305,8	€ 304,9	€ 303,9	€ 303,0	€ 302,1	€ 301,2	€ 300,2
23	€ 299,3	€ 298,4	€ 297,5	€ 296,5	€ 295,6	€ 294,7	€ 293,8	€ 292,8	€ 291,9	€ 291,0	€ 290,0	€ 289,1
24	€ 288,2	€ 287,3	€ 286,3	€ 285,4	€ 284,5	€ 283,6	€ 282,6	€ 281,7	€ 280,8	€ 279,9	€ 278,9	€ 278,0
25	€ 277,1	€ 276,1	€ 275,2	€ 274,3	€ 273,4	€ 272,4	€ 271,5	€ 270,6	€ 269,7	€ 268,7	€ 267,8	€ 266,9
26	€ 266,0	€ 265,0	€ 264,1	€ 263,2	€ 262,2	€ 261,3	€ 260,4	€ 259,5	€ 258,5	€ 257,6	€ 256,7	€ 255,8
27	€ 254,8	€ 253,9	€ 253,0	€ 252,1	€ 251,1	€ 250,2	€ 249,3	€ 248,3	€ 247,4	€ 246,5	€ 245,6	€ 244,6
28	€ 243,7	€ 242,8	€ 241,9	€ 240,9	€ 240,0	€ 239,1	€ 238,2	€ 237,2	€ 236,3	€ 235,4	€ 234,4	€ 233,5
29	€ 232,6	€ 231,7	€ 230,7	€ 229,8	€ 228,9	€ 228,0	€ 227,0	€ 226,1	€ 225,2	€ 224,3	€ 223,3	€ 222,4
30	€ 221,5	€ 220,5	€ 219,6	€ 218,7	€ 217,8	€ 216,8	€ 215,9	€ 215,0	€ 214,1	€ 213,1	€ 212,2	€ 211,3
31	€ 210,4	€ 209,4	€ 208,5	€ 207,6	€ 206,6	€ 205,7	€ 204,8	€ 203,9	€ 202,9	€ 202,0	€ 201,1	€ 200,2
32	€ 199,2	€ 198,3	€ 197,4	€ 196,5	€ 195,5	€ 194,6	€ 193,7	€ 192,7	€ 191,8	€ 190,9	€ 190,0	€ 189,0
33	€ 188,1	€ 187,2	€ 186,3	€ 185,3	€ 184,4	€ 183,5	€ 182,6	€ 181,6	€ 180,7	€ 179,8	€ 178,8	€ 177,9
34	€ 177,0	€ 176,1	€ 175,1	€ 174,2	€ 173,3	€ 172,4	€ 171,4	€ 170,5	€ 169,6	€ 168,7	€ 167,7	€ 166,8
35	€ 165,9	€ 164,9	€ 164,0	€ 163,1	€ 162,2	€ 161,2	€ 160,3	€ 159,4	€ 158,5	€ 157,5	€ 156,6	€ 155,7
36	€ 154,8	€ 153,8	€ 152,9	€ 152,0	€ 151,0	€ 150,1	€ 149,2	€ 148,3	€ 147,3	€ 146,4	€ 145,5	€ 144,6
37	€ 143,6	€ 142,7	€ 141,8	€ 140,9	€ 139,9	€ 139,0	€ 138,1	€ 137,1	€ 136,2	€ 135,3	€ 134,4	€ 133,4
38	€ 132,5	€ 131,6	€ 130,7	€ 129,7	€ 128,8	€ 127,9	€ 127,0	€ 126,0	€ 125,1	€ 124,2	€ 123,2	€ 122,3
39	€ 121,4	€ 120,5	€ 119,5	€ 118,6	€ 117,7	€ 116,8	€ 115,8	€ 114,9	€ 114,0	€ 113,1	€ 112,1	€ 111,2

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m² van een dierenverblijf voor vleeseenden

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 296,5	€ 295,9	€ 295,4	€ 294,8	€ 294,3	€ 293,7	€ 293,2	€ 292,6	€ 292,1	€ 291,5	€ 291,0	€ 290,4
6	€ 289,9	€ 289,3	€ 288,8	€ 288,2	€ 287,7	€ 287,1	€ 286,6	€ 286,0	€ 285,5	€ 284,9	€ 284,4	€ 283,8
7	€ 283,3	€ 282,7	€ 282,2	€ 281,6	€ 281,1	€ 280,5	€ 280,0	€ 279,4	€ 278,9	€ 278,3	€ 277,8	€ 277,2
8	€ 276,7	€ 276,1	€ 275,6	€ 275,0	€ 274,5	€ 273,9	€ 273,4	€ 272,8	€ 272,3	€ 271,7	€ 271,2	€ 270,6
9	€ 270,1	€ 269,5	€ 269,0	€ 268,4	€ 267,9	€ 267,3	€ 266,8	€ 266,2	€ 265,7	€ 265,1	€ 264,6	€ 264,0
10	€ 263,5	€ 262,9	€ 262,4	€ 261,8	€ 261,3	€ 260,7	€ 260,2	€ 259,6	€ 259,1	€ 258,5	€ 258,0	€ 257,4
11	€ 256,9	€ 256,3	€ 255,8	€ 255,2	€ 254,7	€ 254,1	€ 253,6	€ 253,0	€ 252,5	€ 251,9	€ 251,4	€ 250,8
12	€ 250,3	€ 249,7	€ 249,2	€ 248,6	€ 248,1	€ 247,5	€ 247,0	€ 246,4	€ 245,9	€ 245,3	€ 244,8	€ 244,2
13	€ 243,7	€ 243,1	€ 242,6	€ 242,0	€ 241,5	€ 240,9	€ 240,4	€ 239,8	€ 239,3	€ 238,7	€ 238,2	€ 237,6
14	€ 237,1	€ 236,5	€ 236,0	€ 235,4	€ 234,9	€ 234,3	€ 233,8	€ 233,2	€ 232,7	€ 232,1	€ 231,6	€ 231,0
15	€ 230,5	€ 229,9	€ 229,4	€ 228,8	€ 228,3	€ 227,7	€ 227,2	€ 226,6	€ 226,1	€ 225,5	€ 225,0	€ 224,4
16	€ 223,9	€ 223,3	€ 222,8	€ 222,2	€ 221,7	€ 221,1	€ 220,6	€ 220,0	€ 219,5	€ 218,9	€ 218,4	€ 217,8
17	€ 217,3	€ 216,7	€ 216,2	€ 215,6	€ 215,1	€ 214,5	€ 214,0	€ 213,4	€ 212,9	€ 212,3	€ 211,8	€ 211,2
18	€ 210,7	€ 210,1	€ 209,6	€ 209,0	€ 208,5	€ 207,9	€ 207,4	€ 206,8	€ 206,3	€ 205,7	€ 205,2	€ 204,6

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
19	€ 204,1	€ 203,5	€ 203,0	€ 202,4	€ 201,9	€ 201,3	€ 200,8	€ 200,2	€ 199,7	€ 199,1	€ 198,6	€ 198,0
20	€ 197,5	€ 196,9	€ 196,4	€ 195,8	€ 195,3	€ 194,7	€ 194,2	€ 193,6	€ 193,1	€ 192,5	€ 192,0	€ 191,4
21	€ 190,9	€ 190,3	€ 189,8	€ 189,2	€ 188,7	€ 188,1	€ 187,6	€ 187,0	€ 186,5	€ 185,9	€ 185,4	€ 184,8
22	€ 184,3	€ 183,7	€ 183,2	€ 182,6	€ 182,1	€ 181,5	€ 181,0	€ 180,4	€ 179,9	€ 179,3	€ 178,8	€ 178,2
23	€ 177,7	€ 177,1	€ 176,6	€ 176,0	€ 175,5	€ 174,9	€ 174,4	€ 173,8	€ 173,3	€ 172,7	€ 172,2	€ 171,6
24	€ 171,1	€ 170,5	€ 170,0	€ 169,4	€ 168,9	€ 168,3	€ 167,8	€ 167,2	€ 166,7	€ 166,1	€ 165,6	€ 165,0
25	€ 164,5	€ 163,9	€ 163,4	€ 162,8	€ 162,3	€ 161,7	€ 161,2	€ 160,6	€ 160,1	€ 159,5	€ 159,0	€ 158,4
26	€ 157,9	€ 157,3	€ 156,8	€ 156,2	€ 155,7	€ 155,1	€ 154,6	€ 154,0	€ 153,5	€ 152,9	€ 152,4	€ 151,8
27	€ 151,3	€ 150,7	€ 150,2	€ 149,6	€ 149,1	€ 148,5	€ 148,0	€ 147,4	€ 146,9	€ 146,3	€ 145,8	€ 145,2
28	€ 144,7	€ 144,1	€ 143,6	€ 143,0	€ 142,5	€ 141,9	€ 141,4	€ 140,8	€ 140,3	€ 139,7	€ 139,2	€ 138,6
29	€ 138,1	€ 137,5	€ 137,0	€ 136,4	€ 135,9	€ 135,3	€ 134,8	€ 134,2	€ 133,7	€ 133,1	€ 132,6	€ 132,0
30	€ 131,5	€ 130,9	€ 130,4	€ 129,8	€ 129,3	€ 128,7	€ 128,2	€ 127,6	€ 127,1	€ 126,5	€ 126,0	€ 125,4
31	€ 124,9	€ 124,3	€ 123,8	€ 123,2	€ 122,7	€ 122,1	€ 121,6	€ 121,0	€ 120,5	€ 119,9	€ 119,4	€ 118,8
32	€ 118,3	€ 117,7	€ 117,2	€ 116,6	€ 116,1	€ 115,5	€ 115,0	€ 114,4	€ 113,9	€ 113,3	€ 112,8	€ 112,2
33	€ 111,7	€ 111,1	€ 110,6	€ 110,0	€ 109,5	€ 108,9	€ 108,4	€ 107,8	€ 107,3	€ 106,7	€ 106,2	€ 105,6
34	€ 105,1	€ 104,5	€ 104,0	€ 103,4	€ 102,9	€ 102,3	€ 101,8	€ 101,2	€ 100,7	€ 100,1	€ 99,6	€ 99,0
35	€ 98,5	€ 97,9	€ 97,4	€ 96,8	€ 96,3	€ 95,7	€ 95,2	€ 94,6	€ 94,1	€ 93,5	€ 93,0	€ 92,4
36	€ 91,9	€ 91,3	€ 90,8	€ 90,2	€ 89,7	€ 89,1	€ 88,6	€ 88,0	€ 87,5	€ 86,9	€ 86,4	€ 85,8
37	€ 85,3	€ 84,7	€ 84,2	€ 83,6	€ 83,1	€ 82,5	€ 82,0	€ 81,4	€ 80,9	€ 80,3	€ 79,8	€ 79,2
38	€ 78,7	€ 78,1	€ 77,6	€ 77,0	€ 76,5	€ 75,9	€ 75,4	€ 74,8	€ 74,3	€ 73,7	€ 73,2	€ 72,6
39	€ 72,1	€ 71,5	€ 71,0	€ 70,4	€ 69,9	€ 69,3	€ 68,8	€ 68,2	€ 67,7	€ 67,1	€ 66,6	€ 66,0

Gecorrigeerde vervangingswaarde per m^2 van een dierenverblijf voor overig rundvee

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	€ 309,0	€ 308,5	€ 307,9	€ 307,3	€ 306,7	€ 306,2	€ 305,6	€ 305,0	€ 304,4	€ 303,9	€ 303,3	€ 302,7
6	€ 302,1	€ 301,6	€ 301,0	€ 300,4	€ 299,9	€ 299,3	€ 298,7	€ 298,1	€ 297,6	€ 297,0	€ 296,4	€ 295,8
7	€ 295,3	€ 294,7	€ 294,1	€ 293,5	€ 293,0	€ 292,4	€ 291,8	€ 291,3	€ 290,7	€ 290,1	€ 289,5	€ 289,0
8	€ 288,4	€ 287,8	€ 287,2	€ 286,7	€ 286,1	€ 285,5	€ 284,9	€ 284,4	€ 283,8	€ 283,2	€ 282,7	€ 282,1
9	€ 281,5	€ 280,9	€ 280,4	€ 279,8	€ 279,2	€ 278,6	€ 278,1	€ 277,5	€ 276,9	€ 276,3	€ 275,8	€ 275,2
10	€ 274,6	€ 274,1	€ 273,5	€ 272,9	€ 272,3	€ 271,8	€ 271,2	€ 270,6	€ 270,0	€ 269,5	€ 268,9	€ 268,3
11	€ 267,7	€ 267,2	€ 266,6	€ 266,0	€ 265,5	€ 264,9	€ 264,3	€ 263,7	€ 263,2	€ 262,6	€ 262,0	€ 261,4
12	€ 260,9	€ 260,3	€ 259,7	€ 259,1	€ 258,6	€ 258,0	€ 257,4	€ 256,9	€ 256,3	€ 255,7	€ 255,1	€ 254,6
13	€ 254,0	€ 253,4	€ 252,8	€ 252,3	€ 251,7	€ 251,1	€ 250,5	€ 250,0	€ 249,4	€ 248,8	€ 248,3	€ 247,7
14	€ 247,1	€ 246,5	€ 246,0	€ 245,4	€ 244,8	€ 244,2	€ 243,7	€ 243,1	€ 242,5	€ 241,9	€ 241,4	€ 240,8
15	€ 240,2	€ 239,7	€ 239,1	€ 238,5	€ 237,9	€ 237,4	€ 236,8	€ 236,2	€ 235,6	€ 235,1	€ 234,5	€ 233,9
16	€ 233,3	€ 232,8	€ 232,2	€ 231,6	€ 231,1	€ 230,5	€ 229,9	€ 229,3	€ 228,8	€ 228,2	€ 227,6	€ 227,0
17	€ 226,5	€ 225,9	€ 225,3	€ 224,7	€ 224,2	€ 223,6	€ 223,0	€ 222,5	€ 221,9	€ 221,3	€ 220,7	€ 220,2
18	€ 219,6	€ 219,0	€ 218,4	€ 217,9	€ 217,3	€ 216,7	€ 216,1	€ 215,6	€ 215,0	€ 214,4	€ 213,9	€ 213,3
19	€ 212,7	€ 212,1	€ 211,6	€ 211,0	€ 210,4	€ 209,8	€ 209,3	€ 208,7	€ 208,1	€ 207,5	€ 207,0	€ 206,4
20	€ 205,8	€ 205,3	€ 204,7	€ 204,1	€ 203,5	€ 203,0	€ 202,4	€ 201,8	€ 201,2	€ 200,7	€ 200,1	€ 199,5
21	€ 198,9	€ 198,4	€ 197,8	€ 197,2	€ 196,7	€ 196,1	€ 195,5	€ 194,9	€ 194,4	€ 193,8	€ 193,2	€ 192,6
22	€ 192,1	€ 191,5	€ 190,9	€ 190,3	€ 189,8	€ 189,2	€ 188,6	€ 188,1	€ 187,5	€ 186,9	€ 186,3	€ 185,8
23	€ 185,2	€ 184,6	€ 184,0	€ 183,5	€ 182,9	€ 182,3	€ 181,7	€ 181,2	€ 180,6	€ 180,0	€ 179,5	€ 178,9
24	€ 178,3	€ 177,7	€ 177,2	€ 176,6	€ 176,0	€ 175,4	€ 174,9	€ 174,3	€ 173,7	€ 173,1	€ 172,6	€ 172,0
25	€ 171,4	€ 170,9	€ 170,3	€ 169,7	€ 169,1	€ 168,6	€ 168,0	€ 167,4	€ 166,8	€ 166,3	€ 165,7	€ 165,1
26	€ 164,5	€ 164,0	€ 163,4	€ 162,8	€ 162,3	€ 161,7	€ 161,1	€ 160,5	€ 160,0	€ 159,4	€ 158,8	€ 158,2
27	€ 157,7	€ 157,1	€ 156,5	€ 155,9	€ 155,4	€ 154,8	€ 154,2	€ 153,7	€ 153,1	€ 152,5	€ 151,9	€ 151,4
28	€ 150,8	€ 150,2	€ 149,6	€ 149,1	€ 148,5	€ 147,9	€ 147,3	€ 146,8	€ 146,2	€ 145,6	€ 145,1	€ 144,5
29	€ 143,9	€ 143,3	€ 142,8	€ 142,2	€ 141,6	€ 141,0	€ 140,5	€ 139,9	€ 139,3	€ 138,7	€ 138,2	€ 137,6
30	€ 137,0	€ 136,5	€ 135,9	€ 135,3	€ 134,7	€ 134,2	€ 133,6	€ 133,0	€ 132,4	€ 131,9	€ 131,3	€ 130,7
31	€ 130,1	€ 129,6	€ 129,0	€ 128,4	€ 127,9	€ 127,3	€ 126,7	€ 126,1	€ 125,6	€ 125,0	€ 124,4	€ 123,8
32	€ 123,3	€ 122,7	€ 122,1	€ 121,5	€ 121,0	€ 120,4	€ 119,8	€ 119,3	€ 118,7	€ 118,1	€ 117,5	€ 117,0
33	€ 116,4	€ 115,8	€ 115,2	€ 114,7	€ 114,1	€ 113,5	€ 112,9	€ 112,4	€ 111,8	€ 111,2	€ 110,7	€ 110,1

	maanden											
Leeftijd In jaren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
34	€ 109,5	€ 108,9	€ 108,4	€ 107,8	€ 107,2	€ 106,6	€ 106,1	€ 105,5	€ 104,9	€ 104,3	€ 103,8	€ 103,2
35	€ 102,6	€ 102,1	€ 101,5	€ 100,9	€ 100,3	€ 99,8	€ 99,2	€ 98,6	€ 98,0	€ 97,5	€ 96,9	€ 96,3
36	€ 95,7	€ 95,2	€ 94,6	€ 94,0	€ 93,5	€ 92,9	€ 92,3	€ 91,7	€ 91,2	€ 90,6	€ 90,0	€ 89,4
37	€ 88,9	€ 88,3	€ 87,7	€ 87,1	€ 86,6	€ 86,0	€ 85,4	€ 84,9	€ 84,3	€ 83,7	€ 83,1	€ 82,6
38	€ 82,0	€ 81,4	€ 80,8	€ 80,3	€ 79,7	€ 79,1	€ 78,5	€ 78,0	€ 77,4	€ 76,8	€ 76,3	€ 75,7
39	€ 75,1	€ 74,5	€ 74,0	€ 73,4	€ 72,8	€ 72,2	€ 71,7	€ 71,1	€ 70,5	€ 69,9	€ 69,4	€ 68,8

TOELICHTING

Inhoud

I Algemeen
1. Beleidscontext
2. Doel en doelgroep
3. Afwijzingsgronden
   - 3.1 *Vijfjaarseis*
   - 3.2 *Reeds verplicht tot sluiting*
   - 3.3 *Extern salderen*
   - 3.4 *Overtredingen*
4. Vereisten voor subsidieverstrekking
   - 4.1 *Fasering sluiting veehouderijlocatie*
   - 4.2 *Afvoeren dieren en mest*
   - 4.3 *Vervallen van het productierecht*
   - 4.4 *Borging sluiting productiecapaciteit*
     - 4.4.1 Intrekken omgevingsvergunning
     - 4.4.2 Intrekken natuurvergunning en borging eventuele vervolgactiviteiten
     - 4.4.3 Verzoek tot wijziging van het omgevingsplan
     - 4.4.4 Vestigen kwalitatieve verplichting
     - 4.4.5 Contractuele verbintenis toekomstige veehouderijactiviteiten
   - 4.5 *Sloop productiecapaciteit*
     - 4.5.1 Sloopverplichting en beschermde soorten
     - 4.5.2 Uitzondering sloopvereiste
5. Subsidiebedrag
   - 5.1 *Inleiding*
   - 5.2 *Bijdrage vervallen productierecht*
   - 5.3 *Bijdrage waardeverlies productiecapaciteit*
     - 5.3.1 Gecorrigeerde vervangingswaarde
     - 5.3.2 Subsidiepercentage
   - 5.4 *Bijdrage sloopkosten*
   - 5.5 *Bevoorschottingsregime*
6. Flankerend beleid, betrokkenheid van provincies en gemeenten
7. Europeesrechtelijke aspecten
8. Fiscale aspecten
   - 8.1 *Omzetbelasting*
   - 8.2 *Inkomsten- en vennootschapsbelasting*
9. Persoonsgegevens
   - 9.1 *Advies Autoriteit Persoonsgegevens*
10. Bedrijfseffectentoets
    - 10.1 *Regeldruktoets*
      - 10.1.1 Administratieve lasten
      - 10.1.2 Nalevingskosten
      - 10.1.3 Advies Adviescollege Toetsing Regeldruk
    - 10.2 *Agrarische praktijktoets*
    - 10.3 *Toets effecten ondernemingsklimaat*
11. Uitvoering en handhaving
12. Publieke consultatie

II Artikelen

I Algemeen

1. Beleidscontext

Het kabinet heeft in het coalitieakkoord (Kamerstukken II, 2025/26, 36 848, nr. 31) aangekondigd de vrijwillige beëindigingsregelingen voort te zetten en deze te richten op veehouderijlocaties gelegen binnen een strook rond een overbelast Natura 2000-gebied, met als doel natuurwinst en effectieve stikstofreductie. Deze aanpak is in de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof bevestigd. Deze beëindigingsregeling geeft hier invulling aan en maakt onderdeel uit van de bredere aanpak waarmee de emissie van stikstof op nationaal niveau teruggedrongen moet worden.

Op 18 december 2024 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State twee uitspraken gedaan[2] in het hoger beroep in de zaken Amercentrale en Rendac over natuurvergunningen en intern salderen. Daarnaast heeft op 22 januari 2025 de Rechtbank Den Haag een uitspraak gedaan in de bodemprocedure van Greenpeace Nederland over de maatregelen die de Staat treft om de stikstofbelasting op stikstofgevoelige natuur te verminderen.[3] In reactie op deze uitspraken heeft het kabinet in januari 2025 de Ministeriële Commissie Economie & Natuurherstel (hierna MCE&N) ingesteld, onder voorzitterschap van de Minister-President. Doel van de MCE&N was het uitwerken van en besluiten

[2] ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4909 en ECLI:NL:RVS:2024:4923.
[3] Uitspraaknummer ECLI:NL:RBDHA:2025:578

over een concreet programma met als doel om Nederland van het slot te halen en perspectief te bieden aan de sectoren die zijn geraakt door de diverse uitspraken. Deze aanpak wordt vormgegeven via een viertal sporen (Kamerstukken II 2024/25, 35 334, nr. 332):

1. Verkennen wat er mogelijk is (te maken) in de vergunningverlening vanuit juridisch perspectief;
2. Een programma van maatregelen gericht op een geborgde daling van stikstofemissie en op natuurherstel, ten behoeve van additionaliteit en het voldoen aan de uitspraken, en gericht op alle sectoren;
3. Acties richting en ten behoeve van partijen die in problemen komen doordat de Raad van State-uitspraak over intern salderen met terugwerkende kracht geldt;
4. Inzet richting Brussel, waarbij in kaart wordt gebracht welke stappen er mogelijk zijn in Brussel, zowel op korte als op lange termijn.

Deze beëindigingsregeling valt onder spoor 2. De geborgde emissiereductie die wordt beoogd met het maatregelenpakket uit spoor 2 zal onder meer gerealiseerd worden door te sturen op de reductie van stikstofemissie. Verder wordt in dit spoor nadrukkelijk gewerkt aan gebiedsspecifieke oplossingen.

Per brief van 25 april 2025 heeft de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), mede namens de leden van de MCE&N, de Tweede Kamer geïnformeerd over het 'Startpakket Nederland van het slot' (Kamerstukken II 2024/25, 35 334, nr. 362). In die brief kondigt de Minister van LVVN aan een beëindigingsregeling mogelijk te maken voor veehouders die willen stoppen, bijvoorbeeld vanwege gebrek aan bedrijfsopvolging. De regeling moet zich, mede om uitvoering te geven aan de uitspraak van de Rechtbank Den Haag in de Greenpeace-zaak, met voorrang richten op gebieden met een urgente stikstofproblematiek en zo bijdragen aan het verminderen van de depositie van stikstof op kwetsbare overbelaste Natura 2000-gebieden. De regeling moet daarnaast bijdragen aan het terugdringen van de zogenoemde *stikstofdeken* boven Nederland. Daarnaast ondersteunt de regeling ook andere doelen, zoals het verkleinen van het mestoverschot, de klimaatopgave en natuur- en milieudoelen.

Zoals aangekondigd per brief van 19 september 2025 (Kamerstukken II 2024/25, 28 973, nr. 282) is bij de vormgeving van de Landelijke vrijwillige beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Vbr) zoveel mogelijk aangesloten bij de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties voor stikstofreductie (Lbv), de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties kleinere sectoren (Lbv kleinere sectoren).

De Vbr maakt onderdeel uit van het maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof, zoals dit per brief van 26 juni 2026 ('Weer ruimte voor boer, natuur en bouw') aan de Tweede Kamer is gepresenteerd (Kamerstukken II 2025-2026, 36 800-XIV, nr. 87). De Vbr draagt bij aan het doel om in 2035 de ammoniakemissie vanuit de landbouw met 42-46% te reduceren ten opzichte van 2019 (hierna: emissiereductiedoel 2035).

De regeling is een subsidieregeling onder de Kaderwet EZ-, LVVN- en KGG-subsidies. De subsidie die met de regeling wordt verstrekt bevat staatssteun. De regeling is opgesteld met inachtneming van de *Richtsnoeren van de Europese Unie voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden* (2022/C 485/01; hierna: de Richtsnoeren). Op 22 juni 2026 is de regeling genotificeerd bij de Europese Commissie. Op 23 juli 2026 is de Commissie tot het oordeel gekomen dat de met de regeling te verstrekken steun verenigbaar is met de interne markt en dat er vanuit de optiek van staatssteun geen bezwaar bestaat tegen definitieve vaststelling van de subsidieregeling (Besluit van de Commissie inzake Steunmaatregel SA.122041 (2026/N)).

2. Doel en doelgroep

De regeling heeft tot doel om de emissie van ammoniak van veehouderijlocaties in heel Nederland blijvend te reduceren en hiermee natuurherstel te bevorderen. Veehouders kunnen op grond van de regeling een subsidie krijgen voor het definitief en onherroepelijk beëindigen van de productie en de productiecapaciteit op een veehouderijlocatie. De regeling staat open voor veehouders met melkvee, varkens en pluimvee (kippen en kalkoenen), in de regeling en in deze toelichting aangeduid als 'diersoorten met productierecht'. De regeling staat ook open voor veehouders met vleeskalveren, melkgeiten, konijnen, vleeseenden en overig rundvee (zoogkoeien en fokstieren), aangeduid als 'diersoorten behorend tot kleinere sectoren'. De doelgroep van de regeling omvat dezelfde diersoorten als die tot de doelgroep van de Lbv, Lbv-plus en Lbv kleinere sectoren behoren.

Om maximale reductie van ammoniakemissie in heel Nederland te realiseren geldt er in de regeling geen drempelwaarde. Door geen drempelwaarde te hanteren staat de regeling open voor alle veehouders in Nederland met genoemde diersoorten die een veehouderijlocatie definitief en onherroepelijk willen beëindigen. Daarmee krijgen ook veehouders met diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren die eerder niet aan de drempelwaarden van de

Lbv, Lbv-plus of Lbv kleinere sectoren voldeden, de mogelijkheid om aanspraak te maken op een subsidie voor beëindiging.

De regeling is zo ingericht dat veehouderijlocaties die volledig of deels gelegen zijn binnen een overbelast en voor stikstof gevoelig Natura 2000-gebied, zoals opgenomen in bijlage 1 (hierna: overbelast Natura 2000-gebied), of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied, met voorrang een aanvraag in kunnen dienen tijdens de eerste periode van openstelling en op die manier ook met voorrang aanspraak kunnen maken op subsidie (hierna aangeduid als: ronde 1 van de subsidieverlening).
Tot de veehouderijlocaties die gelegen zijn binnen een overbelast Natura 2000-gebied behoren ook de locaties in een zogenoemde (landbouw)enclave. De percelen binnen een dergelijke zone worden volledig omringd door een Natura 2000-gebied, maar zij maken er geen deel van uit. De locaties hebben dan ook niet de beschermde status van het Natura 2000-gebied.
Door bij de subsidieverlening voorrang te verlenen aan veehouderijlocaties binnen of nabij overbelaste Natura 2000-gebieden, draagt de regeling maximaal bij aan het verminderen van de depositie van stikstof op deze gebieden en aan emissiereductiedoel 2035; een geborgde stikstofemissiereductie, natuurbehoud en -herstel, en ruimte voor economische en maatschappelijke activiteiten waarmee de vergunningverlening weer op gang geholpen kan worden. De subsidieaanvragen voor ronde 1 van de subsidieverlening worden op volgorde van binnenkomst ('first come, first serve') door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) beoordeeld en, als aan alle voorwaarden wordt voldaan, beschikt. RVO hanteert als datum van binnenkomst de datum waarop een aanvraag volledig is. Door op volgorde van binnenkomst subsidie te verlenen kan binnen een zo kort mogelijke termijn uitsluitsel gegeven worden aan veehouders die een aanvraag hebben ingediend en wordt de periode tussen de subsidieaanvraag en het moment waarop de ammoniakemissie daadwerkelijk wordt beëindigd – het moment waarop de landbouwhuisdieren en de mest van de betreffende veehouderijlocatie zijn verwijderd – zo kort mogelijk gehouden.

Indien het subsidieplafond na ronde 1 van de subsidieverlening nog niet is bereikt kunnen veehouders met een veehouderijlocatie die is gelegen buiten de strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied in de tweede periode van openstelling een subsidieaanvraag indienen en op die manier aanspraak maken op subsidie (hierna aangeduid als: ronde 2 van de subsidieverlening). Indien na ronde 1 van de subsidieverlening het subsidieplafond is bereikt – de subsidie van een aanvraag uit ronde 1 van de subsidieverlening moet worden geweigerd omdat door de verlening van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden – zal ronde 2 van de subsidieverlening niet plaatsvinden. Communicatie over de gevolgen van ronde 1 van de subsidieverlening voor het subsidieplafond en voor ronde 2 van de subsidieverlening zal tijdig en zorgvuldig worden voorbereid.

Gelet op de doelstelling van de regeling is het wezenlijk om met de beschikbare middelen zoveel mogelijk emissiereductie te realiseren. Om dat te bewerkstelligen vindt ronde 2 van de subsidieverlening plaats aan de hand van een tender, waarbij aanvragen gerangschikt worden op basis van doelmatigheid. De doelmatigheid wordt uitgedrukt in het aantal euro subsidie per kilogram ammoniakemissie. De veehouderijlocatie die tegen het laagste subsidiebedrag per kilogram ammoniakemissie beëindigd kan worden komt in ronde 2 van de subsidieverlening als eerste in aanmerking voor subsidie. Subsidieverlening vindt vervolgens plaats op volgorde van rangschikking op doelmatigheid, waarbij veehouderijlocaties gerangschikt worden van laagste subsidiebedrag per kilogram ammoniakemissie naar hoogste subsidiebedrag per kilogram ammoniakemissie. Pas na de afronding van ronde 1 van de subsidieverlening kan vastgesteld worden of en zo ja, welk deel van het beschikbare subsidiebudget nog resteert voor ronde 2 van de subsidieverlening. Daarom zullen veehouders met een veehouderijlocatie die is gelegen buiten de strook van 1.000 meter rondom overbelaste Natura 2000-gebieden langer moeten wachten voordat zij eventueel een aanvraag kunnen indienen en een besluit op hun aanvraag ontvangen.

De aanvrager dient de ammoniakemissie van een veehouderijlocatie te berekenen op basis van het aantal landbouwhuisdieren dat gemiddeld in het referentiejaar is gehouden. Als referentiejaar geldt in beginsel het kalenderjaar 2025 (artikel 3). De ammoniakemissie van een veehouderijlocatie wordt verkregen door per stal (dierenverblijf) de emissie van ammoniak per dierplaats per jaar te vermenigvuldigen met het gemiddeld aantal gehouden dieren van de betreffende diercategorie. De emissie per dierplaats per jaar dient berekend te worden conform artikel 4.6 uit de Omgevingsregeling. De daarbij te hanteren emissiefactoren voor stalsystemen zijn opgenomen in bijlage V en voor aanvullende technieken in bijlage VI van de Omgevingsregeling.

Het doel van de Vbr is het reduceren van de ammoniakemissie vanuit de veehouderij door de definitieve en onherroepelijke beëindiging van veehouderijlocaties in Nederland. Gezien het vrijwillige karakter van de regeling en de breedte van de doelgroep (veehouderijlocaties in heel Nederland) is het bepalen van een concreet (kwantitatief en meetbaar) doel uitsluitend mogelijk binnen een ruime bandbreedte. Er zijn verschillende factoren die van invloed kunnen zijn op de uiteindelijk te realiseren

reductie in ammoniakemissie. Veehouders die een positieve subsidiebeschikking ontvangen kunnen op elk moment in het proces hun aanvraag nog intrekken. De ervaring met voorgaande beëindigingsregelingen, zoals de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (Srv), Lbv, Lbv-plus en Lbv kleinere sectoren, leert dat iedere veehouder daarbij een eigen individuele afweging maakt. Dit maakt het voorspellen van een definitief deelnamepercentage lastig. Ook andere factoren zijn van invloed op de uiteindelijke opbrengst, zoals het type veehouderij, de omvang van de veehouderijlocatie en de emissiereducerende maatregelen die ondernemers al hebben genomen. Uitgaande van een volledige benutting van het beschikbare subsidieplafond van € 715 miljoen wordt de te realiseren reductie in ammoniakemissie ingeschat op 1,2 tot 1,5 kiloton.

De stikstofruimte die met deze regeling vrijkomt wordt, daar waar noodzakelijk, ingezet voor natuurherstel. Pas als met zekerheid is vastgesteld dat vrijkomende stikstofruimte niet nodig is om verslechtering van Natura 2000-gebieden te voorkomen en om perspectief te houden op herstel, kan stikstofruimte voor andere doelen dan natuur worden bestemd (additionaliteitstoets), waaronder de PAS-melders. Die beoordeling moet op gebiedsniveau plaatsvinden en nog actueel zijn op het moment dat de ruimte voor andere doelen wordt ingezet. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van het stikstofregistratiesysteem (SSRS), een onderdeel van AERIUS Register.

De diercategorieën melkvee, varkens en pluimvee vallen onder de werking van het stelsel van productierechten uit de Meststoffenwet (Hoofdstuk V: Regels inzake de productie van dierlijke meststoffen), de overige diercategorieën die tot de doelgroep van de regeling behoren vallen hier niet onder.Voor zover de doelgroep van de regeling bestaat uit veehouderijlocaties met diercategorieën die vallen onder de werking van het stelsel van productierechten, is een blijvende landelijke verlaging van de productie gewaarborgd. Dit wordt gerealiseerd door te vereisen dat bij deelname aan de regeling het overgrote deel van het productierecht dat benodigd is voor het aantal gehouden dieren, definitief wordt doorgehaald (zie verder paragraaf 4.3). Hierdoor wordt een blijvende krimp gerealiseerd van het totale aantal dieren in de betreffende diercategorieën (melkvee, varkens en pluimvee) dat in Nederland kan worden gehouden. Voor de overige diercategorieën is een dergelijke absolute waarborg niet mogelijk door het ontbreken van een stelsel van productierechten. Vanzelfsprekend geldt dat voor het houden van landbouwhuisdieren vergunningen en toestemmingen benodigd zijn (milieu, natuur, ruimtelijke ordening). Het is aan bevoegde gezagen (gemeenten, provincies) om in individuele gevallen te beoordelen of er binnen de vigerende wettelijke kaders ruimte is voor nieuwvestiging of uitbreiding. Gelet op de staat van de meeste overbelaste Natura 2000-gebieden, de stikstofproblematiek en de andere opgaven op het gebied van natuur, milieu en klimaat, zullen de mogelijkheden hiervoor in het overgrote deel van Nederland op dit moment uiterst beperkt zijn.

Het doel van een blijvende emissiereductie vanaf de veehouderijlocatie wordt gerealiseerd doordat de veehouder de bestaande dierlijke productie beëindigt en daarbij de op de locatie aanwezige productiecapaciteit definitief en onherroepelijk sluit.

Veehouders kunnen op grond van de regeling een subsidie krijgen voor het definitief en onherroepelijk beëindigen van de productie en de productiecapaciteit op een veehouderijlocatie. De hoogte van de subsidie wordt voor melkvee-, varkens- en pluimveehouders bepaald door de omvang van het door te halen productierecht, het waardeverlies van de voor het houden van melkvee, varkens en pluimvee gebruikte productiecapaciteit (dierenverblijven, mestsilo's en -kelders, sleuf- en voersilo's). Bovendien wordt een bijdrage in de sloopkosten verstrekt voor de veehouderijlocaties die deels of volledig gelegen zijn binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied. Veehouders die vleeskalveren, melkgeiten, konijnen, vleeseenden of overig rundvee (zoogkoeien en fokstieren) houden kunnen op grond van de regeling een subsidie krijgen voor het waardeverlies van de voor het houden van de voor genoemde diercategorieën gebruikte productiecapaciteit. Bovendien wordt een bijdrage in de sloopkosten verstrekt voor de veehouderijlocaties die deels of volledig gelegen zijn binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied. Aangezien genoemde diercategorieën niet onder de werking van het stelsel van productierechten vallen is vanzelfsprekend bij deze diercategorieën geen sprake van (een vergoeding voor) door te halen productierecht.

Een veehouderijbedrijf kan uit verschillende locaties bestaan. Indien een veehouder voor meerdere veehouderijlocaties in aanmerking wil komen voor een subsidie voor beëindiging, dient per locatie een subsidieaanvraag ingediend te worden. Het is overigens mogelijk voor een veehouder met een veehouderijbedrijf dat bestaat uit meerdere locaties om voor het sluiten van de ene locatie subsidie op basis van deze regeling te vragen, terwijl op de andere locatie(s) de productie wordt voortgezet. In deel II van deze toelichting (artikelen) is het begrip 'veehouderijlocatie' nader toegelicht.

3. Afwijzingsgronden

3.1. Vijfjaarseis

De regeling heeft als doel de ammoniakemissie die wordt veroorzaakt door veehouderijlocaties blijvend te reduceren en natuurherstel te bevorderen. In verband hiermee is in de regeling bepaald dat op veehouderijlocaties waar feitelijk geen diersoorten met productierecht of diersoorten behorend tot kleinere sectoren worden gehouden, niet in aanmerking komen voor subsidie. Verder komt uitsluitend productiecapaciteit die in de laatste vijf jaar vóór het moment van de subsidieaanvraag op bedrijfseconomisch gangbare wijze onafgebroken is gebruikt voor subsidie in aanmerking. Deze voorwaarde volgt uit de Richtsnoeren, waarin als vereiste is opgenomen dat uitsluitend staatssteun kan worden verleend voor productiecapaciteit die in de laatste vijf jaar vóór de sluiting onafgebroken is gebruikt. Omdat ten tijde van de aanvraag onbekend is wanneer de sluiting daadwerkelijk plaatsvindt, kan niet worden uitgegaan van de datum van de feitelijke sluiting, maar moet worden uitgegaan van de datum waarop de subsidieaanvraag is ingediend om te kunnen vaststellen of wordt voldaan aan de hiervoor bedoelde vijfjaarseis.

De vereisten van het feitelijk houden van dieren en van het onafgebroken gebruik gedurende vijf jaar (de vijfjaarseis) betekenen niet dat er onafgebroken dieren in een stal (hebben) moeten staan. Als een stal in het kader van de reguliere bedrijfsvoering tijdelijk leeg staat of heeft gestaan, betekent dat niet dat de stal niet wordt of is gebruikt. Er is dan nog steeds sprake van onafgebroken gebruik van de productiecapaciteit, passend binnen het normale bedrijfsproces. Te denken valt aan leegstand tussen het afvoeren van een ronde dieren (bijvoorbeeld vleesvarkens, -kuikens of -kalveren) en de komst van een nieuwe ronde, of aan tijdelijke leegstand als gevolg van (ruiming na) een dierziekte. Kortdurende leegstand van een stal hoeft dus geen reden voor afwijzing van de subsidieaanvraag te zijn, zolang de leegstand het gevolg is van omstandigheden die passen in het normale bedrijfsproces en er waar mogelijk maatregelen worden genomen om, zodra de gelegenheid zich voordoet, de normale bedrijfsvoering voort te zetten. Leegstand die niet het gevolg is van omstandigheden die passen in het normale bedrijfsproces en die de productie voor een langere periode dan gebruikelijk heeft onderbroken valt onder het (normale) ondernemersrisico.

3.2 Reeds verplicht tot sluiting

Op grond van artikel 4 van de regeling is er een grondslag voor het afwijzen van een aanvraag indien betrokkene voor het sluiten van de veehouderijlocatie reeds langs andere weg subsidie ontvangt of heeft ontvangen. Het is denkbaar dat een veehouder zich ten tijde van de subsidieaanvraag reeds anderszins heeft verplicht om de veehouderijlocatie te sluiten, bijvoorbeeld door het sluiten van een overeenkomst met de gemeente of provincie voor de verkoop van diens locatie, maar op dat moment nog wel landbouwhuisdieren houdt op de locatie. Om te voorkomen dat een veehouder in dergelijke gevallen aanspraak zou kunnen maken op een subsidie op grond van deze regeling is in artikel 7, tweede lid, onderdeel a, bepaald dat de aanvraag wordt afgewezen indien de veehouder zich reeds heeft verplicht om de veehouderijlocatie (op termijn) te sluiten. Tevens is volledigheidshalve bepaald dat de aanvraag wordt afgewezen als betrokkene ten tijde van de aanvraag al is begonnen met de sluiting van de veehouderijlocatie. Het oogmerk van deze regeling is immers om door het verstrekken van een subsidie te bewerkstelligen dat locaties worden gesloten die anders niet zouden worden gesloten. Van de te verstrekken subsidie moet een stimulerende werking uitgaan. Dit is in de Richtsnoeren als een specifieke voorwaarde opgenomen om voor goedkeuring van staatssteun in aanmerking te komen.

3.3 Extern salderen

Verder is bepaald dat een subsidieaanvraag wordt afgewezen indien de aanvrager de ruimte voor stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied die voor de veehouderijlocatie bestaat of bestond ingevolge de bestaande vergunningen, in het kader van extern salderen na publicatie van deze regeling in de Staatscourant geheel of gedeeltelijk ter beschikking stelt of heeft gesteld voor andere activiteiten, met het oog op een daarvoor aangevraagde of aan te vragen natuurvergunning. Op zich vloeit uit de voorwaarde dat betrokkene ten tijde van de subsidieaanvraag daadwerkelijk diersoorten met productierecht of diersoorten behorend tot kleinere sectoren houdt, in combinatie met de verplichtingen op grond van het omgevingsrecht met inbegrip van het natuurbeschermingsrecht, voort dat betrokkene voor het houden van landbouwhuisdieren moet beschikken over stikstofruimte. Op een veehouderijlocatie kan sprake zijn van een situatie waarbij zogenoemde *latente ruimte* bestaat: de feitelijke stikstofemissie is lager dan op grond van de vergunning is toegestaan, bijvoorbeeld doordat op de veehouderijlocatie minder landbouwhuisdieren worden gehouden dan volgens de vergunningssituatie zou kunnen. Gelet op het doel van de regeling is het van belang dat alle stikstofruimte van de veehouderijlocatie die met gebruik van deze regeling wordt gesloten, daar waar noodzakelijk, ten goede komt aan de natuur. Daarom wordt met deze bepaling geborgd dat de

beschikbare stikstofruimte daarvoor beschikbaar blijft en niet door betrokkene na publicatie van de regeling via extern salderen ter beschikking is of wordt gesteld voor andere activiteiten, hetzij van derden, hetzij van de subsidieaanvrager in het geval deze ook op een andere locatie activiteiten uitvoert waarvoor stikstofruimte noodzakelijk is.

3.4 Overtredingen

De regeling strekt ertoe veehouders in de gelegenheid te stellen om een veehouderijlocatie definitief en onherroepelijk te beëindigen, waarbij het uitgangspunt is dat het gaat om veehouders die produceren binnen de geldende wettelijke kaders. In verband hiermee is, in lijn met de Richtsnoeren, bepaald dat alleen ondernemingen die aan de normen van de Europese Unie voldoen, voor subsidie in aanmerking komen. Een aanvraag wordt in elk geval afgewezen indien is vastgesteld dat de aanvrager niet aan de normen van de Europese Unie voldoet en diens activiteiten als veehouder als gevolg daarvan al moet beëindigen.

Overtreding van normen die niet direct stoelen op regelgeving van de Europese Unie, kan reden zijn om een aanvrager uit te sluiten van deelname aan de regeling. Uiteraard is daarbij de ernst van de overtreding en de aard van de overtreden norm van belang. Daarom dient van geval tot geval te worden bezien wanneer er sprake is van zodanig ernstige overtredingen dat dit reden is om een subsidieaanvraag af te wijzen. Daarvan kan in elk geval sprake zijn als een veehouder diens productierecht heeft overschreden en meer melkvee, varkens of pluimvee heeft gehouden dan waartoe deze gerechtigd is. De Meststoffenwet en daarop gebaseerde regelgeving voorziet in een wettelijk kader voor de productie (het stelsel van productierechten).[4] Het is van groot belang dat registraties en opgaven waarheidsgetrouw zijn, omdat het doel van het stelsel van productierechten anders wordt ondergraven, met als gevolg illegale productie en afzet van dierlijke meststoffen, financieel gewin voor betrokkene ten koste van het milieu en ook ten nadele van collega's die wel produceren met de kosten van het vereiste productierecht. Voorkomen moet worden dat een veehouder die door overtreding van de norm van het productierecht economisch voordeel heeft genoten, aanspraak kan maken op een subsidie op grond van deze regeling. Ook andere ernstige overtredingen kunnen reden zijn voor afwijzing van de subsidieaanvraag. In het bijzonder gaat het om (andere) overtredingen van de Meststoffenwet en om overtredingen van de regelgeving voor dierenwelzijn die zo ernstig zijn dat deze niet bestuursrechtelijk zijn afgedaan, maar in het strafrechtelijke spoor zijn beoordeeld. De regeling bevat een grondslag om in dergelijke gevallen de subsidieaanvraag te kunnen afwijzen (artikel 7, derde lid).

Bij de beoordeling of een overtreding zoals hier bedoeld heeft plaatsgevonden, wordt als criterium gehanteerd of een straf is opgelegd door het Openbaar Ministerie (strafbeschikking) of de strafrechter, voor een strafbaar feit dat in de periode van vijf jaar voorafgaande aan de datum van de subsidieaanvraag is begaan.

4. Vereisten voor subsidieverstrekking

4.1 Fasering sluiting veehouderijlocatie

Doel van de regeling is het blijvend verminderen van ammoniakemissie door het definitief en onherroepelijk beëindigen van de productie en productiecapaciteit op veehouderijlocaties. Om dit te borgen dient de veehouder een aantal stappen te zetten. Het betreft deels maatregelen die direct samenhangen met het beëindigen van de bedrijfsvoering: het afvoeren van de dieren en aanwezige dierlijke mest (leeghalen mestkelders en -silo's), het laten vervallen van het productierecht (veehouderijlocaties met melkvee, varkens of pluimvee) en het in voorkomend geval intrekken van de natuurvergunning en van de omgevingsrechtelijke toestemming (vergunning of melding). Andere maatregelen zien op het borgen van de beëindiging van de veehouderijlocatie: het in gang zetten van een wijziging van het omgevingsplan, het slopen van de voor de veehouderij gebruikte dierenverblijven, mestkelders en -silo's, sleuf- en voersilo's, het inschrijven van een kwalitatieve verplichting in de openbare registers en het zich middels een schriftelijke overeenkomst verbinden aan het blijvende karakter van de beëindiging van veehouderijactiviteiten op de betreffende locatie en aan het afzien van het verrichten van dezelfde activiteit elders. Deze schriftelijke overeenkomst dient binnen zes maanden na de subsidieverlening te worden gesloten, door ondertekening en retour zenden van de door RVO met de verleningsbeschikking meegestuurde, in bijlage 2 bij de regeling opgenomen, modelovereenkomst. Uiteraard staat het een ondernemer vrij de overeenkomst eerder te sluiten en diens bedrijf op de locatie eerder te beëindigen. Dan kan deze ook eerder aanspraak maken op het eerste voorschot van 20% en op het daaropvolgende voorschot.

[4] Hoofdstuk V Meststoffenwet, *Regels inzake de productie van dierlijke meststoffen.*

Als de veehouder deze overeenkomst heeft gesloten volgt de fase waarin voldaan moet worden aan de vereisten die zien op de daadwerkelijke beëindiging van de productie en productiecapaciteit op de veehouderijlocatie. Deze stappen, afgezien van de sloop en de omgevingsrechtelijke vereisten, dienen binnen twaalf maanden na het sluiten van de overeenkomst gerealiseerd te zijn. Deze termijn is zo gekozen dat veehouders na het ondertekenen van de overeenkomst nog een volledige ronde dieren af kunnen leveren of, in het geval van onder meer legkippen, zeugen en melkvee, voldoende tijd hebben om de dieren af te voeren of te verkopen. De termijn van twaalf maanden biedt voldoende tijd om te voorkomen dat drachtige melkkoeien en zeugen naar de slacht afgevoerd moeten worden of dat vleesvarkens, vleeskalveren en kippen geslacht moeten worden die nog niet slachtrijp zijn. Voor de afvoer van dieren van het bedrijf wordt geen vergoeding verstrekt.

Voor sloop van de voor de veehouderij gebruikte dierenverblijven, mestkelders en -silo's, voer- en sleufsilo's geldt een termijn van maximaal achtentwintig maanden na het sluiten van de overeenkomst. Dat geldt ook voor het afronden van de omgevingsrechtelijke vereisten, zoals de intrekking van de vergunningen en toestemming voor de veehouderij, eventueel de toekenning van een nieuwe vergunning of toestemming voor andere beoogde activiteiten op de locatie en het vestigen van een kwalitatieve verplichting waarmee geborgd wordt dat de locatie niet meer wordt gebruikt voor het houden van landbouwhuisdieren. Deze termijn heeft geen invloed op het moment waarop het doel van de regeling wordt gerealiseerd. De feitelijke reductie van de ammoniakemissie wordt immers gerealiseerd op het moment dat de productie wordt stilgelegd en vervolgens alle dieren en de mest van de veehouderijlocatie zijn afgevoerd.

4.2 Afvoeren dieren en mest

Voorwaarde voor subsidieverstrekking is dat de veehouder al diens landbouwhuisdieren van de betreffende productielocatie afvoert. Deze dient tevens de aanwezige dierlijke mest van diens bedrijf af te (laten) voeren. De aanwezigheid van mest kan immers tot emissie van ammoniak en daarmee tot depositie van stikstof leiden. Het gaat hierbij om alle vaste mest en, in die gevallen waarbij sprake is van drijfmest, om de mest die verpompbaar is. Mest die in de vorm van een niet verpompbare bezinklaag aanwezig is in mestkelders en -silo's kan in de praktijk veelal pas afgevoerd worden als een aanvang is gemaakt met de sloop van de stallen waarvan de betreffende mestkelders onderdeel vormen en van de mestsilo's. Een eventueel aanwezige bezinklaag moet afgevoerd worden in het kader van de sloop van de mestkelder en silo's. De veehouder dient in alle gevallen de dierlijke mest volgens de daarvoor geldende wet- en regelgeving van het bedrijf af te (laten) voeren.

4.3 Vervallen van het productierecht

Bij de beëindiging van de productie op een veehouderijlocatie met diersoorten met productierecht hoort, naast de afvoer van de aanwezige dieren en mest, tevens het definitief laten vervallen van het productierecht door RVO. Gelet op het belang van beperking van ammoniakemissie en stikstofdepositie is het niet wenselijk dat bedrijfsbeëindiging op de ene locatie via overdracht van het productierecht kan leiden tot het starten of vergroten van een veehouderij op een andere locatie. Daarom is voorzien dat het overgrote deel van het productierecht dat voor de te sluiten productielocatie is gebruikt, definitief komt te vervallen. Hiertoe dient de veehouder een kennisgeving te doen aan RVO via het formulier 'Wijziging; vervallen van dierproductierechten'.[5]

De regeling bevat een norm voor het gedeelte van het productierecht, uitgedrukt in kilogrammen fosfaat en in varkens- en pluimvee-eenheden, dat ten minste moet komen te vervallen. Daarbij is het volgende van belang. Het productierecht is bij RVO geregistreerd op naam van de veehouderij, zonder vermelding van de locatie. Indien een veehouder meer dan één veehouderijlocatie heeft, is niet uit de registratie bij RVO af te leiden welk deel van het productierecht rust op een van diens locaties. In verband hiermee is het deel van het productierecht dat moet vervallen gerelateerd aan de forfaitaire productie van fosfaat door melkvee in het referentiejaar, of het aantal varkens of stuks pluimvee, uitgedrukt in varkens- respectievelijk pluimvee-eenheden, dat in het referentiejaar (artikel 3) gemiddeld is gehouden op de betreffende locatie. Zoals vermeld in paragraaf 2 geldt als referentiejaar in beginsel 2025. Dat referentiejaar dient te worden gebruikt voor zowel de berekening van de ammoniakemissie als voor de berekening van de omvang van het minimaal door te halen productierecht. Het te vervallen varkens- of pluimveerecht, uitgedrukt in varkens- respectievelijk pluimvee-eenheden, bedraagt minimaal 80% van dat varkens- of pluimveerecht. Het te vervallen fosfaatrecht, uitgedrukt in kilogrammen fosfaat, bedraagt minimaal 95% van dat fosfaatrecht. Op grond van de regeling geldt ook een maximum: er wordt voor maximaal 100% van het in het referentiejaar benodigde productierecht subsidie verstrekt. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de omvang van het productierecht dat feitelijk komt te vervallen. Een veehouder dient in verband hiermee bij de subsidieaanvraag

[5] Het genoemde formulier is te vinden op www.rvo.nl.

op te geven hoeveel kilogrammen fosfaat, varkens- of pluimvee-eenheden deze wil laten vervallen.

Melkveehouders die deelnemen aan de Subsidieregeling extensivering melkveehouderij (hierna: Sem) kunnen ervoor kiezen om met gebruikmaking van de Vbr hun veehouderijlocatie definitief en onherroepelijk te beëindigen.[6] Dat is mogelijk, maar dan is niet langer sprake van extensivering in de zin van de Sem en dat heeft dan ook gevolgen voor de extensiveringssubsidie. Er vindt dan in het kader van de Sem een subsidievaststelling plaats waarbij de subsidie naar verhouding lager zal worden vastgesteld dan aanvankelijk was verleend. In het geval een melkveehouder op grond van de Sem al fosfaatrecht heeft laten doorhalen zal hier bij het vaststellen van het minimaal door te halen fosfaatrecht op grond van deze regeling rekening mee worden gehouden.

Met het percentage van het productierecht dat minimaal moet komen te vervallen, wordt recht gedaan aan de situatie die in de praktijk veel voorkomt, namelijk dat een veehouder niet het gehele productierecht dat op diens bedrijf rust volledig in eigendom heeft, maar deels ook gebruik maakt van kilogrammen fosfaat of van varkens- en pluimvee-eenheden die worden geleased van derden. Een vereiste waarbij veehouders het gehele productierecht dat nodig is voor een productielocatie zouden moeten laten vervallen, zou een aanzienlijk deel van de doelgroep bij voorbaat uitsluiten of zou betekenen dat veehouders eerst extra productierecht moeten verwerven (in eigendom) om aan het vereiste te kunnen voldoen. Voor het percentage van het productierecht dat minimaal moet komen te vervallen is aangesloten bij eerdere subsidieregelingen voor beëindiging van veehouderijlocaties, namelijk de Lbv, Lbv-plus en de Srv uit 2019.[7]

4.4 Borging sluiting productiecapaciteit

Om het positieve effect van de bedrijfsbeëindiging op het milieu en de natuur te bestendigen, dient te worden geborgd dat de productielocatie niet opnieuw in gebruik kan worden genomen voor het houden van diersoorten met productierecht of diersoorten behorend tot kleinere sectoren, maar ook niet wordt gebruikt voor andere vormen van veehouderij. Anders zou de (milieu)ruimte voor het houden van genoemde diersoorten bijvoorbeeld kunnen worden ingezet voor het (bedrijfsmatig) houden van andere landbouwhuisdieren, waardoor de reductie van de ammoniakemissie en de andere aan de beëindiging gerelateerde winst voor het milieu, de natuur en het klimaat weer (deels) tenietgedaan zou worden.

Veehouders dienen op een onomkeerbaar te sluiten veehouderijlocatie ook te stoppen met het houden van andere diersoorten dan diersoorten met productierecht of diersoorten behorend tot kleinere sectoren en de mest daarvan af te voeren om in aanmerking te kunnen komen voor subsidie. Voor het overige heeft de regeling geen betrekking op deze andere diersoorten. De sloopverplichting geldt niet voor de dierenverblijven op de veehouderijlocatie die gebruikt worden voor het houden van andere diersoorten dan diersoorten met productierecht of diersoorten behorend tot kleinere sectoren en de regeling voorziet uitsluitend in een subsidie voor het waardeverlies van de voor het houden van deze diersoorten gebruikte productiecapaciteit. Het waardeverlies van productiecapaciteit die voor andere diersoorten is gebruikt, blijft buiten beschouwing.

Om te borgen dat na sluiting van een veehouderijlocatie niet langer (bedrijfsmatig) landbouwhuisdieren op die locatie gehouden kunnen worden, is aan de subsidieverstrekking een aantal vereisten verbonden. Deze worden in de navolgende subparagrafen nader toegelicht.

4.4.1 Intrekken omgevingsvergunning

De veehouder moet zich wenden tot het bevoegd gezag voor de omgevingsrechtelijke toestemming voor milieu met het oog op een zodanige intrekking of wijziging van die toestemming dat het niet langer is toegestaan landbouwhuisdieren op de veehouderijlocatie te houden. Indien de toestemming de vorm heeft van een omgevingsvergunning milieu dient deze het bevoegd gezag te verzoeken om intrekking of wijziging van die vergunning. Indien de toestemming de vorm heeft van een melding dient deze bij het bevoegd gezag een melding te doen over de beëindiging van diens veehouderijactiviteiten voor het houden van de landbouwhuisdieren die op de betreffende locatie worden gehouden.

Zoals toegelicht in paragraaf 4.1 geldt voor de indiening van een verzoek tot intrekking van de omgevingsvergunning een termijn van twaalf maanden vanaf het sluiten van de overeenkomst. De veehouder moet vervolgens binnen achtentwintig maanden vanaf het sluiten van de overeenkomst kunnen aantonen dat de besluitvorming op dat verzoek, dus de intrekking of wijziging, heeft plaatsgevonden.

---

[6] Staatscourant 2026, nr. 15245, 28 april 2026
[7] Staatscourant 2019, nr. 55830, 11 oktober 2019.

4.4.2 Intrekken natuurvergunning en borging eventuele vervolgactiviteiten

Voor zover veehouders voor een op de betreffende veehouderijlocatie gerealiseerd project of voor op de betreffende locatie verrichte handelingen beschikken over een natuurvergunning (een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit) als bedoeld in de Omgevingswet geldt het volgende. De veehouder moet bewerkstelligen dat deze vergunning wordt ingetrokken door middel van een verzoek aan het college van gedeputeerde staten.
Met intrekking van de natuurvergunning wordt voorkomen dat de ruimte voor stikstofdepositie binnen de oorspronkelijke natuurvergunning in de toekomst gebruikt kan worden voor de verlening van een nieuwe natuurvergunning voor activiteiten die op een later moment worden ontwikkeld, als de oorspronkelijke natuurvergunning de referentiesituatie bepaalt (en niet een andere, in te trekken, milieutoestemming).

Subsidieontvangers kunnen na de beëindiging van hun veehouderijactiviteiten op de locatie aansluitend een andere activiteit dan veehouderij gaan verrichten, als de bevoegde gezagen hier toestemming voor verlenen. Die mogelijkheid is van belang om ondernemers voldoende perspectief te bieden. Tegelijkertijd moet ook voor die situatie worden geborgd dat die activiteiten niet alsnog leiden tot wezenlijke stikstofemissie en -depositie op overbelaste Natura 2000-gebieden. In verband hiermee is voorzien dat het bevoegd gezag voor die activiteiten een besluit neemt waarin de maximale stikstofemissie als gevolg van die nieuwe activiteiten wordt bepaald, met een maximum van 15% van de oorspronkelijk toegestane emissie. Deze 15% emissie betreft dus een maximum, waarbij de toestemming voor de nieuwe activiteiten niet meer mag bedragen dan de stikstofemissie die daadwerkelijk nodig is voor deze beoogde activiteiten. Dit besluit strekt er niet alleen toe te borgen dat de emissie door de nieuwe activiteiten beperkt blijft maar ook om betrokkenen zekerheid te verschaffen dat zij na de sluiting andere activiteiten op de locatie kunnen gaan verrichten, als de emissie daarvan ten hoogste 15% van de oorspronkelijk toegestane emissie bedraagt. Het is raadzaam om met het indienen van het verzoek tot intrekken van de natuurvergunning en het verzoek om toestemming voor een vervolgactiviteit niet te wachten tot de termijn van twaalf maanden bijna is verstreken, zodat het bevoegd gezag voldoende tijd heeft om het verzoek of de verzoeken te behandelen.

4.4.3 Verzoek tot wijziging van het omgevingsplan

Het is van belang dat een wijziging van het omgevingsplan in gang wordt gezet, waarmee wordt vastgelegd dat de productielocatie niet langer bestemd is voor enige vorm van veehouderij. In de praktijk kan de procedure om te komen tot een omgevingsplanwijziging enkele jaren in beslag nemen. Daarbij ligt de bevoegdheid om tot die wijziging te besluiten bij de gemeenteraad en er is geen zekerheid vooraf dat de beoogde wijziging ook wordt gerealiseerd. Tegen deze achtergrond is het niet reëel om aan de subsidie het vereiste te verbinden dat de omgevingsplanwijziging voor de betreffende locatie wordt gerealiseerd in het kader van de sluiting van de productielocatie. Dat zou immers betekenen dat er mogelijk pas na jaren duidelijkheid zou ontstaan over het definitieve karakter van de subsidie en bovendien zou de subsidieontvanger, de veehouder, sterk afhankelijk zijn van het verloop van een procedure waarop deze zelf weinig invloed heeft. Daarom wordt alleen vereist dat de gemeente een verzoek van de veehouder om het omgevingsplan te wijzigen in behandeling heeft genomen. Het gaat hierbij om een zodanige aanpassing van het omgevingsplan dat op de productielocatie niet langer een veehouderij kan worden gevestigd (artikel 6, eerste lid, onderdeel g). De veehouder moet binnen twaalf maanden na het ondertekenen van de overeenkomst aantonen dat het bevoegd gezag dit verzoek in behandeling heeft genomen. Het is raadzaam om met het indienen van dit verzoek niet te wachten tot de termijn van twaalf maanden bijna is verstreken, zodat het bevoegd gezag voldoende tijd heeft om het verzoek in behandeling te nemen en de veehouder hierover te informeren.

4.4.4 Vestigen kwalitatieve verplichting

Een vereiste binnen deze regeling is dat de veehouder een kwalitatieve verplichting, als bedoeld in artikel 6:252 van het Burgerlijk Wetboek, in de openbare registers van het Kadaster laat inschrijven. In de overeenkomst wordt opgenomen dat de locatie niet (langer) gebruikt wordt voor het houden van landbouwhuisdieren. Met de inschrijving in de openbare registers wordt de verbintenis kenbaar voor derden die de onroerende zaak van de locatie (erfgrond en gebouwen) willen verwerven en geldt de verbintenis ook na die verwerving. Om uniformiteit te stimuleren is, in afstemming met de Vereniging voor Agrarisch Specialisten in het Notariaat (VASN), in het kader van de uitvoering van de Lbv, Lbv-plus en Lbv kleinere sectoren een modeltekst opgesteld. Deze modeltekst kan door veehouders ook in het kader van deze regeling gebruikt worden en is te downloaden van de website van RVO.

4.4.5 Contractuele verbintenis toekomstige veehouderijactiviteiten

Strikt genomen is het denkbaar dat de veehouder, zo lang als het omgevingsplan nog niet is aange-

past, opnieuw een omgevingsvergunning verkrijgt om op dezelfde locatie landbouwhuisdieren te gaan houden. Het bevoegd gezag heeft immers een eigenstandige bevoegdheid en dat een productielocatie eerder met subsidie is gesloten, vormt op zichzelf geen grond voor het afwijzen van een vergunningaanvraag. Indien de veehouder de productielocatie verkoopt aan een andere partij, kan deze partij voor die locatie een nieuwe omgevingsvergunning aanvragen voor het houden van landbouwhuisdieren. Hetzelfde geldt als de productielocatie via verpachting of verhuur aan een andere partij in gebruik wordt gegeven. Om te bewerkstelligen dat de subsidieverstrekking een blijvend effect heeft is daarom, zolang nog geen sprake is van een definitieve wijziging van het omgevingsplan, nog een aanvullende waarborg nodig. Hiertoe wordt vereist dat de veehouder een contractuele verbintenis aangaat met de Staat der Nederlanden, met gebruikmaking van de modelovereenkomst die als bijlage 2 bij de regeling is gevoegd. Die verbintenis heeft betrekking op drie elementen:

1. De veehouder mag niet langer op de locatie landbouwhuisdieren houden, noch als persoon, noch tezamen met anderen in de vorm van een rechtspersoon of samenwerkingsverband;
2. Het bewerkstelligen dat bij vervreemding van de productielocatie aan de verkrijger in de koopovereenkomst een kettingbeding wordt opgenomen dat het niet is toegestaan op de locatie landbouwhuisdieren te houden en dat elke volgende verkrijger aan dezelfde verplichting wordt verbonden; en
3. De veehouder mag niet op een andere locatie dezelfde diersoorten gaan houden dan waar deze op het moment van aanvraag al deze diersoort hield, noch als persoon, noch tezamen met anderen in de vorm van een rechtspersoon of samenwerkingsverband.

Volgens de eerste twee elementen is er geen obstakel voor de veehouder om op de te sluiten veehouderijlocatie andere landbouwactiviteiten te gaan verrichten, bijvoorbeeld akkerbouw, als dit niet leidt tot een emissie van meer dan 15% van de oorspronkelijk toegestane emissie (zoals in paragraaf 4.4.2 beschreven). Om te bewerkstelligen dat de locatie ook in de toekomst niet gebruikt gaat worden als veehouderij, bevat de modelovereenkomst een verplichting om via een kettingbeding ook nieuwe eigenaren of gebruikers te binden aan die voorwaarde.

Het derde element strekt ertoe te voorkomen dat de veehouder elders een bestaande productielocatie overneemt of een nieuwe productielocatie inricht en daar diens veehouderijactiviteiten voortzet. Deze voorwaarde vloeit (ook) voort uit de Richtsnoeren en steunt op de gedachte dat het niet passend is met het oog op een bepaalde beleidsdoelstelling staatssteun te verlenen voor het sluiten van productiecapaciteit, als de effecten daarvan weer teniet kunnen worden gedaan door het openen van productiecapaciteit elders. Gelet op de doelstelling om zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie daadwerkelijke milieuwinst te boeken, geldt dit ongeacht of de nieuwe locatie elders in Nederland ligt of in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze voorwaarde heeft alleen betrekking op een doorstart met dezelfde diersoorten als die werden gehouden op de gesloten locatie, voor zover het diersoorten betreft waarop de subsidieverstrekking betrekking had. De veehouder kan dus na sluiting van diens locatie met subsidie op grond van deze regeling elders wel een andere diersoort gaan houden.

Zoals blijkt uit de tekst van de modelovereenkomst dient de overeenkomst te worden gesloten door degene(n) die de zeggenschap in de veehouderij uitoefent of uitoefenen. In geval van een samenwerkingsverband (maatschap of vennootschap onder firma) zijn dit de maten respectievelijk de vennoten. In geval van een besloten vennootschap (BV) zijn dit de bestuurders en de aandeelhouders. Ook al hebben aandeelhouders een andere positie (zij vertegenwoordigen niet de BV), het is wel van belang dat ook zij partij bij de overeenkomst worden. Anders zouden personen die vaak grote zeggenschap hebben in de BV, niet zijn gebonden aan de verplichtingen van de overeenkomst. Daarmee zou ook feitelijk een BV worden bevoordeeld boven een eenmanszaak en een samenwerkingsverband.

4.5 Sloop productiecapaciteit

Voor het definitief en onherroepelijk sluiten van de veehouderijlocatie is van belang dat de productiecapaciteit wordt gesloopt. Hiervoor is ook een andere reden. Leegstand van agrarische gebouwen is een probleem in de buitengebieden. Het aantal agrarisch ondernemers neemt al decennia gestaag af, waardoor op steeds meer locaties sprake is van stallen en overige agrarische bouwwerken die leeg staan en in verval kunnen raken of dreigen te raken. Het gevolg hiervan is verrommeling van het platteland, risico op ondermijning (criminele activiteiten) en een afnemende waardering van burgers voor het (agrarisch) buitengebied. Het vereiste om de productiecapaciteit te slopen dient er dus ook toe om te voorkomen dat de regeling resulteert in toenemende leegstand en de daarmee gepaard gaande problemen.

4.5.1 Sloopverplichting en beschermde soorten

Er wordt vereist dat de subsidieontvanger de voor de diersoorten met productierecht en diersoorten

behorend tot kleinere sectoren gebruikte dierenverblijven, mestkelders en -silo's alsmede sleuf- en voersilo's laat slopen en van de productielocatie laat afvoeren. De sloopverplichting geldt niet voor de dierenverblijven op de veehouderijlocatie die gebruikt worden voor het houden van andere diersoorten dan diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren. Op grond van de Omgevingswet is een ontheffing nodig voor sloop van bouwwerken als de uit te voeren werkzaamheden schadelijke effecten hebben op beschermde soorten die daar aanwezig zijn. Het is niet toegestaan om beschermde diersoorten te verstoren, te verwonden of om hun verblijfplaatsen te vernielen. In het geval van stallen is er vooral, maar niet uitsluitend, een kans op de aanwezigheid van broedvogels en vleermuizen in de te slopen gebouwen. In voorkomend geval worden door sloop van de gebouwen de nest- en verblijfplaatsen en/of de leefomgeving vernietigd en daarmee is sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet. Met mitigerende maatregelen kunnen de negatieve gevolgen mogelijk voorkomen of verzacht worden. Als het niet mogelijk is de negatieve gevolgen van de sloop voor beschermde soorten weg te nemen, dan is een ontheffing nodig (doorgaans van de provincie).

Om te bepalen of er een kans is dat beschermde soorten in de te slopen bebouwing aanwezig zijn, moet er een zogenoemde quickscan Flora en Fauna (hierna: quickscan) worden uitgevoerd voordat gestart kan worden met sloop. Als uit de quickscan blijkt dat die kans er is, zal er nader soortenonderzoek moeten worden gedaan om vast te stellen of de verwachte soort(en) er ook daadwerkelijk zit(ten) en waar in de bebouwing dit het geval is. Afhankelijk van het moment waarop de quickscan is uitgevoerd en afhankelijk van de bevindingen wordt bepaald of een nader soortenonderzoek opeenvolgend kan plaatsvinden of dat gewacht moet worden tot het juiste seizoen. Voor vleermuizen is dit veelal tussen april en oktober, voor broedvogels tussen februari en juli. Als uit het soortenonderzoek blijkt dat er op de locatie beschermde soorten zijn, moet een ontheffing aangevraagd worden van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet.[8] De genoemde perioden waarbinnen het soortenonderzoek dient plaats te vinden en de termijn die staat voor het besluit op een ontheffingsaanvraag bepalen, in die gevallen waarbij uit de quickscan blijkt dat soortenonderzoek noodzakelijk is, in belangrijke mate het moment waarop sloop kan plaatsvinden.

Gezien de verplichting om in voorkomend geval een nader soortenonderzoek uit te voeren en de termijnen die hieraan gekoppeld zijn, is voor sloop en afvoer van de productiecapaciteit een voldoende lange termijn noodzakelijk. De termijn van maximaal 28 maanden na het sluiten van de overeenkomst geeft veehouders voldoende tijd om te voldoen aan de verplichtingen die gelden bij sloop. Het ligt overigens in de rede en wordt aangeraden dat de veehouder gedurende de termijn van twaalf maanden die staat voor onder meer afvoer van de dieren en de mest al begint met de voorbereiding van de sloop, zoals het uitvoeren van een asbestinventarisatie, het laten uitvoeren van een quickscan en, indien noodzakelijk, een nader soortenonderzoek, het doen van een sloopmelding in de zin van artikel 7.10, eerste lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving en het contracteren van een sloopbedrijf.

4.5.2 Uitzondering sloopvereiste

De veehouder kan bij RVO een verzoek indienen voor ontheffing van de sloopvereiste van (een deel van) de productiecapaciteit (artikel 6, tweede lid). Ontheffing van de sloopvereiste wordt verleend wanneer de veehouder aannemelijk kan maken dat de te handhaven productiecapaciteit gebruikt zal gaan worden voor een andere economisch activiteit dan het houden van landbouwhuisdieren. Bij het verzoek dient de veehouder een bewijs te voegen waaruit blijkt dat het bevoegd gezag instemt met het handhaven van (een deel van) de bouwwerken die onder de sloopvereiste vallen en met het gewijzigd gebruik ervan. Uit dit bewijs moet duidelijk blijken op welke bouwwerken de ontheffing betrekking heeft. Dit bewijs dient ingediend te worden bij RVO. Alle niet voor de nieuwe economische activiteit benodigde delen van de bouwwerken dienen gesloopt en verwijderd te worden. Indien de ontheffing ziet op (een deel van) een dierenverblijf, ontslaat dit de veehouder niet van de verplichting om in een voorkomend geval een bezinklaag uit de mestkelder te laten verwijderen. Als ontheffing op het sloopvereiste wordt verleend, dan wordt de te verstrekken bijdrage voor het waardeverlies van de productiecapaciteit hierop aangepast: de oppervlakte (van het deel) van het dierenverblijf waarvoor ontheffing van de sloopvereiste is verstrekt, wordt niet meegenomen in de berekening van de bijdrage voor het waardeverlies en de eventuele bijdrage in de sloopkosten.

5. Subsidiebedrag

5.1 Inleiding

Eén van de bepalende factoren bij de keuze van veehouders om met gebruikmaking van deze regeling

[8] Zie voor nadere informatie: https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/omgevingsvergunning-flora-en-fauna.

een veehouderijlocatie te beëindigen, is de hoogte van de subsidie. Het subsidiebedrag moet passen binnen de kaders van de Richtsnoeren. Veehouders die een veehouderijlocatie drijven met diersoorten met productierecht kunnen op grond van de regeling een subsidie krijgen die bestaat uit drie afzonderlijke componenten:

1. Een bijdrage in verband met het geheel of gedeeltelijk laten vervallen van het productierecht;
2. Een bijdrage in verband met het verlies van de waarde van de op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit voor het houden van diersoorten met productierecht;
3. Een bijdrage in de kosten voor sloop en afvoer van de productiecapaciteit, voor zover de veehouderijlocatie deels of volledig gelegen is binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied.

Aangezien diersoorten behorend tot kleinere sectoren niet onder de werking van het stelsel van productierechten van de Meststoffenwet vallen en niet (hoeven te) beschikken over een productierecht, komen veehouders met diersoorten behorend tot kleinere sectoren op grond van de regeling uitsluitend in aanmerking voor een bijdrage in verband met het verlies van de waarde van de op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit (component 2) en, voor zover de veehouderijlocatie deels of volledig gelegen is binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied, een bijdrage in de kosten voor sloop en afvoer van de productiecapaciteit (component 3).

De verschillende componenten waaruit de subsidie is opgebouwd worden in de navolgende paragrafen nader toegelicht.

5.2. Bijdrage vervallen productierecht

Aangezien de actuele waarde van het productierecht kan fluctueren, wordt in de regeling voorzien dat de bijdrage in verband met het geheel of gedeeltelijk laten vervallen van het productierecht door de minister wordt vastgesteld op basis van de waarde in de markt. Daarbij wordt de marktwaarde voor varkensrecht en pluimveerecht onderscheiden naar het zogenoemde concentratiegebied, waarop dit productierecht ingevolge artikel 26 van de Meststoffenwet betrekking heeft. Om tijdig duidelijkheid te verschaffen over de bijdrage in verband met het geheel of gedeeltelijk laten vervallen van het productierecht – gelet op de gevolgen daarvan voor de hoogte van het subsidiebedrag – is voorzien dat de waarde van het productierecht voorafgaand aan de openstelling van de regeling wordt vastgesteld en bekendgemaakt.

De te verlenen subsidie bedraagt 100% van de aldus vastgestelde marktwaarde van de te vervallen varkens- en pluimvee-eenheden en kilogrammen fosfaat, met dien verstande dat maximaal subsidie verstrekt wordt voor het productierecht dat benodigd was voor het houden van melkvee, varkens of pluimvee op de betreffende locatie in het kalenderjaar 2025 (zie paragraaf 4.3). Bij de vaststelling van de subsidie is de omvang van het feitelijk vervallen productierecht (met inachtneming van het minimum en maximum) maatgevend voor de hoogte van de uiteindelijk te verstrekken subsidie.

5.3 Bijdrage waardeverlies productiecapaciteit

De bedrijfsbeëindiging leidt ertoe dat de productiecapaciteit op de bewuste locatie zijn waarde geheel verliest. Aan de subsidieverstrekking is immers de voorwaarde verbonden dat de veehouderijlocatie waar de subsidie betrekking op heeft, definitief en onherroepelijk wordt gesloten. De locatie mag niet langer worden gebruikt voor veehouderij en de voor het houden van diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren gebruikte productiecapaciteit moet worden gesloopt.

De bijdrage voor het waardeverlies heeft alleen betrekking op de daadwerkelijk voor het houden van diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren gebruikte productiecapaciteit, te weten de voor genoemde diersoorten gebruikte dierenverblijven (stallen), mestkelders en silo's, sleuf- en voersilo's. Buiten beschouwing blijven dus onder meer (overdekte) uitlopen, (delen van) bouwwerken die gebruikt worden als opslag, als stalling voor (bijvoorbeeld) landbouwwerktuigen of die kunnen worden gebruikt als calamiteitenstal, maar die in de gangbare bedrijfsvoering niet gebruikt worden voor het houden van landbouwhuisdieren. Ook de productiecapaciteit die gebruikt is voor het houden van andere diersoorten dan diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren blijft buiten beschouwing bij het vaststellen van de bijdrage voor het waardeverlies. Overdekte scharrelruimtes die een integraal onderdeel van een dierenverblijf voor pluimvee vormen – in de praktijk vaak aangeduid als Wintergarten – kunnen kwalificeren als leefruimte. De oppervlakte van de scharrelruimte telt mee voor de maximale bezetting van een dierenverblijf als voor de betreffende ruimte een stalcertificaat is afgegeven door een onafhankelijk certificeringbureau. Om op grond van de regeling in aanmerking te komen voor een bijdrage in het waardeverlies voor de oppervlakte van een dergelijke scharrelruimte dient de veehouder een op het moment van de subsidieaanvraag geldig stalcertificaat bij diens subsidieaanvraag te overleggen.

5.3.1 Gecorrigeerde vervangingswaarde

De gecorrigeerde vervangingswaarde is een maat voor de herbouwwaarde (vervangingswaarde), gecorrigeerd met een factor wegens het waardeverlies door veroudering. Deze methodiek is ook gehanteerd bij eerdere landelijke subsidieregelingen voor beëindiging van veehouderijlocaties, namelijk de Lbv, Lbv-plus, Lbv kleinere sectoren en de Srv. Het is daarmee een methodiek die in de agrarische sector en bij agrarisch adviseurs bekend is.

Wageningen Social & Economic Research (WSER), onderdeel van Wageningen University and Research (WUR), heeft advies uitgebracht over de gecorrigeerde vervangingswaarde.[9] Daarbij zijn dezelfde uitgangspunten gehanteerd als bij voornoemde subsidieregelingen voor beëindiging van veehouderijlocaties, te weten een afschrijvingstermijn voor de romp van een stal van 40 jaar, voor de afbouw van 20 jaar en voor de inrichting van 10 jaar, met gedurende de levensduur van de stal periodieke herinvesteringen ten behoeve van onder meer inrichting en afbouw. Hiermee is bij de bepaling van de gecorrigeerde vervangingswaarde rekening gehouden met de praktijk in de sector, waarbij periodiek investeringen worden gedaan in de inrichting en afbouw van stallen met het oog op bijvoorbeeld nieuwe (aangescherpte) regelgeving, onder meer op het gebied van milieu en dierenwelzijn. In de vervangingswaarde zijn ook benodigde investeringen in onder andere voeropslag (ruwvoer, krachtvoer), mestsilo's en (opslag)loodsen meegenomen.[10] Als uitgangspunt is genomen dat de actuele waarde na afloop van de afschrijvingstermijn van 40 jaar nog 20% van de vervangingswaarde bedraagt. Er is gebruik gemaakt van de cijfers uit de Kwantitatieve Informatie Veehouderij 2024/2025 (KWIN Veehouderij). Voor pluimvee is door WSER onderscheid gemaakt in de vervangingswaarde voor verschillende diercategorieën, te weten vleeskuikens, leghennen, vleeskuikenouderdieren, opfok leghennen, opfok vleeskuikenouderdieren en vleeskalkoenen. Ten behoeve van de eenvoud en uitvoerbaarheid van de regeling zijn de diercategorieën vleeskuikens, vleeskuikenouderdieren en opfok vleeskuikenouderdieren samengevoegd tot de categorie 'vleeskuikens' en zijn de diercategorieën leghennen en opfok leghennen samengevoegd tot de categorie 'leghennen'. Ook voor de diersoort vleeskalveren is door WSER onderscheid gemaakt in de vervangingswaarde voor verschillende diercategorieën, te weten blankvleeskalveren en rosévleeskalveren. Ook hier zijn, ten behoeve van de eenvoud en uitvoerbaarheid van de regeling, de genoemde twee categorieën samengevoegd tot de categorie 'vleeskalveren'.

Een en ander kan worden samengevat met het navolgende overzicht van de gecorrigeerde vervangingswaarden voor de onderscheiden diercategorieën en dierenverblijven, al naar gelang de leeftijd ervan (tabel 1).

Tabel 1: Gecorrigeerde vervangingswaarde (in euro's per vierkante meter staloppervlakte)

Leeftijd romp in jaren	5	10	15	20	25	30	35	40
Relatieve waarde	90%	80%	70%	60%	50%	40%	30%	20%
Varkens	€ 560	€ 498	€ 435	€ 373	€ 311	€ 249	€ 187	€ 124
Pluimvee								
Vleeskuikens	€ 375	€ 333	€ 292	€ 250	€ 208	€ 167	€ 125	€ 83
Leghennen	€ 560	€ 498	€ 436	€ 374	€ 311	€ 249	€ 187	€ 125
Vleeskalkoenen	€ 356	€ 317	€ 277	€ 238	€ 198	€ 158	€ 119	€ 79
Leghennen (etagestal)	€ 979	€ 870	€ 762	€ 653	€ 544	€ 435	€ 326	€ 218
Melkvee	€ 860	€ 764	€ 669	€ 573	€ 478	€ 382	€ 287	€ 191
Vleeskalveren	€ 675	€ 600	€ 525	€ 450	€ 375	€ 300	€ 225	€ 150
Geiten	€ 509	€ 453	€ 396	€ 340	€ 283	€ 226	€ 170	€ 113
Vleeseenden	€ 297	€ 264	€ 231	€ 198	€ 165	€ 132	€ 99	€ 66
Konijnen	€ 500	€ 445	€ 389	€ 334	€ 278	€ 222	€ 167	€ 111

[9] Bondt et al (2025), *Forfaitaire vervangingswaarde van stallen in de veehouderij*, Wageningen Social & Economic Research, rapport 2025-059.

[10] Voor een overzicht van de investeringen die per sector en diercategorie zijn meegenomen bij de bepaling van de vervangingswaarde wordt verwezen naar voornoemde rapport van WUR.

Leeftijd romp in jaren	5	10	15	20	25	30	35	40
Overig rundvee	€ 310	€ 275	€ 241	€ 206	€ 172	€ 138	€ 103	€ 69

Het is wenselijk om bij het bepalen van de gecorrigeerde vervangingswaarde van een dierenverblijf uit te gaan van de actuele levensduur. Daarom wordt op grond van de regeling de gecorrigeerde vervangingswaarde van de stal vastgesteld op basis van de oppervlakte en de levensduur van de romp, uitgedrukt in jaren en maanden. In bijlage 3 bij de regeling is de vervangingswaarde per maand weergegeven. De levensduur betreft de periode tussen het moment van ingebruikname van de betreffende stal, zijnde het tijdstip waarop voor de eerste maal landbouwhuisdieren in de stal werden gehouden, en het tijdstip waarop de veehouderijactiviteiten zijn beëindigd. Voor dat laatste is maatgevend dat de dieren en de mest zijn afgevoerd en dat, in die gevallen waar sprake is van melkvee-, varkens- of pluimveehouderij, het productierecht is komen te vervallen. Het is dus niet het moment waarop de subsidieaanvraag wordt ingediend of de subsidiebeschikking wordt afgegeven. Hoe sneller een veehouder aan deze vereisten voldoet, hoe eerder de levensduur wordt vastgesteld en hoe hoger de gecorrigeerde vervangingswaarde. In het geval de levensduur van een stal meer dan 40 jaar bedraagt, wordt een levensduur van exact 40 jaar aangehouden bij de bepaling van de gecorrigeerde vervangingswaarde. De oppervlakte van de romp wordt bepaald aan de hand van de buitenmaat van het dierenverblijf. De oppervlakte van een (overdekte) uitloop wordt hierin niet meegenomen. Ook de oppervlakte van aanbouwen, zoals luchtwassers en schakelkasten, en de oppervlakte van (voer)silo's die aan de romp zijn gebouwd of hiermee verbonden zijn, worden niet meegenomen bij het bepalen van de oppervlakte van de romp. De oppervlakte van de dierenverblijven wordt door RVO onder meer gecontroleerd aan de hand van de door de veehouder bij diens aanvraag aan te leveren actuele kaart van de veehouderijlocatie, met aanduiding van de voor de veehouderij met productierecht of de veehouderij met diersoorten behorend tot kleinere sectoren gebruikte productiecapaciteit (inclusief mestopslagen), de bouwtekening, de meest recente WOZ-beschikking (inclusief het taxatieverslag), alsmede aan de hand van luchtfoto's.

5.3.2 Subsidiepercentage

Zoals beschreven in paragraaf 5.1 bestaat de subsidie die een veehouder op grond van de regeling ontvangt onder meer uit een bijdrage in verband met het verlies van de waarde van de op de veehouderijlocatie gebruikte productiecapaciteit voor het houden van diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren: de gecorrigeerde vervangingswaarde. Op grond van de Richtsnoeren mag voor de sluiting van capaciteit om milieuredenen een extra financiële stimulans van ten hoogste 20% van de waarde van de activa worden gegeven. Zoals beschreven in paragrafen 2 en 3.1 is het doel van de regeling om de emissie van ammoniak blijvend te reduceren en natuurherstel te bevorderen door de definitieve en onherroepelijke beëindiging van de productie en productiecapaciteit op veehouderijlocaties. Gezien het belang van natuurwinst en effectieve stikstofreductie binnen een strook rondom een overbelast Natura 2000-gebied, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord, is besloten het subsidiepercentage voor de bijdrage voor het waardeverlies van de productiecapaciteit vast te stellen op 110% voor de veehouderijlocaties die deels of volledig gelegen zijn binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied, om zo veehouders die overwegen om een veehouderijlocatie binnen of in de directe nabijheid van een overbelast Natura 2000-gebied te beëindigen een extra stimulans te bieden. Dit komt de doeltreffendheid en daarmee het doelbereik van de regeling ten goede.

De bijdrage voor het waardeverlies van de productiecapaciteit voor de veehouderijlocaties die gelegen zijn buiten een strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied bedraagt 100%.

5.4 Bijdrage sloopkosten

De Richtsnoeren bieden de ruimte voor een bijdrage voor de kosten die verbonden zijn aan de vernietiging van de productiecapaciteit. Om veehouders die overwegen om een veehouderijlocatie die deels of volledig gelegen is binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied te beëindigen extra te stimuleren, is voorzien in een bijdrage in de sloopkosten. Deze veehouders komen in aanmerking voor een forfaitaire bijdrage in de kosten voor sloop en afvoer van de productiecapaciteit van € 45,– per vierkante meter, waarbij voor het aantal vierkante meters wordt aangesloten bij het aantal vierkante meters waarvoor een bijdrage voor het waardeverlies wordt verstrekt. De te verstrekken subsidie bedraagt 100% van de forfaitair vastgestelde bijdrage in de sloopkosten.

5.5 Bevoorschottingsregime

Zoals beschreven in paragraaf 4 van deze toelichting heeft een veehouder die een veehouderijlocatie wil beëindigen en van wie een subsidieaanvraag is toegewezen, te voldoen aan een aantal vereisten.

In verband hiermee is gekozen voor een bevoorschottingsregime waarbij de betrokken veehouder:
- een voorschot van 20% van het subsidiebedrag ontvangt nadat de ondertekende overeenkomst is ontvangen; en
- een voorschot van 60% van het subsidiebedrag ontvangt zodra, uiterlijk binnen twaalf maanden na ontvangst van de ondertekende overeenkomst, aantoonbaar aan alle overige vereisten is voldaan, behoudens het sloopvereiste, het inschrijven van de kwalitatieve verplichting in de openbare registers en het vereiste dat vergunningen zijn ingetrokken en een eventuele nieuwe toestemming is verleend.

Met de sloop van de productiecapaciteit (dierenverblijven, mestkelders en -silo's, sleuf- en voersilo's) kan pas aangevangen worden nadat de afvoer van alle landbouwhuisdieren en de verwijdering van de mest zijn bevestigd. De betrokken veehouder moet uiterlijk dertien weken na afloop van de termijn van achtentwintig maanden (na het ondertekenen van de overeenkomst) bij RVO een aanvraag tot subsidievaststelling indienen. Voor subsidievaststelling moet de veehouder aantonen dat de productiecapaciteit op de veehouderijlocatie is gesloopt en dat het puin van de locatie is afgevoerd, dat de vergunningen voor de veehouderij zijn ingetrokken en dat, als sprake is van een nieuwe activiteit op de locatie, een nieuwe toestemming is verleend.

6. Flankerend beleid, betrokkenheid van provincies en gemeenten

Terwijl de uitvoering van deze regeling in handen ligt van RVO, die namens de Minister van LVVN de subsidieaanvragen behandelt, hebben gemeenten en provincies ook een belangrijke betrokkenheid bij het sluiten van veehouderijlocaties. Eén van de vereisten die de regeling bevat is het op verzoek van betrokkene intrekken (of aanpassen) van de omgevingsvergunning milieu. Dit vergt besluitvorming door het bevoegd gezag, in deze meestal de gemeente (college van burgemeester en wethouders). Het intrekken van een natuurvergunning op grond van de Omgevingswet alsmede het verlenen van toestemming voor een eventuele nieuwe activiteit, op verzoek van betrokkene, vergt doorgaans betrokkenheid van de provincie (college van gedeputeerde staten). Het op verzoek van betrokkene in gang zetten van een wijziging van het omgevingsplan voor de te sluiten productielocatie is een zaak van de gemeente. Dit alles vergt dus betrokkenheid van gemeenten en provincies bij de uitvoering van de regeling. Daarom is ook voorzien dat RVO het bevoegd gezag informeert over een ingediende subsidieaanvraag, over de toe- of afwijzing van die aanvraag en over de retourzending van de ondertekende overeenkomst. Op die manier is de betreffende gemeente of provincie op de hoogte dat een veehouder voornemens is een veehouderijlocatie onomkeerbaar te sluiten.

Voor veehouders is de hoogte van de subsidie een belangrijke factor in de besluitvorming over het beëindigen van een veehouderijlocatie, maar dit is zeker niet altijd de enige en doorslaggevende factor. Een belangrijke factor is (het verkrijgen van zekerheid over) de wijziging van het omgevingsplan, waarmee wordt vastgelegd dat de productielocatie niet langer bestemd is voor enige vorm van veehouderij. Dit is met name van belang daar waar het gaat om de status van de woning (bedrijfswoning, burgerwoning, plattelandswoning) en de mogelijkheden om na beëindiging van de veehouderij op de locatie nog andere activiteiten te ontplooien. Dit is niet alleen bepalend voor activiteiten die de ondernemer zelf nog kan realiseren op de betreffende productielocatie, maar ook voor de eventuele verkoopwaarde van de locatie.

Veehouders die het voornemen hebben om een subsidieaanvraag in te dienen, hebben er belang bij om (tijdig) overleg te voeren met hun gemeente over herbestemming van hun productielocatie en met de provincie voor het verkrijgen van een natuurvergunning. De ervaring met eerdere landelijke subsidieregelingen voor beëindiging van veehouderijlocaties heeft geleerd dat veel ondernemers pas contact opnemen met hun gemeente als de subsidieaanvraag heeft geresulteerd in een positief besluit. Veelal ontstaat pas dan het gevoel van urgentie om de voor beëindiging noodzakelijke stappen te overdenken en daadwerkelijk te doorlopen. In de regeling is er rekening mee gehouden dat er tijd nodig is voor overleg tussen ondernemer, adviseur, gemeente en provincie om tot concrete afspraken te komen. Ondernemers wordt sterk geadviseerd om al in een zo vroeg mogelijk stadium na te denken over hun toekomstplannen voor de te beëindigen veehouderijlocatie en het gesprek aan te gaan met een (agrarisch) adviseur en met de bevoegde gezagen.

Veehouders die gebruik willen maken van de regeling kunnen op aanvraag kosteloos ondersteuning krijgen van een zaakbegeleider, die werkt voor de overheid. Zaakbegeleiders hebben brede ervaring in de agrarische sector en kennen de weg binnen de landelijke overheid, provincies en gemeenten, waarmee ze een schakel kunnen vormen tussen de overheid en de veehouder die gebruik maakt van de regeling. Zaakbegeleiders kunnen (zowel voorafgaand als tijdens de deelname aan deze regeling) informatie verschaffen over en ondersteuning bieden bij het doorlopen van het traject van beëindiging van de veehouderijlocatie.

7. Europeesrechtelijke aspecten

Deze regeling is opgesteld met inachtneming van de Richtsnoeren van de Europese Unie voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden. De Richtsnoeren bevatten een paragraaf die specifiek betrekking heeft op steun voor de sluiting van capaciteit om dier-, plant- of volksgezondheidsredenen, sanitaire, ethische, milieu of klimaatredenen (deel II, paragraaf 1.3.1.1, randnummers 423 tot en met 436). Dergelijke steun dient ook te voldoen aan de gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen van de Richtsnoeren (deel I, hoofdstuk 3). In verband hiermee wordt in deze paragraaf beschreven hoe deze regeling past binnen de Richtsnoeren.

Een concept van deze regeling is genotificeerd bij de Europese Commissie. Op 23 juli 2026 is de Commissie tot het oordeel gekomen dat de met de regeling te verstrekken steun verenigbaar is met de interne markt en dat er vanuit de optiek van staatssteun geen bezwaar bestaat tegen definitieve vaststelling van de subsidieregeling (Besluit van de Commissie inzake Steunmaatregel SA.122041 (2026/N)). Zoals vermeld in de paragrafen 2 en 3 is deze regeling erop gericht om een structurele en blijvende reductie van de nationale ammoniakemissie te realiseren en natuurherstel te bevorderen. Elke subsidieverstrekking aan een veehouder leidt tot het beëindigen van diens veehouderijactiviteiten op de productielocatie, gepaard gaand met sloop van de voor het houden van diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren gebruikte dierenverblijven, mestkelders en -silo's en sleuf- en voersilo's en, in het geval van melkvee, varkens en pluimvee, het laten vervallen van het overgrote deel van het productierecht. Dat laatste geeft de zekerheid dat met de maatregel ook een blijvende krimp van de veestapel in Nederland wordt bewerkstelligd, zodat ook op landelijk niveau een blijvende afname van ammoniakemissie wordt gerealiseerd. Zodoende is de steunverlening effectief in het bereiken van de doelstelling en in het maximaliseren van het positieve effect op landelijk niveau voor de lange termijn.

Er gelden randvoorwaarden om te voorkomen dat subsidie wordt verstrekt voor het sluiten van productiecapaciteit die in feite niet in gebruik is of niet duurzaam in gebruik was of indien sprake is van een overtreding van de normen van de Europese Unie. Indien de veehouder niet daadwerkelijk heeft geproduceerd of indien de aanvraag een productielocatie betreft die niet onafgebroken gedurende de vijf jaar voorafgaande aan het moment van subsidieaanvraag op bedrijfseconomisch gangbare wijze is gebruikt (zie de toelichting in paragraaf 3.1), wordt de subsidieaanvraag afgewezen. Evenmin komt een veehouder voor subsidie op grond van deze regeling in aanmerking indien deze niet aan de normen van de Europese Unie voldoet.[11] Een aanvraag wordt in elk geval afgewezen indien de aanvrager niet aan de normen van de Europese Unie voldoet en hoe dan ook diens activiteiten als veehouder moet beëindigen (zie de toelichting in paragraaf 3 en in het artikelsgewijze deel van de toelichting, bij artikel 7). Ook bij overtreding van wettelijke normen die niet zijn gebaseerd op normen van de Europese Unie wordt onder omstandigheden de aanvraag afgewezen. Afwijzing vindt plaats als de overtreding een ernstig strafbaar feit betreft.

De subsidie wordt alleen verstrekt als de veehouder voldoet aan de vereisten die borgen dat er sprake is van een definitieve en onomkeerbare sluiting van de veehouderijlocatie. Deze vereisten (vermeld in artikel 6 en toegelicht in paragraaf 4) betreffen ten eerste het sluiten van de productiecapaciteit in enge zin: er mogen op de betreffende locatie niet langer landbouwhuisdieren worden gehouden, de meststoffen dienen van de veehouderijlocatie verwijderd te worden en de voor het houden van diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren gebruikte dierenverblijven, mestkelders en -silo's en voer- en sleufsilo's moeten worden gesloopt. Bovendien wordt vereist dat de sluiting van veehouderijlocaties met varkens of pluimvee gepaard gaat met het laten vervallen van minimaal 80% van het op de betreffende locatie gebruikte productierecht voor varkens en pluimvee (uitgedrukt in varkens- respectievelijk pluimvee-eenheden). Bij de sluiting van veehouderijlocaties met melkvee wordt vereist dat minimaal 95% van het op de betreffende locatie gebruikte productierecht voor melkvee (uitgedrukt in kilogrammen fosfaat) komt te vervallen. Daarmee verdwijnt dit productierecht van de markt en wordt voorkomen dat een andere ondernemer het betreffende productierecht elders kan gebruiken, wat ook gevolgen zou hebben voor de emissie van ammoniak en de depositie van stikstof op overbelaste Natura 2000-gebieden.

Ten tweede betreffen de vereisten de in de Richtsnoeren bedoelde wettelijk verbindende toezegging van de begunstigde dat de sluiting van de betreffende productielocatie definitief en onomkeerbaar is en dat de veehouder niet op een andere locatie dezelfde activiteit opnieuw zal beginnen. De wettelijk verbindende toezegging omtrent de sluiting moet ook een toekomstige koper of gebruiker van de

[11] In punt 33, onderdeel 64, van de richtsnoeren is 'norm van de Unie' als volgt gedefinieerd: verplichte, in de wetgeving van de Unie vastgestelde norm die het niveau aangeeft dat de individuele ondernemingen moeten halen, met name wat milieu, hygiëne en dierenwelzijn betreft; op het niveau van de Unie vastgestelde normen of streefdoelen die bindend zijn voor de lidstaten, maar niet voor individuele ondernemingen, worden bijgevolg niet als normen van de Unie beschouwd.

betreffende veehouderijlocatie binden aan de onomkeerbaarheid van die sluiting. De wettelijk verbindende toezegging wordt gerealiseerd door het sluiten van een overeenkomst tussen de begunstigde en de Staat, waarvoor het model als bijlage 2 bij de regeling is gevoegd en die de voornoemde elementen bevat. Daarbij wordt onder *dezelfde activiteit* verstaan het houden van dezelfde diersoort als de diersoort die wordt gehouden op de productielocatie, voor het sluiten waarvan aan de veehouder een subsidie wordt verstrekt. De voorwaarde betreft niet alleen een andere locatie in Nederland maar ook een locatie in een andere lidstaat van de Europese Unie. Gelet op het geldende regime van het omgevingsrecht worden bovendien nog bijkomende voorwaarden gesteld om de sluiting van de veehouderijlocatie te verankeren. Relevante vergunningen voor het houden van landbouwhuisdieren moeten worden ingetrokken. Het betreft onder andere de omgevingsvergunningen, zoals de omgevingsvergunning milieu (omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten), de melding op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving en, in voorkomend geval, de natuurvergunning (omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit). Verder moet de veehouder aanpassing van het omgevingsplan voor de betreffende locatie in gang zetten door indiening van een verzoek daartoe bij het bevoegd gezag (het college van burgemeester en wethouders, de gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast). Ten slotte moet de veehouder een kwalitatieve verplichting als bedoeld in artikel 6:252 van het Burgerlijk Wetboek aangaan en in laten schrijven in de openbare registers. In de overeenkomst gaat de veehouder de verplichting aan dat de (voormalige) veehouderijlocatie niet meer gebruikt wordt voor het houden van landbouwhuisdieren. Deze verplichting zal overgaan op degenen die de locatie eventueel in de toekomst zullen verkrijgen of gebruiken.

De regeling heeft, gelet op de aard van de problematiek, betrekking op veehouderij*locaties*. Als de onderneming van een veehouder verscheidene veehouderijlocaties omvat, kan deze voor elk van de locaties een – afzonderlijke – subsidieaanvraag indienen. Voor elke locatie dient in dat geval afzonderlijk vastgesteld te worden of aan de voorwaarden van de regeling wordt voldaan. In de praktijk kan zich dus de situatie voordoen dat van een veehouder de ene productielocatie wel en de andere productielocatie niet voldoet aan de voorwaarden. De regeling staat dus ook niet in de weg aan een gedeeltelijke sluiting van een veehouderijonderneming, waarbij slechts één van de productielocaties wordt gesloten. Het staat de betreffende veehouder vrij om zijn andere productielocatie(s) in bedrijf te houden. Er gelden voor de bedrijfsvoering op die locatie(s) geen restricties vanwege de begunstiging op grond van deze regeling. De betreffende veehouder kan bijvoorbeeld desgewenst op een dergelijke locatie de capaciteit uitbreiden, uiteraard met inachtneming van de geldende regels. Het voorgaande geldt alleen voor productielocaties die op het moment van de subsidieaanvraag onderdeel uitmaken van de onderneming. Onverlet blijft dus de voorwaarde dat de veehouder niet nadien een nieuwe productielocatie in gebruik kan gaan nemen voor het houden van dezelfde diersoort als op de gesloten locatie, zoals wettelijk bindend bij overeenkomst toegezegd. Onder het in gebruik nemen van een nieuwe productielocatie wordt zowel het starten van een veehouderij als het overnemen van een bestaande veehouderij van een andere veehouder verstaan.

In relatie tot de gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen van de Richtsnoeren kan aanvullend nog het volgende worden opgemerkt:

- Bij de beoogde steunverlening is sprake van nut, noodzaak en evenredigheid, gelet op de bestaande problematiek en de vormgeving van deze regeling. De regeling richt zich met voorrang op veehouderijlocaties binnen of in de directe nabijheid van met stikstof overbelaste Natura 2000-gebieden.
- Er is geen direct verband tussen deze regeling en de plattelandsontwikkelingsmaatregelen die door Nederlandse provincies worden genomen. Voor zover die maatregelen betrekking hebben op de veehouderij, zijn ze gericht op het bevorderen van een omslag naar een duurzame bedrijfsvoering.
- Bij de inrichting van deze regeling is nadrukkelijk aandacht besteed aan de notie van stimulerend effect, onder meer bij de bepaling van de hoogte van het subsidiepercentage. Er wordt geen subsidie verstrekt als de productiecapaciteit niet (meer) in gebruik is of als betrokkene zich al heeft verplicht tot sluiting van de productiecapaciteit of daarmee al een aanvang heeft gemaakt (artikel 7, eerste lid, respectievelijk tweede lid). Veehouderijen kunnen in de regel niet worden aangemerkt als grote onderneming in de zin van Verordening 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 (PbEU L 327). Er is gekozen voor een expliciete uitsluiting van grote ondernemingen van de doelgroep zodat niet in de regeling hoeft te worden voorzien in een apart regime voor deze ondernemingen voor een afzonderlijke beoordeling van het stimulerend effect van de subsidieverstrekking.
- Voorshands wordt niet verwacht dat de veehouder die op grond van deze regeling steun ontvangt voor het beëindigen van een productielocatie, daarvoor ook anderszins staatssteun ontvangt. Voor het geval toch cumulatie van staatssteun voor de sluiting van de productielocatie aan de orde is, bevat deze regeling een voorziening om ontoelaatbare cumulatie te voorkomen. In artikel 4 zijn namelijk de artikelen 6 en 22 van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies van overeenkomstige toepassing verklaard. Op grond van deze bepalingen wordt bij een samenloop van subsidieverstrekkingen niet meer subsidie verstrekt dan toegestaan volgens de Europese

steunkaders en worden aanvragen die daarmee in strijd zijn, afgewezen. Hiermee is er een afdoende grondslag om zo nodig ontoelaatbare cumulatie van steun te voorkomen, overeenkomstig het bepaalde in de randnummers 103 en verder van de Richtsnoeren.

Ten slotte is voorzien dat voor deze regeling wordt voldaan aan de bepalingen van de Richtsnoeren over transparantie (randnummers 112 en verder). Daargelaten de (gebruikelijke) openbaarmaking van deze regeling betreft het de openbaarmaking en het gedurende ten minste tien jaar bewaren van de relevante gegevens omtrent degenen die met deze regeling begunstigd worden, vastgelegd in artikel 20, tweede en derde lid.

8. Fiscale aspecten

8.1 Omzetbelasting

De regeling leidt niet tot heffing van btw over de subsidiecomponenten. De subsidie heeft als doel om de emissies van ammoniak blijvend te reduceren en natuurherstel te bevorderen. Uit de regeling is voor de btw geen verbruik bij wie dan ook vast te stellen. Uitsluitend de samenleving in algemene zin heeft baat bij het gesubsidieerd beëindigen van de bestaande productie op veehouderijlocaties en het definitief en onherroepelijk uit de markt halen van de bestaande productiecapaciteit.

8.2 Inkomsten- en vennootschapsbelasting

De subsidie die een veehouder op grond van de regeling ontvangt behoort tot de winst (inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting). De regeling zal worden aangemerkt als overheidsingrijpen als bedoeld in artikel 3.54, twaalfde lid, onderdeel c, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001). Artikel 12a van het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001 (UBIB 2001) zal hiertoe worden aangepast. Het aanmerken van de regeling als overheidsingrijpen betekent onder andere dat voor de toepassing van de herinvesteringsreserve soepelere voorwaarden gelden.

Artikel 3.54 van de Wet IB 2001 is van algemene aard en is van toepassing op alle ondernemingen en takken van bedrijvigheid die aan de betreffende voorwaarden voldoen. Daarom is het voordeel dat verleend wordt door het gebruik van de herinvesteringsreserve niet selectief. Met de opname van deze subsidieregeling in artikel 12a van het UBIB 2001 wordt enkel gevolg gegeven aan het algemene beginsel ten grondslag liggend aan de inkomstenbelasting dat de herinvesteringsreserve in deze situaties soepeler kan worden gebruikt. De EC heeft in haar besluit SA.41842 (2015/N) in een soortgelijke situatie besloten het gebruik van de fiscale herinvesteringsreserve niet te beschouwen als staatssteun in de zin van artikel 107, eerste lid, VWEU, omdat de betreffende steun in de vorm van de belastingmaatregel niet selectief is.

9. Persoonsgegevens

Bij de uitvoering van deze regeling worden persoonsgegevens verwerkt in de zin van de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG). Dit is het gevolg van het feit dat veehouders hun bedrijf veelal voeren in de vorm van een eenmansbedrijf, een maatschap of een vennootschap onder firma. Gegevens over een dergelijk bedrijf zijn gemakkelijk te herleiden tot de natuurlijke persoon die het bedrijf voert. Bij de behandeling van subsidieaanvragen van veehouders worden daarom persoonsgegevens verwerkt. Gelet daarop zijn de effecten van deze gegevensverwerking voor betrokkenen in kaart gebracht.

De verwerking van persoonsgegevens betreft ten eerste het opslaan en het verwerken door RVO van gegevens die door de subsidieaanvrager worden verstrekt, in het kader van de uitvoering van de regeling door RVO. RVO informeert het bevoegd gezag (in de regel het college van burgemeester en wethouders en het college van gedeputeerde staten) over de ontvangst van een subsidieaanvraag, over de toe- of afwijzing hiervan en over de retourzending van de ondertekende overeenkomst. Die informatie is van belang voor het bevoegd gezag vanwege zijn betrokkenheid bij de uitvoering van de regeling. Die rol betreft niet alleen de op grond van de regeling vereiste intrekking van de bestaande vergunningen, maar ook het eventueel verstrekken van toestemming voor de beoogde nieuwe activiteiten en het in procedure brengen van de wijziging van het omgevingsplan. Het bevoegd gezag, in het bijzonder de gemeente, heeft ook een bredere betrokkenheid in het kader van het flankerend beleid, gericht op het informeren over en faciliteren bij een eventuele bedrijfsbeëindiging op de betreffende locatie. Dit betreft onder meer de wijziging van de functie (bestemming) van de locatie, het verkennen van de mogelijkheden van andere economische activiteiten op de betreffende locatie en de status van de woning op de locatie. Dit is wezenlijk om te bewerkstelligen dat ook daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van de regeling. Om zeker te stellen dat er een afdoende grondslag is voor de verstrekking van subsidiegegevens aan het bevoegd gezag is hiervoor een bepaling in de regeling opgenomen (artikel 17, tweede lid).

Ook vindt gegevensverwerking plaats in het kader van de toetsing door RVO of de bij de aanvraag gebruikte of overlegde gegevens sporen met de gegevens waarover RVO uit anderen hoofde beschikt. Het gaat daarbij in het bijzonder om gegevens die door veehouders zijn verstrekt op grond van de Meststoffenwet, de Wet dieren, de Landbouwwet en twee Europese verordeningen betreffende diergezondheid (in het bijzonder de identificatie en registratie van dieren). Het gaat bijvoorbeeld om de toetsing van de voor de berekening van de ammoniakemissie gebruikte gegevens over dieraantallen en huisvestingssystemen; omtrent de voorwaarde dat de productiecapaciteit in de vijf jaren voorafgaande aan de subsidieaanvraag in gebruik is geweest voor het houden van diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren; omtrent de opgave van de veehouder over het aantal dieren dat op de te beëindigen veehouderijlocatie in 2025 gemiddeld is gehouden en omtrent de voorwaarde dat de dieren en de mest van de veehouderijlocatie worden afgevoerd.

Er vindt verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard in de zin van de AVG plaats. De aanleiding hiervoor is de beoordeling of de subsidieaanvrager voldoet aan de randvoorwaarden betreffende overtredingen, zoals toegelicht in paragraaf 3.4. Die beoordeling zal plaatsvinden door de Justitiële informatiedienst, die RVO zal informeren of er ten aanzien van betrokkene al dan niet sprake is van strafoplegging wegens een relevant strafbaar feit, begaan in de uitoefening van het veehouderijbedrijf.
Het betreft uitsluitend overtredingen van relevante bepalingen uit de Meststoffenwet, de Wet dieren, het Besluit houders van dieren, het voormalige Besluit gebruik meststoffen en het Besluit activiteiten leefomgeving (waarin een deel van de inhoud en regels van het voormalige Besluit gebruik meststoffen is opgenomen).
De grondslag voor de beoogde gegevensuitwisseling is gelegen in artikel 15 van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens, in combinatie met de artikelen 3, eerste lid, onderdeel a, en 6 van de Wet Bibob en artikel 5, tweede lid, c.q. artikel 7, derde en vierde lid van de regeling. Voor de verwerking van de gegevens is er een grondslag in artikel 33, tweede lid, onderdeel a van de Uitvoeringswet AVG. Op grond van deze bepaling mag een verwerkingsverantwoordelijke strafrechtelijke persoonsgegevens verwerken “ter beoordeling van een verzoek van betrokkene om een beslissing over hem te nemen of aan hem een prestatie te leveren”. Hiertoe behoort het beoordelen van een subsidieaanvraag onder deze regeling.
Binnen RVO is een protocol gemaakt dat de rechten en vrijheden van betrokkene waarborgt. Zo beoordeelt een jurist na de ontvangst van gegevens van de Justitiële informatiedienst, die mogelijk aanleiding geven tot het afwijzen van een aanvraag, in hoeverre sprake is van een relevant strafbaar feit dat tot een afwijzing van de subsidieaanvraag onder deze regeling moet leiden. Vervolgens worden aan de beoordelaar alleen die gegevens verstrekt die relevant zijn ter onderbouwing van het oordeel in de beschikking dat betrokkene niet aan de voorwaarden voldoet om in aanmerking te komen voor een subsidie (namelijk de grondslag uit artikel 5 en de afwezigheid van afwijzingsgronden uit artikel 7).

Het doel van de beschreven gegevensverwerkingen is gelegen in de uitvoering van de regeling en daarmee het reduceren van de ammoniakemissie en stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebieden. Met het oog daarop dient effectief te worden toegezien dat wordt voldaan aan de randvoorwaarden van deze subsidieregeling.

De rechtsgrond voor de gegevensverwerking door RVO is gelegen in een taak van algemeen belang, te weten de uitvoering van de beëindigingsregeling ter vermindering van ammoniakemissie door veehouderijlocaties waar diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren worden gehouden. Omdat hierbij sprake is van hergebruik van gegevens die voor een ander doel zijn verzameld, is daarvoor in de regeling een aparte grondslag opgenomen (artikel 17, eerste lid). Overigens kan worden opgemerkt dat de hier bedoelde opnieuw te gebruiken gegevens allen betrekking hebben op de bedrijfsvoering en verwant zijn aan de gegevens die op grond van deze regeling aan RVO moeten worden verstrekt. De regeling heeft ook raakvlakken met het mestbeleid en regels die volgen uit de Meststoffenwet, zoals inzake het vervallen van het productierecht en het verwijderen van alle dierlijke mest van de productielocatie.

Een bijzondere categorie gegevensverwerking door RVO is het burgerservicenummer (BSN), dat door de veehouder wordt verstrekt bij de ondertekening van de overeenkomst. De grondslag voor het verwerken van het BSN door overheidsorganen is gelegen in artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer. De vereiste noodzakelijkheid is gelegen in het handhaven van het doorstartverbod van de veehouder die met subsidie op grond van deze regeling een veehouderijlocatie onomkeerbaar heeft gesloten. Hiervoor vindt gegevensuitwisseling plaats met de Kamer van Koophandel (KvK). De inschrijving van een nieuwe onderneming in het Handelsregister wordt gekoppeld aan het BSN van de ondernemer, daarom kan een controle op het doorstartverbod niet plaatsvinden met behulp van het unieke bedrijfsnummer of het KvK-nummer van de voormalige veehouderij.

Ten slotte is sprake van gegevensverwerking in het kader van de uitvoering van de Omgevingsregeling over de opname van depositieruimte in het AERIUS Register en van het monitoren van en rapporteren over de effecten van deze regeling. Oogmerk van de regeling is immers mede om, daar waar mogelijk, de vermindering van stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-natuur te gebruiken ten behoeve van toestemmingsverlening in het kader van de Omgevingswet. Zoals vermeld in paragraaf 2 kan daartoe de vermindering van de stikstofdepositie die het gevolg is van de beëindiging van een veehouderijlocatie met gebruikmaking van deze regeling, worden benut om het AERIUS Register te vullen. Om in een concreet geval te kunnen bepalen welke depositieruimte in het AERIUS Register kan worden opgenomen, moeten de bedrijfsgegevens (mogelijkerwijs ook persoonsgegevens) van de veehouders die hun locatie hebben gesloten, gebruikt kunnen worden. Hiervoor is in artikel 17, derde lid, onderdeel a, een aparte grondslag opgenomen. In artikel 17, derde lid, onderdeel b, is een grondslag opgenomen voor de verwerking van de in het kader van deze regeling verstrekte gegevens ten behoeve van de monitoring van en rapportage over de wettelijke omgevingswaarden voor stikstofdepositie, het Programma stikstofreductie en natuurverbetering en het Legalisatieprogramma PAS-meldingen. De minister is hiertoe gehouden op grond van artikel 20.1 van de Omgevingswet. In het verlengde van deze wettelijke monitoringsplicht is het dan ook van belang dat de desbetreffende gegevens aan de minister kunnen worden verstrekt. Bij diens taak om de ontwikkeling van stikstofemissie en stikstofdepositie te monitoren en voortgangsrapportages op te stellen worden door de minister kennisinstellingen betrokken. Uitdrukkelijk is bepaald dat de door de veehouders te verstrekken gegevens ook aan die kennisinstellingen kunnen worden verstrekt in het kader van met die taak verband houdende werkzaamheden. Het betreft bijvoorbeeld de verstrekking van gegevens voor monitoring, voortgangsrapportages en evaluatie aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en het Planbureau voor de Leefomgeving.

Iedere verwerking van persoonsgegevens brengt een zekere mate van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van een veehouder met zich mee. Een betrokkene zal de gegevens moeten leveren zodat kan worden beoordeeld of wordt voldaan aan de voorwaarden van de regeling. De eventuele risico's van de verwerking van persoonsgegevens zijn afgewogen tegen het doel van de regeling. Dat doel is het blijvend reduceren van de ammoniakemissie van veehouderijlocaties waar diersoorten met productierecht en diersoorten behorend tot kleinere sectoren worden gehouden. De vermindering van stikstofdepositie op overbelaste en voor stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden zorgt voor natuurbehoud en natuurherstel.
De inbreuk op de persoonlijke levenssfeer onder deze regeling is beperkt van omvang omdat het hoofdzakelijk gaat om gewone persoonsgegevens. Het totaal aan gegevens dat in het kader van de beoordeling van de aanvraag, voortgang en verantwoording van de beëindiging wordt verzameld over de veehouderij en veehouderijactiviteiten is echter groot, wat meeweegt in de impact die de gegevensverzameling heeft op de persoonlijke levenssfeer van de betrokken veehouders. De verwerkingen vinden plaats binnen goed beveiligde systemen, die voldoen aan de daarvoor geldende voorwaarden. De eventuele risico's die gepaard gaan met de verwerkingen worden als 'laag' ingeschat. De verwerkingen geschieden daarnaast op initiatief van de betrokkene die een aanvraag indient omdat deze (mogelijk) wil deelnemen aan de regeling.
Bijzondere persoonsgegevens worden uitsluitend verwerkt wanneer dit noodzakelijk is, in het geval van een relevant strafbaar feit of ter handhaving van het doorstartverbod voor de veehouders die echt de veehouderijlocatie met subsidie gaan beëindigen.
Het doel dat met de regeling is gediend is van groot algemeen belang. De regeling is onderdeel van een breed maatregelenpakket dat wordt ingezet om de ammoniakemissie in Nederland terug te dringen en natuurherstel mogelijk te maken. Hiermee weegt het belang dat wordt gediend met de regeling op tegen de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen en wordt voldaan aan het proportionaliteitsvereiste voor het verwerken van gegevens in het kader van deze regeling.

Met het beginsel van subsidiariteit is rekening gehouden door per stap in het proces van de beëindiging van een betrokken veehouderijlocatie alleen die gegevens te verwerken die voor die specifieke stap nodig zijn. Aanvullende gegevens worden verwerkt wanneer dat voor een volgende processtap (als die gezet wordt) nodig is. Op die manier blijft de inbreuk op de privacy van een veehouder bij de gegevensverwerking tot een minimum beperkt. Het is, gelet op het doel van de regeling, niet mogelijk de regeling in te richten op een wijze die minder ingrijpend is voor de betrokkene. Daarmee is ook voldaan de eis van subsidiariteit.

Hoewel de gegevensverwerkingen op grond van deze regeling slechts beperkte risico's voor de betrokken veehouders opleveren is het van belang dat in voorkomend geval RVO rekening houdt met de positie van betrokkene en diens belang bij de bescherming van diens persoonsgegevens. Daarom heeft RVO een serie aan maatregelen genomen om de risico's van gegevensverwerkingen te voorkomen of verminderen. Zo is voorafgaand aan de publicatie van de regeling een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd om de privacyrisico's van de gegevensverwerkingen onder de regeling in kaart te brengen, te verantwoorden en te beheersen. Voorts zijn de functionaris voor de gegevensbescherming en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) geraadpleegd met betrekking tot de beoogde

gegevensverwerking en privacyrisico's onder deze regeling. Zie paragaaf 9.1.

Medewerkers worden periodiek getraind om het ontstaan en de impact van de risico's te beperken. Dit draagt bij aan de bewustwording over die risico's en de eigen verantwoordelijkheid (integriteit). Bovendien wordt medewerkers kennis over relevante afspraken binnen RVO (bijvoorbeeld wat te doen bij een datalek) bijgebracht.
Autorisaties in systemen zijn gekoppeld aan functies en taken van medewerkers. Werkprocessen en de beoordelingsaspecten van de subsidievoorwaarden zijn vastgelegd in werkafspraken en daarmee geobjectiveerd.
Er is aandacht voor een goede communicatie naar stakeholders. Zo worden veehouders vooraf geïnformeerd over gegevensverwerkingen (onder andere in een privacyverklaring). De betrokken samenwerkingspartners (zoals het bevoegd gezag) worden gewezen op diens verantwoordelijkheid bij de bescherming van de persoonsgegevens van de veehouder en de noodzakelijke doelbinding bij gegevensverwerkingen in het kader van de uitvoering van de regeling.

9.1 Advies Autoriteit Persoonsgegevens

Op 25 augustus 2026 is de AP geraadpleegd over het concept van deze regeling. Deze verplichting volgt uit artikel 36, vierde lid, van de AVG. De nationale toezichthoudende autoriteit moet namelijk gevraagd worden om een toets bij het opstellen van wet- en regelgeving die betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens. Het doel van deze zogenoemde wetgevingstoets is dat de voorgenomen wet- en regelgeving voldoet aan de AVG en dat de privacyrisico's voor de betrokkenen worden beperkt.

De AP heeft op 27 oktober 2026 aan de Minister van LVVN laten weten dat de autoriteit naar aanleiding van de wetgevingstoets geen aanmerkingen heeft op het concept van deze regeling. De wetgevingstoets is gepubliceerd op de website van de AP.

10. Bedrijfseffectentoets

In voorbereiding op de regeling is een Bedrijfseffectentoets (BET) uitgevoerd om zo goed mogelijk de bedoelde en onbedoelde bedrijfseffecten in kaart te brengen. De BET bestaat uit drie onderdelen: de regeldruktoets, de MKB-toets of (agrarische) praktijktoets en de toets van effecten op het ondernemingsklimaat. In de navolgende subparagrafen worden de uitkomsten van de verschillende onderdelen van de BET toegelicht.

10.1 Regeldruktoets

10.1.1 Administratieve lasten

Veehouders die gebruik willen maken van de regeling moeten administratieve handelingen verrichten om in aanmerking te komen voor een subsidie en, in geval een subsidie wordt toegekend, om verantwoording af te leggen over de verplichtingen die verbonden zijn aan de subsidie.[12] Veehouders die een subsidieaanvraag indienen willen in beginsel de productie op een veehouderijlocatie beëindigen. Het beëindigen van de productie op een veehouderijlocatie vraagt van een ondernemer meer dan uitsluitend de administratieve verplichtingen die voortvloeien uit de regeling. Een ondernemer die bijvoorbeeld plannen heeft voor nieuwe activiteiten op de vrijkomende locatie zal daarvoor de nodige stappen moeten ondernemen, waaronder administratieve. De administratieve lasten die daar uit voortvloeien zijn niet rechtstreeks toe te schrijven aan de verplichtingen die volgen uit de regeling en zijn daarom niet meegenomen in de berekening. In deze paragraaf worden uitsluitend de administratieve lasten meegenomen die rechtstreeks voortvloeien uit de regeling.

Aanmelding voor de regeling is vrijwillig. Het besluit om de productie op een veehouderijlocatie definitief en onherroepelijk te beëindigen is een individuele beslissing en hangt af van vele factoren. Een inschatting van het aantal aanmeldingen is om die reden met een hoge mate van onzekerheid omgeven. Ten behoeve van de vaststelling van de administratieve lasten die voortvloeien uit de regeling wordt uitgegaan van 1.500 aanmeldingen. Vanwege de onzekerheid van dit aantal worden de administratieve lasten in deze paragraaf zowel voor het totaal van 1.500 aanmeldingen als per individuele aanmelding weergegeven (tabel 2).

[12] Onder administratieve lasten worden verstaan de kosten die bedrijven moeten maken om te kunnen voldoen aan informatieverplichtingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving. Bij de berekeningen is gebruik gemaakt van de lijst met standaarduurtarieven uit bijlage IV.D van het Handboek Meting Regeldrukkosten van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (zie www.atr-regeldruk.nl).

Tabel 2: Administratieve lasten verbonden aan de aanvraag van een subsidie, per aanvraag en in totaal, onder de aanname van 1.500 aanvragen.

Handeling/verplichting	Uitgangspunten berekening	Administratieve last per aanvraag	Administratieve last bij 1.500 aanvragen
Gegevens nodig voor het bepalen van de ammoniakemissie.	3 uur * € 34,00 + 3 uur * € 54,00	€ 264,00	€ 396.000,00
Berekening gemiddeld aantal gehouden dieren in het referentie-jaar.	1 uur * € 34,00 + 2 uur * € 54,00	€ 142,00	€ 213.000,00
Berekening/vaststelling omvang productierecht dat wordt doorge-haald.	1 uur * € 34,00 + 1 uur * € 54,00	€ 88,00	€ 132.000,00
Verzamelen van gegevens over de gebruikte dierenverblijven.	2 uur * € 34,00 + 2 uur * € 54,00	€ 176,00	€ 264.000,00
Opstellen verklaring dat daadwerke-lijk dieren (melkvee, varkens, pluimvee, vleeskalveren) worden gehouden en dat de veehouderijlo-catie gedurende de afgelopen vijf jaar in gebruik is geweest.	1 uur * € 34,00 + 2 uur * € 54,00	€ 142,00	€ 213.000,00
Invullen en indienen van de aanvraag.	2 uur * € 34,00 + 2 uur * € 54,00	€ 176,00	€ 264.000,00
Totaal per aanvraag		€ 846,00	
Totaal bij 1.500 aanvragen			€ 1.269.000,00

Gegeven het in de regeling vastgestelde subsidieplafond is het de verwachting dat maximaal 375 subsidieaanvragen positief beschikt kunnen worden. De administratieve lasten die voortvloeien uit de vereisten na subsidieverstrekking zijn om die reden per subsidieontvanger en voor het totaal van 375 subsidieontvangers weergegeven (tabel 3).

Tabel 3: Administratieve lasten na toekenning van een subsidie, per aanvraag en in totaal, onder de aanname van 375 positieve subsidiebeschikkingen.

Handeling/verplichting	Uitgangspunten berekening	Administratieve last per aanvraag	Administratieve last bij 375 subsidie-verstrekkingen
Ondertekening overeenkomst, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel i.	1 uur * € 34,00 + 1 uur * € 54,00	€ 88,00	€ 33.000,00
Aanvraag eerste voorschot	2 uur * € 34,00 + 1 uur * € 54,00	€ 122,00	€ 45.750,00
Vereisten die zien op de Omgevings-wet, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdelen d t/m f.	2 uur * € 34,00 + 6 uur * € 54,00	€ 392,00	€ 147.000,00
Kopie van het verzoek tot aanpassing van het omgevingsplan en van een bericht van de gemeente waaruit blijkt dat het verzoek in behandeling is genomen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel g.	2 uur * € 34,00 + 2 uur * € 54,00	€ 176,00	€ 66.000,00
Inschrijven kwalitatieve verplichting in de openbare registers, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel h.	2 uur * € 34,00 + € 300,– (notariskosten)	€ 368,00	€ 138.000,00
Kopie van het bericht van de gemeente waaruit blijkt dat de op de veehoude-rijlocatie gebruikte productiecapaciteit is afgebroken en verwijderd.	1 uur * € 34,00	€ 34,00	€ 12.750,–
Aanvraag tweede voorschot.	2 uur * € 34,00 + 1 uur * € 54,00	€ 122,00	€ 45.750,00
Aanvraag om subsidievaststelling, bedoeld in artikel 18.	1 uur * € 34,00 + 2 uur * € 54,00	€ 142,00	€ 53.250,00
Totaal per aanvraag		€ 1.444,00	
Totaal bij 375 toegekende subsidies			€ 541.500,00

De totale administratieve lasten die voortvloeien uit de regeling, onder de aanname van 1.500 aanvragen en 375 positieve subsidiebeschikkingen, worden daarmee ingeschat op € 1.813.050,–.

10.1.2 Nalevingskosten

Nalevingskosten zijn de kosten die bedrijven moeten maken om te voldoen aan inhoudelijke eisen uit wet- en regelgeving. Aan deze regeling zijn nalevingskosten verbonden die voortvloeien uit de

verplichting tot sloop van de voor de veehouderij gebruikte dierenverblijven, mestkelders en -silo's, sleuf- en voersilo's.

Voor het slopen dient de veehouder, op grond van artikel 7.10 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), een sloopmelding te doen bij het bevoegd gezag. Bij deze sloopmelding dient de indiener een aantal gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag te verstrekken (artikel 7.11, eerste lid, Bbl), waaronder een sloopveiligheidsplan en een asbestinventarisatierapport. Aan de verplichting tot sloop zijn derhalve nalevingskosten verbonden, die deels zien op de inzet van uren van de landbouwer en diens agrarisch adviseur en deels op advieskosten voor het laten opstellen van een sloopveiligheidsplan en een asbestinventarisatierapport.

Zoals beschreven in paragraaf 4.5.1 is op grond van de Omgevingswet een ontheffing nodig voor de sloop van veehouderijstallen indien de uit te voeren werkzaamheden schadelijke effecten hebben op beschermde soorten die daar aanwezig zijn. Om te bepalen of er een kans is dat beschermde soorten in de te slopen bebouwing aanwezig zijn, moet er een zogenoemde quickscan worden uitgevoerd voordat gestart kan worden met de sloop. Indien uit de quickscan blijkt dat die kans er is, zal er nader soortenonderzoek moeten worden gedaan om vast te stellen of de verwachte soort(en) er ook daadwerkelijk zit(ten) en waar in de bebouwing dit het geval is. Aan een quickscan en aan een eventueel vervolgonderzoek zijn kosten verbonden. Als uitgangspunt voor de berekening van de nalevingskosten wordt aangenomen dat, op grond van de uitkomst van de quickscan, op 50% van de veehouderijlocaties een nader soortenonderzoek uitgevoerd dient te worden.

Tabel 4: Nalevingskosten na toekenning van een subsidie, per aanvraag en in totaal, onder de aanname van 375 positieve subsidiebeschikkingen.

Handeling	Uitgangspunten berekening	Nalevingslast
Sloopmelding, sloopveiligheidsplan, asbestinventarisatierapport	4 uur * € 34,00 + 4 uur * € 54,00 + € 2.500,– advieskosten	€ 2.852,00
Quickscan beschermde soorten	€ 1.000,–	€ 1.000,–
Nader soortenonderzoek	€ 6.500,–	€ 6.500,–
Totaal per aanvraag		€ 7.102,00
Totaal bij 375 toegekende subsidies[1]		€ 2.663.250,00

De totale nalevingskosten die voortvloeien uit de regeling worden daarmee ingeschat op ruim € 2,6 miljoen, onder de aanname van in totaal 375 positieve subsidiebeschikkingen.

10.1.3 Advies Adviescollege Toetsing Regeldruk

Op 12 maart 2026 heeft het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) advies over de regeling uitgebracht aan de Minister van LVVN. Dit advies is terug te vinden op de website van de ATR (www.atr-regeldruk.nl). De ATR toetst wetgeving aan de hand van de volgende criteria:
1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is de uitvoeringswijze werkbaar voor hen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Het college oordeelt dat in de toelichting bij deze regeling de noodzaak van stikstofaanpak voldoende is onderbouwd. Volgens het college is het duidelijk dat de stikstofbelasting van Natura 2000-gebieden moet worden aangepakt en dat er daarmee een noodzaak bestaat om via beleidsmaatregelen in te grijpen. Het college werpt daarbij wel de vraag op of een *vrijwillige* beëindigingsregeling het meest aangewezen instrument is om hier invulling aan te geven. Ook maakt de toelichting volgens het college niet duidelijk bij welke reductie in stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden de regeling zijn doel heeft bereikt. Het college adviseert om:
- In de toelichting aan te geven welke ammoniakreductie wordt verwacht;
- De keuze voor een vrijwillige beëindigingsregeling te heroverwegen. Indien de beleidskeuze voor een vrijwillige regeling in stand blijft adviseert het college om te onderbouwen dat de subsidieregeling kostenefficiënt is;
- Nader in te gaan op de nieuwe activiteiten die door de beëindigde bedrijven worden ontplooid en de gevolgen daarvan voor de omgeving;
- In de toelichting op te nemen welke minder belastende alternatieven zijn overwogen en te onderbouwen waarom daar niet voor is gekozen;
- De bepaling over het aanpassen van de vergunning(en) te wijzigen zodat die aanpassing door de betrokken overheidsorganen wordt geïnitieerd.

[1] Aangenomen wordt dat op 50% van de locaties een nader soortenonderzoek uitgevoerd dient te worden

In reactie op het advies van het college is in deze toelichting een passage opgenomen over de reductie in ammoniakemissie die met de regeling in potentie kan worden bereikt, met de onzekerheden die gepaard gaan met een dergelijke prognose.

Zoals aangekondigd in het coalitieakkoord worden de vrijwillige beëindigingsregelingen voortgezet en richten deze zich meer op veehouderijlocaties gelegen binnen een strook rond overbelaste Natura 2000-gebieden. Veehouderijlocaties in de directe nabijheid van Natura 2000-gebieden vormen een belangrijke bron van stikstofbelasting. Door veehouders met een veehouderijlocatie die is gelegen binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied met voorrang subsidie te verlenen wordt geborgd dat de reductie van stikstofdepositie op deze natuurgebieden op een doeltreffende en doelmatige manier plaatsvindt.

De subsidie die met deze regeling wordt verstrekt ziet uitsluitend op de definitieve en onherroepelijke beëindiging van de productie en productiecapaciteit op de bestaande veehouderijlocatie, niet op een eventueel nieuw te ontplooien economische activiteit. Veehouders hoeven bij hun subsidieaanvraag om die reden niet aan te geven of ze een nieuwe economische activiteit op hun locatie willen beginnen en zo ja, welke activiteit. Wel biedt de regeling de ruimte om maximaal 15% van de oorspronkelijk vergunde ruimte te gebruiken voor een eventuele nieuwe economische activiteit. Het is aan iedere individuele ondernemer om hierover met bevoegde gezagen in gesprek te gaan en de benodigde wijziging van het omgevingsplan (bevoegdheid gemeente) en benodigde natuurtoestemming (bevoegdheid provincie) aan te vragen. Het is aan bevoegde gezagen om de mogelijke gevolgen voor de omgeving te beoordelen en om te besluiten of een beoogde activiteit past binnen de ruimtelijke kaders en milieukaders in het gebied.

Het college wijst erop dat in de toelichting een afweging van minder belastende alternatieven ontbreekt, terwijl een dergelijke afweging volgens het college wordt voorgeschreven door de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar). Het college wijst daarbij op twee mogelijke alternatieven:
1. Het door middel van nadeelcompensatie beëindigen van ondernemingen die gelden als de grootste piekbelasters;
2. Het gericht uitkopen van bedrijven.

Aanwijzing 4.43 Ar schrijft voor dat de toelichting bij een regeling een verantwoording van de overwogen varianten dient te bevatten, *voor zover van toepassing*.[13] Zoals in de voorgaande alinea is beschreven kiest het kabinet bewust voor het voortzetten van de vrijwillige beëindigingsregeling. Er zijn om die reden geen alternatieven overwogen.

Het college adviseert de bepaling over het wijzigen van de vergunning(en) aan te passen zodat de wijzigingen proactief door de betrokken overheidsorganen worden geïnitieerd. Zoals is beschreven in paragraaf 4.4.2 kunnen subsidieontvangers na de beëindiging van hun veehouderijactiviteiten op de locatie aansluitend een andere activiteit dan veehouderijactiviteiten gaan verrichten, als de bevoegde gezagen hier toestemming voor verlenen. Een ondernemer die met subsidie zijn veehouderijlocatie definitief en onherroepelijk beëindigt dient zelf de afweging te maken of en zo ja welke nieuwe economische activiteit deze zou willen ontplooien op de betreffende locatie. Het initiatief om eventueel hierover het gesprek aan te gaan met bevoegde gezagen en de benodigde procedures te doorlopen ligt bij de ondernemer. Hiertoe behoren onder meer het indienen van een verzoek tot wijziging van het omgevingsplan bij de gemeente waarmee de nieuw te starten economische activiteit mogelijk wordt en een verzoek om toestemming voor de betreffende vervolgactiviteit (een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit) bij de provincie. Het is niet aan bevoegde gezagen om deze procedures, namens de ondernemer, te initiëren.
De regeling ziet op de geborgde reductie van ammoniakemissie door subsidie te verstrekken voor de onomkeerbare sluiting van een veehouderijlocatie. Het biedt ondernemers geen garantie voor een andere economische activiteit, enkel een kader voor de maximale stikstofemissie van een eventuele nieuwe activiteit.

Op 9 april 2026 heeft de ATR een aanvullende zienswijze uitgebracht. Die zienswijze bevat geen andere inzichten of adviezen dan in de oorspronkelijk zienswijze waren opgenomen.

10.2 Agrarische praktijktoets

Het Gedragsteam van RVO heeft, in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, onder de doelgroep in kaart gebracht wat mogelijke drijfveren en belemmeringen zijn voor deelname aan een subsidieregeling voor beëindiging. Daarvoor is door RVO een vragenlijst rondgestuurd en zijn interviews afgenomen. Uit de 115 reacties op de vragenlijst blijkt dat 21 (18%) van de respondenten een hoge intentie tot deelname heeft, waarvan het overgrote deel (85%) ouder

[13] https://wetten.overheid.nl/BWBR0005730/2024-07-01#Hoofdstuk4_Paragraaf4.9_Artikel4.43

dan 50 jaar is. Onder deze groep van 21 veehouders heeft RVO 14 interviews afgenomen, geografisch verspreid door het land.

De geïnterviewden gaven aan dat de regeling vooral interessant lijkt voor oudere veehouders zonder opvolger. De meest gehoorde belemmering voor deelname was de onzekerheid op het gebied van vergunningverlening; potentiële deelnemers willen graag de zekerheid dat zij een nieuwe activiteit kunnen starten op de te beëindigen veehouderijlocatie. Daarnaast roept het doorstartverbod (negatieve) emoties op en stuit de vereiste sloop van de stallen bij een aantal geïnterviewden op onbegrip. Drijfveren voor deelname zijn met name financieel. Ook de onzekerheid over (toekomstige) regelgeving kan een stimulans zijn om deel te nemen.

Door geïnterviewden zijn nog enkele suggesties gedaan om de regeling aantrekkelijker te maken:
- Met de subsidie moet (minimaal) een marktconforme vergoeding geboden worden;
- Meer en eerder zekerheid over de mogelijkheid van een nieuwe activiteit;
- Zoveel mogelijk tijd om na te denken over de toekomst en over het besluit om definitief te stoppen; en
- De mogelijkheid om (een deel van de) bedrijfsgebouwen te behouden (voor hergebruik), met behoud van subsidie.

Er is in de ontwerpfase van de regeling gesproken met verschillende vertegenwoordigers uit de sector alsmede met bevoegde gezagen (gemeenten, provincies), mede over hun ervaring met de op dat moment lopende regelingen Lbv, Lbv-plus en Lbv kleinere sectoren. Binnen het Ministerie van LVVN zijn leerpunten geïnventariseerd uit de uitvoering van genoemde regelingen. De ervaringen en leerpunten zijn, daar waar mogelijk, meegenomen bij de invulling van de regeling.

Een concept van de regeling is van 12 januari 2026 tot en met 9 februari 2026 voor internetconsultatie aangeboden.

10.3 Toets effecten ondernemingsklimaat

De regeling betreft geen implementatie van Europese regelgeving. Er is ook geen Europees beleid of Europese regelgeving in voorbereiding waarmee hetzelfde doel wordt nagestreefd. De regelgeving werpt geen barrières op die innovatie van bedrijven (kan) hinderen. De markteffecten van de regeling zijn naar verwachting beperkt. Met het beschikbare budget kunnen naar schatting 375 subsidieaanvragen gehonoreerd worden en kan de productie en productiecapaciteit op de betreffende veehouderijlocaties definitief en onherroepelijk beëindigd worden. De beëindiging van deze veehouderijlocaties zal een effect hebben op de omvang van de veestapel in de verschillende sectoren die tot de doelgroep van de regeling behoren. Het effect op de omvang van de veestapel zal niet van een dusdanig formaat zijn dat deze zal resulteren in een noemenswaardige verstoring van de markt en de marktstructuur. Het effect in de keten, onder meer bestaande uit toeleveranciers, afnemers, slachterijen, agrarisch adviseurs en loonwerkers, is naar verwachting beperkt.

11. Uitvoering en handhaving

De uitvoering van de regeling is belegd bij RVO. Aanvragen kunnen slechts worden ingediend in de periode tussen openstelling van de regeling en sluiting van de regeling (een openstellingsperiode) en enkel via het digitale loket van RVO dat specifiek voor de regeling wordt opgezet. Aanvragen die na een openstellingsperiode binnenkomen, worden niet in behandeling genomen. Aanvragen kunnen na een openstellingsperiode niet meer gewijzigd of gecorrigeerd worden. Het is om die reden voor veehouders die in aanmerking willen komen voor een subsidie van belang om tijdig een aanvraag in te dienen, ruim voor het einde van een openstellingsperiode. Als de controle door RVO van aanvragen op volledigheid en correctheid daartoe aanleiding geeft, kan RVO hierover contact opnemen met de aanvrager, zodat eventuele noodzakelijke aanvullingen, wijzigingen of correcties nog tijdig – voor sluiting van de regeling – doorgevoerd kunnen worden.

Voor de aanpassing van het omgevingsplan van de veehouderijlocatie dient de veehouder zich te wenden tot de gemeente waarin de veehouderijlocatie is gelegen. Deze dient bij de gemeente een verzoek in te dienen tot het aanpassen van het omgevingsplan, zodanig dat daar niet langer bedrijfsmatig landbouwhuisdieren gehouden kunnen worden. Ook moet de veehouder een omgevingsrechtelijke melding doen of, indien deze beschikt over een omgevingsvergunning milieu, verzoeken dat deze vergunning door het bevoegd gezag wordt ingetrokken. Indien de veehouder beschikt over een geldige natuurvergunning, dan dient deze ervoor te zorgen dat het provinciaal bestuur deze vergunning intrekt. Indien de veehouder op de locatie andere activiteiten wil gaan verrichten die stikstofemissie veroorzaken, dient het bevoegd gezag een besluit te nemen ter bepaling van de daadwerkelijke emissie van die activiteiten. Het toezicht op de naleving van de subsidievereisten is eveneens in handen van RVO. Omdat voor de sloop van stallen omgevingsrechtelijke voorwaarden gelden, is het

bevoegd gezag, doorgaans de gemeente, verantwoordelijk voor het toezicht daarop.

Onderdeel van het Beleidskompas is het (laten) uitvoeren van een toets op Uitvoerbaarheid en Handhaafbaarheid. RVO heeft een Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets uitgevoerd voor de Vbr). RVO heeft daarbij geoordeeld dat een gelijktijdige openstelling voor twee groepen (veehouders met een veehouderijlocatie die is gelegen binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied en veehouders met een veehouderijlocatie buiten deze strook van 1.000 meter) een aanzienlijk uitvoeringsrisico met zich meebrengt. Dit uitvoeringsrisico bestaat eruit dat aanvragen uit de tweede groep (veehouderijlocaties buiten de strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied) beschikt dienen te worden op basis van een rangschikking op doelmatigheid (tender). Bij een tender worden strenge eisen gesteld aan het beoordelen van de aanvragen op basis van compleetheid van de aanvraag. Na het sluiten van de openstellingsperiode mogen aanvragen niet meer worden aangevuld omdat dit de rangschikking beïnvloedt. RVO verwacht daarom dat, mede gezien de omvang van de doelgroep en het potentieel grote aantal aanvragen, de ontvangen aanvragen niet tijdig beoordeeld kunnen worden om binnen de wettelijke termijn te beschikken. Gegeven dit risico op de uitvoerbaarheid is ervoor gekozen om de regeling, zoals deze voor internetconsultatie heeft voorgelegen, zodanig te wijzigen dat dit risico zoveel mogelijk wordt gemitigeerd. De wijziging heeft betrekking op de openstellingsperiode. In plaats van een gelijktijdige openstelling voor de gehele doelgroep is ervoor gekozen de regeling allereerst open te stellen voor veehouders met een veehouderijlocatie die is gelegen binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied. Indien er na deze openstellingsperiode en de subsidieverlening nog subsidiebudget resteert, dan volgt een tweede openstellingsperiode voor veehouders met een veehouderijlocatie die is gelegen buiten de strook van 1.000 meter rondom overbelaste Natura 2000-gebieden.

RVO wijst er in de Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets verder op dat bevoegde gezagen een belangrijke rol spelen in het uitvoeringsproces. Om dit uitvoeringsproces soepel te laten verlopen is het van belang dat gemeenten en provincies geïnformeerd worden over de status van de aanvragen. Om hier invulling aan te geven is erin voorzien dat RVO het bevoegd gezag op drie momenten informeert, namelijk over de ontvangst van een subsidieaanvraag, over de toe- of afwijzing hiervan en over de retourzending van de ondertekende overeenkomst. Dit laatste informatiemoment is een aanvulling op de informatievoorziening aan bevoegde gezagen zoals deze bij eerdere beëindigingsregelingen was geregeld. Voor de uitvoering van de regeling (de grondslag voor gegevensverstrekking uit artikel 17, tweede lid) is het namelijk van belang dat de bevoegde gezagen op de hoogte zijn dat de ondernemer de overeenkomst heeft getekend. Dit is relevant vanwege de termijnen waarbinnen de ondernemer, na de ondertekening van de overeenkomst, aan de vereisten voor de onomkeerbare sluiting van de veehouderijlocatie heeft te voldoen. Het bevoegd gezag faciliteert de ondernemer bij een aantal vereisten, zoals de wijziging van de relevante toestemming in verband met het beëindigen van de veehouderijlocatie en eventueel het omschakelen naar een andere economische activiteit.

RVO heeft er daarnaast op gewezen dat in deze regeling een grondslag ontbreekt die het mogelijk maakt om te controleren of een veehouder die een subsidieaanvraag heeft ingediend mogelijk reeds andere staatssteun ontvangt. Cumulatie van andere beëindigingsregelingen voor de onomkeerbare sluiting van een veehouderijlocatie, zoals de Lbv, Lbv-plus, Lbv kleinere sectoren of de provinciale beëindigingsregelingen die gebaseerd zijn op de Regeling provinciale gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties (Rpgb) met deze regeling, kan worden voorkomen door duidelijke communicatie over cumulatie en door de controles op cumulatie uit te voeren nadat alle deelnemers van de betreffende regelingen bekend zijn.
Bovendien zal RVO in het aanvraagformulier een vraag opnemen over deelname aan regelingen die mogelijk cumuleren en in haar beoordelingsprocessen voorzieningen treffen om die verklaring te kunnen toetsen.

12. Publieke consultatie

Van 12 januari 2026 tot en met 9 februari 2026 zijn de conceptregeling en -toelichting opengesteld voor publieke consultatie via internet.[14] Er zijn in totaal 63 zienswijzen ingediend, waarvan 42 openbaar. Openbare zienswijzen zijn na te lezen op de website (www.internetconsultatie.nl). De indieners zijn grofweg in te delen in de volgende categorieën:

Categorie		Aantal ingediende zienswijzen
1.	Burgers	20
2.	Brancheorganisatie/sectorvertegenwoordiger	6
3.	Gemeenten en provincies (inclusief samenwerkingsverbanden)	17

[14] Overheid.nl | Consultatie Landelijke vrijwillige beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Vbr)

Categorie		Aantal ingediende zienswijzen
4.	Adviseurs (agrarisch, fiscaal, accountancy)	3
5.	Natuur- en milieuorganisaties	3
6.	Verpachters	3
7.	Veehouders[1]	11
	Totaal	63

[1] Daar waar uit een zienswijze niet opgemaakt kon worden of deze was ingediend door een ondernemer is deze onder de categorie 'burger' opgenomen.

Het resultaat van de internetconsultatie is door het Ministerie van LVVN vastgelegd in een Hoofdlijnenverslag. Dit verslag is te vinden op de eerdergenoemde website. In het Hoofdlijnenverslag is een samenvatting opgenomen van de ingediende zienswijzen, uitgesplitst naar categorie van indieners en naar onderwerp (hoofdstuk 2 van het verslag). In het Hoofdlijnenverslag is tevens een reactie opgenomen van het Ministerie van LVVN op de ingediende zienswijzen (hoofdstuk 3).

De ingediende zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven tot wijziging van de regelingstekst. Wel is naar aanleiding van de reacties de toelichting op onderdelen aangescherpt en verduidelijkt.

II Artikelen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Ammoniakemissie

Voor een toelichting van dit begrip wordt allereerst verwezen naar paragraaf 2. De ammoniakemissie heeft betrekking op de emissie als gevolg van het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf op een veehouderijlocatie, ongeacht de diersoorten. De emissie ten gevolge van het houden van alle landbouwhuisdieren in één of meerdere dierenverblijven op de veehouderijlocatie is dus relevant. Dat geldt niet voor bijvoorbeeld manegepaarden omdat dit geen landbouwhuisdieren zijn – ze worden niet gehouden voor het fokken of voor de productie van landbouwproducten anderszins.

Dierenverblijf

De definitie van dierenverblijf sluit min of meer aan bij de definitie van dierenverblijf die wordt gebruikt in paragraaf 4.82 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In de context van deze regeling is echter het begrip dierenverblijf niet van belang voor het bepalen van de emissie maar voor het bepalen van de gecorrigeerde vervangingswaarde. Bij de bepaling van de gecorrigeerde vervangingswaarde van stallen is uitgegaan van een standaardstal en de daarvoor benodigde voorzieningen zoals gedefinieerd in de Kwantitatieve Informatie Veehouderij (KWIN Veehouderij) 2024-2025. De standaardstal betreft alleen het gebouw. Een al dan niet overdekte uitloop komt niet voor subsidie in aanmerking, omdat deze niet kwalificeert als gebouw.

Diersoorten met productierecht

In deze begripsbepaling worden de diersoorten genoemd voor het houden waarvoor een productierecht wordt vereist door de Meststoffenwet, te weten melkvee (fosfaatrecht), kippen en kalkoenen (pluimveerecht) en varkens (varkensrecht). Het begrip melkvee is afzonderlijk gedefinieerd, door verwijzing naar de omschrijving van melkvee in artikel 1 Meststoffenwet. Het betreft rundvee dat wordt gehouden voor de productie van melk en ook jongvee dat bestemd is een kalf te krijgen, met inbegrip van jongvee in de vleesveehouderij.

Landbouwhuisdier

De omschrijving van dit begrip komt overeen met die in het Bal. Niet alleen zoogdieren en vogels die worden gehouden voor de directe productie van landbouwproducten zoals vlees, eieren en melk vallen onder het begrip landbouwhuisdier maar ook dieren die worden gehouden voor vermeerdering van dergelijke dieren. Het betreft bijvoorbeeld zeugen, zoogkoeien en ouderdieren in de pluimveehouderij, maar ook paarden en pony's die voor het fokken worden gehouden. Paarden die worden gehouden voor een rijschool vallen er daarentegen niet onder. Hobbymatig gehouden dieren vallen niet onder het begrip landbouwhuisdier. Productie betreft naar zijn aard bedrijfsmatige activiteiten, hiervan is geen sprake bij hobbymatig gehouden dieren.

Natura 2000-gebied

Ingevolge de Omgevingswet is een Natura 2000-gebied een gebied dat in de Habitatrichtlijn of ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn is aangewezen als speciale zone voor de bescherming van de natuurlijke habitats en soorten (bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet).

Natuurvergunning

Blijkens deze begripsbepaling wordt ten eerste als natuurvergunning aangemerkt de op artikel 5.1, eerste lid, onderdeel e, van de Omgevingswet gebaseerde omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet, vanaf 1 januari 2024, werd als natuurvergunning aangemerkt de op het voormalige artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming gebaseerde vergunning.

Omgevingsrechtelijke melding en omgevingsvergunning milieu

Al naar gelang de aard en omvang van de activiteiten moet een veehouder hiervoor beschikken over een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onderdeel b, van de Omgevingswet of hiervoor een melding doen als bedoeld in artikel 4.808 van het Bal. Het gaat daar om een melding voor “het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf”.

Overbelast Natura 2000-gebied

Met ’overbelast Natura 2000-gebied’ wordt een gebied bedoeld dat zowel stikstofgevoelig is als feitelijk overbelast met stikstof, te weten een gebied met minimaal één habitat waarvoor de totale depositie hoger is dan de KDW. Dan kan niet langer op voorhand worden uitgesloten dat de kwaliteit van een habitat wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van stikstofdepositie. In bijlage 1 bij de regeling is een lijst opgenomen van (stikstofgevoelige) Natura 2000-gebieden die ten tijde van de publicatie van deze regeling overbelast zijn.

Productiecapaciteit

Productiecapaciteit is omschreven als dierenverblijven, mest- en voeropslagen. Opslagen zijn bovengronds (silo’s en sleufsilo’s) of ondergronds (mestkelders). Als mestkelder kan worden beschouwd, overeenkomstig de desbetreffende definitie in het Bal, een ondergrondse voorziening voor het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie met een afdekking die als vloer fungeert. De mestkelder kan onderdeel uitmaken van een dierenverblijf of van een voormalig dierenverblijf.

Productierecht

In de Meststoffenwet is productierecht omschreven als varkensrecht, pluimveerecht of fosfaatrecht. Varkensrecht is gedefinieerd als ’gemiddeld aantal varkens, uitgedrukt in varkenseenheden, dat op grond van hoofdstuk V in een kalenderjaar ten hoogste mag worden gehouden’ (artikel 1, eerste lid, onderdeel y). Voor pluimveerecht geldt een soortgelijke bepaling (gemiddeld aantal kippen en kalkoenen, uitgedrukt in pluimvee-eenheden). Fosfaatrecht is omschreven als de hoeveelheid dierlijke meststoffen, uitgedrukt in kilogrammen fosfaat, die in een kalenderjaar ten hoogste met melkvee mag worden geproduceerd. Met de systematiek van varkens- en pluimvee-eenheden respectievelijk kilogrammen fosfaat worden de aantallen van de verschillende categorieën varkens, kippen, kalkoenen en melkvee omgerekend naar een voor de verantwoording in het kader van de Meststoffenwet eenduidige eenheid. Waar in deze regeling van de subsidieontvanger wordt verlangd dat deze diens productierecht geheel of gedeeltelijk laat vervallen, wordt de omvang van dit te vervallen productierecht steeds afgeleid van het op de betreffende locatie gemiddelde aantal gehouden landbouwhuisdieren van de onderscheiden categorieën en uitgedrukt in varkenseenheden, respectievelijk pluimveeeenheden of kilogrammen fosfaat.

Veehouder en veehouderij

Een veehouderij is gedefinieerd als een onderneming voor het houden van landbouwhuisdieren voor de primaire productie van landbouwproducten of vermeerdering van de desbetreffende dieren.

Omdat het gaat over een onderneming en omdat landbouwhuisdieren naar hun aard voor productie worden gehouden gaat het bij een veehouderij per definitie om het bedrijfsmatig houden van dieren en niet om het hobbymatig houden ervan.

Als veehouder is gedefinieerd degene die een veehouderij drijft, hetzij een natuurlijke persoon

(eenmanszaak), hetzij een rechtspersoon (vennootschap), hetzij een samenwerkingsverband (een maatschap, een vennootschap onder firma of een coöperatie). Ingevolge de regeling dienen subsidieaanvragen te worden gedaan door de veehouder, dus de ondernemer of de onderneming, dat wil zeggen degenen die bevoegd zijn namens de onderneming te handelen.

In de praktijk komt het voor dat een veehouder voor zijn bedrijf een stal gebruikt die eigendom is van een ander. Die eigenaar drijft dan niet de veehouderij en is ook niet te beschouwen als exploitant in de zin van Verordening (EU) 2016/429 van het Europees parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid ('diergezondheidswetgeving'). Een dergelijke exploitant ('iedere natuurlijke of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor dieren of producten') is op grond van de verordening en ook de Regeling houders van dieren verplicht om het bevoegd gezag (RVO) gegevens te verstrekken over diens bedrijfsvestiging en over de daar gehouden dieren. De bedrijfsvestiging wordt geregistreerd met een zogenaamd uniek bedrijfsnummer (UBN). Degene aan wiens naam het UBN is gekoppeld, kan dus bij twijfelgevallen als veehouder worden aangemerkt.

Veehouderijlocatie

Een veehouderijlocatie is omschreven als de plaats van een bedrijfsvestiging, meer concreet het gebouwerf van de vestiging. Voor het begrip gebouwerf is verwezen naar de in het omgevingsrecht gebruikte definitie, die volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) luidt: 'bebouwd of onbebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, waarbij het omgevingsplan die inrichting niet verbiedt'.

Zoals hiervoor reeds aan de orde was, moet een veehouder diens vestiging laten registreren met een uniek bedrijfsnummer (UBN). Indien een veehouder diens bedrijf uitoefent op aangrenzende percelen, kan de vraag opkomen of sprake is van één of meer veehouderijlocaties. In dergelijke gevallen zal op basis van de feitelijke omstandigheden bepaald worden of sprake is van één of van twee vestigingsplaatsen. Bij een gekoppeld bouwblok kan sprake zijn van één UBN en dus ook van één locatie, ook al heeft betrokkene voor elk van de delen een aparte omgevingsvergunning of een aparte meldingsverplichting. In dat geval gelden de vereisten van deze regeling betreffende de omgevingsvergunning en melding aan het bevoegd gezag voor beide delen.

Artikel 2 Bepaling afstand tot overbelast Natura 2000-gebied

Om te bepalen of een veehouderijlocatie binnen een strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied ligt wordt de minimale afstand in een rechte lijn vastgesteld tussen een overbelast Natura 2000-gebied en de betrokken veehouderijlocatie. Een veehouderijlocatie bevindt zich binnen de strook als minimaal een deel van het gebouwerf binnen de genoemde strook ligt.

Artikel 3 Bepaling ammoniakemissie

Aanvullend op wat in het algemeen deel van de toelichting over de bepaling van de ammoniakemissie is opgemerkt en de toelichting hiervoor van het begrip ammoniakemissie en het begrip overbelast Natura 2000-gebied is het volgende van belang. De ammoniakemissie die afkomstig is van de veehouderijlocatie ziet in het kader van deze regeling op de ammoniakemissie die wordt veroorzaakt door het houden van landbouwhuisdieren in de op de veehouderijlocatie aanwezige dierenverblijven. De ammoniakemissie die wordt veroorzaakt door mest die buiten bedoelde dierenverblijven op de veehouderijlocatie is opgeslagen in mestsilo's voor vaste of vloeibare mest wordt in het kader van deze regeling niet meegenomen. Reden hiervoor is dat de Omgevingsregeling voor dergelijke mestsilo's geen emissiefactoren kent. De ammoniakemissie die wordt veroorzaakt door het houden van landbouwhuisdieren in de op de veehouderijlocatie aanwezige dierenverblijven wordt verkregen door per stal (dierenverblijf) de emissie van ammoniak per dierplaats per jaar te vermenigvuldigen met het gemiddeld aantal gehouden dieren van de betreffende diercategorie. De emissie per dierplaats per jaar dient berekend te worden conform artikel 4.6 uit de Omgevingsregeling. De daarbij te hanteren emissiefactoren voor stalsystemen zijn opgenomen in bijlage V en voor aanvullende technieken in bijlage VI van de Omgevingsregeling. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit de Gecombineerde opgave. De standaardtermijn voor het indienen van de Gecombineerde opgave door een veehouder is jaarlijks van 1 maart tot en met 15 mei. Het betreft in het bijzonder gegevens over het aantal gehouden dieren en de aard van het gebruikte huisvestingssysteem of de gebruikte systemen (elke stal kan een ander huisvestingssysteem hebben). Op grond van het eerste lid wordt daarbij uitgegaan van het gemiddelde aantal dieren dat tussen 1 januari 2025 en 1 januari 2026 per diercategorie is gehouden en van de daarvoor in 2025 per diercategorie gebruikte huisvestingssystemen. Zo wordt een zo actueel mogelijke berekening gemaakt van de ammoniakemissie en daarmee van de (maximale) reductie door sluiting van de locatie. Het hiervoor bedoelde gemiddelde aantal

landbouwhuisdieren is ook de maatstaf voor de bepaling van het relevante productierecht (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, en artikel 9, eerste lid).

Op grond van het tweede lid kan als referentiejaar 2024 of 2023 worden gehanteerd als betrokkene aannemelijk kan maken dat het gemiddelde aantal in 2025 gehouden dieren niet representatief is voor de jaarlijks gemiddeld gehouden dieraantallen. Daarbij gaat het dus om de vergelijking met de jaren 2024 en 2023.

Artikel 4 Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies

Met deze bepaling worden enkele artikelen van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies van overeenkomstige toepassing verklaard. Het betreft respectievelijk de cumulatie van subsidies (artikel 6), afwijzingsgronden (artikelen 22 en 23), de termijn waarbinnen op aanvragen om subsidieverlening en om subsidievaststelling moet worden besloten (artikelen 26 respectievelijk 52), het regime voor de verdeling van het subsidiebudget (artikelen 27 en 28), faillissement van de subsidieontvanger (artikel 36), vertraging bij de uitvoering van de subsidiabele activiteit (artikel 36a), de verlening van medewerking aan een evaluatie van de regeling (artikel 41) en de mogelijkheid om bij de subsidiebeschikking nadere voorschriften vast te stellen (artikel 43). Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat deze regeling zoveel mogelijk in lijn is met het voor subsidieverstrekking gebruikelijke regime van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. Volledigheidshalve wordt vermeld dat voor de toepassing van deze regeling hiernaast ook de subsidietitel van de Awb, titel 4.2, relevant is.

Zoals is toegelicht in paragraaf 7 wordt met de overeenkomstige toepasselijkheid van de artikelen 6 en 22 van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies een ontoelaatbare cumulatie van staatssteun voorkomen, overeenkomstig het bepaalde in de randnummers 99 en verder van de Richtsnoeren. Op grond van deze bepalingen wordt bij een samenloop van subsidieverstrekkingen niet meer subsidie verstrekt dan toegestaan volgens de Europese steunkaders en worden aanvragen die daarmee in strijd zijn, afgewezen.

Artikel 5 Grondslag

In het eerste lid is de grondslag voor de subsidieverstrekking gegeven, de onomkeerbare sluiting van een veehouderijlocatie die een ammoniakemissie veroorzaakt. Zoals ook naar voren kwam bij de toelichting bij het begrip ammoniakemissie, artikel 1, wordt in deze regeling geen onderscheid gemaakt naar de diersoort – alle op de veehouderijlocatie gehouden landbouwhuisdieren zijn relevant.

In de richtsnoeren worden specifieke voorwaarden genoemd voor de goedkeuring van staatssteun voor zogenoemde grote ondernemingen, zoals de noodzaak om bij een subsidieaanvraag aan te tonen dat de subsidie daadwerkelijk een stimulerend effect heeft en randvoorwaarden ten aanzien van het subsidiebedrag. Veehouderijen kunnen in de regel niet worden aangemerkt als grote onderneming. Daarom wordt in het derde lid verwezen naar de criteria voor kleine, middelgrote en micro-ondernemingen zoals vermeld in bijlage 1 van Verordening 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 (PbEU L 327). Ingevolge artikel 2, eerste lid, van deze bijlage behoort een onderneming tot de categorie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen indien er minder dan 250 personen werkzaam zijn en indien de jaaromzet ervan € 50 miljoen of het jaarlijkse balanstotaal € 43 miljoen niet overschrijdt.

Artikel 6 Vereisten

De in het eerste lid van dit artikel bepaalde vereisten vormen een uitwerking van de grondslag betreffende de onomkeerbare sluiting van een veehouderijlocatie. In paragraaf 4 van het algemene deel van deze toelichting is hier al op ingegaan. Aanvullend is nog het volgende van belang.

Het in onderdeel a genoemde vereiste betekent dat de bedrijfsvoering moet worden beëindigd door het (voor de laatste maal) afvoeren van alle landbouwhuisdieren van de veehouderijlocatie, ongeacht de diersoort.

De verwijdering van dierlijke meststoffen, bedoeld in onderdeel b, heeft betrekking op dierlijke meststoffen in de zin van de Meststoffenwet en betreft alle plaatsen waar op de locatie dierlijke mest is opgeslagen, zoals in mestkelders of -bassins, -tanks etc. Voor zover sprake is van vloeibare mest moet deze uit dergelijke opslagen worden opgepompt. De vaste meststof (bezinklaag) moet dan bij de sloop worden afgevoerd.

Het in onderdeel d bedoelde vereiste betreft de aanpassing van de omgevingsrechtelijke status van de locatie. Uitgangssituatie is dat een veehouder al naar gelang de omvang van de bedrijfsactiviteiten diens activiteiten bij het bevoegd gezag gemeld heeft op grond van het Bal of beschikt over een

(gewone) omgevingsvergunning milieu. In verband met het sluiten van de veehouderijlocatie moet daarom hetzij een melding van beëindiging van de activiteiten worden gedaan, hetzij een verzoek om intrekking van de omgevingsvergunning milieu. Voor de nieuwe activiteiten op de locatie zal los hiervan moeten worden beoordeeld of hiervoor een omgevingsvergunning milieu nodig is. In elk geval kan niet worden volstaan met het wijzigen van een bestaande omgevingsvergunning milieu, omdat de activiteiten afwijken van de veehouderijactiviteiten.

Een en ander moet zijn beslag krijgen in één of meer besluiten van het bevoegd gezag of registratie van de verschillende meldingen.

Onderdeel e betreft de natuurvergunning – voor zover de veehouder beschikt over een dergelijke vergunning. Indien na de sluiting op de locatie geen andere activiteiten verricht gaan worden, moet deze vergunning worden ingetrokken, ongeacht of het gaat het om een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit van gedeputeerde staten of, bij een meervoudige aanvraag die mede een andere omgevingsvergunning betreft, een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit van het college van burgemeester en wethouders op basis van advies en instemming van gedeputeerde staten. Indien echter op de locatie na de beëindiging van de veehouderij andere activiteiten verricht (gaan) worden, is onderdeel f van toepassing.

Onderdeel f heeft betrekking op de situatie dat de veehouder na de sluiting van de veehouderijlocatie daar andere activiteiten gaat verrichten – waarvoor uiteraard zo nodig het bevoegd gezag een omgevingsvergunning milieu moet verlenen. Dan moet met een afzonderlijk besluit worden geborgd dat de eventuele stikstofemissie van die activiteiten niet meer bedraagt dan 15% van de oorspronkelijk toegestane emissie, zoals is toegelicht in paragraaf 4.4.2. Doorgaans kennen deze nieuwe activiteiten een emissie die ver onder dit plafond van 15% ligt en het besluit moet er dan toe strekken de emissie te beperken tot de daadwerkelijke emissie van die concreet omschreven nieuwe activiteiten. Vastlegging van de stikstofruimte voor de nieuwe activiteit is niet alleen wenselijk in verband met het doel van de regeling maar ook om de ondernemer zekerheid te bieden dat er wat de stikstofemissie betreft toestemming is voor de beoogde activiteit.

Sinds de rechterlijke uitspraken van 18 december 2024 ten aanzien van de Amercentrale en Rendac[15] mag in de voortoets, dus bij de beoordeling of een nieuw project significante negatieve effecten kan hebben op een Natura 2000-gebied, de vergunde stikstofgevolgen van het oude project (de veehouderijactiviteiten) niet meer worden weggestreept tegen de stikstofgevolgen van het nieuwe project. Er mag alleen nog worden gekeken naar de gevolgen van de nieuwe activiteiten op zichzelf, dus zonder rekening te houden met de gevolgen van de oude situatie.

Er mag nog wel intern worden gesaldeerd in de stap die daarna komt: de passende beoordeling. Hierin wordt onderzocht of de beoogde activiteiten leiden tot aantasting van de beschermde natuur. Bij een bestaande natuurvergunning geldt dat de referentiesituatie wordt gevormd door de stikstofemissie die aanwezig is of had mogen zijn. Bij een bestaande milieutoestemming daarentegen wordt de referentiesituatie gevormd door de stikstofemissie van de activiteiten die vergund én feitelijk aanwezig zijn, structureel onbenutte stikstofruimte (latente ruimte) maakt dus geen deel meer uit van de referentiesituatie.

Naar aanleiding van de uitspraken van de Raad van State van 18 december 2024 zijn de mogelijkheden voor intern salderen dus beperkter geworden. Bovendien zal ook bijna altijd sprake zijn van een (natuur)vergunningplicht, ook bij intern salderen, waardoor vaker een passende beoordeling moet worden gemaakt door het bevoegd gezag. De voorwaarden voor intern salderen en extern salderen zijn daardoor nagenoeg gelijkgetrokken.

Bij veehouders die met een subsidie van de overheid hun locatie sluiten en in dat kader moeten voldoen aan de voorwaarde om de omgevings- en natuurvergunningen te laten intrekken, is sprake van een bijzondere situatie: een besluit van het bevoegd gezag is nodig om de bewerkstelligde stikstofreductie (goeddeels) te borgen en tegelijkertijd de doelgroep perspectief te bieden op ander gebruik van de locatie. Het betreft een besluit op verzoek van de veehouder, die er immers belang bij heeft te kunnen voldoen aan de vereisten van deze subsidieregeling.

Bij het besluit om de activiteit mogelijk te maken is het van belang dat de natuurtoestemming van de bestaande activiteit, die de referentiesituatie vormt, niet wordt ingetrokken voordat het college van gedeputeerde staten een natuurvergunning verleent voor de beoogde activiteiten. Dit speelt met name als een milieutoestemming de referentiesituatie vormt, omdat de gemeente dan bevoegd gezag is om deze in te trekken. Een ondernemer of diens adviseur doen er goed aan tijdig in overleg te treden met

[15] ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4909 en ECLI:NL:RVS:2024:4923.

de betrokken gezagen. Wanneer voor de beoogde activiteiten geen natuurvergunning wordt vereist, zal in elk geval de activiteit uiteindelijk in het omgevingsplan worden vastgelegd. Ook kan een nieuwe milieutoestemming (wanneer deze vereist is) de voor de hand liggende optie zijn.

Verder bevat deze bepaling een onderdeel ter voorkoming dat later de stikstofruimte voor de beoogde activiteiten beschikbaar wordt gesteld voor externe saldering. Het is namelijk wenselijk dat alle stikstofruimte van de veehouder die met gebruik van deze regeling zijn veehouderijlocatie sluit, ten goede komt aan de natuur. Dat is reden om geen externe saldering toe te staan voor de stikstofruimte die is vergund voor de bestaande situatie (zoals toegelicht bij artikel 7, tweede lid, onderdeel b) en evenmin voor de stikstofruimte die betrokkene voor de beoogde andere activiteiten kan behouden. Hiertoe moet bij de verstrekking van een natuurvergunning voor de beoogde activiteiten worden bepaald dat de ondernemer de nieuwe natuurvergunning moet laten intrekken ten behoeve van een of meer Natura 2000-gebieden als niet langer van de toestemming voor de stikstofemissie gebruik wordt gemaakt. Door een dergelijke intrekking wordt bewerkstelligd dat de stikstofruimte niet meer voor externe saldering beschikbaar is in het geval er geen enkele andere activiteit meer plaatsvindt op de locatie. Om ook in andere gevallen externe saldering met deze stikstofruimte te voorkomen, is door provincies voorzien dat dit wordt vastgelegd in de provinciale beleidsregels voor salderen.

Artikel 7 Afwijzingsgronden

In paragraaf 3 van het algemene deel van deze toelichting is al ingegaan op de afwijzingsgronden, genoemd in het eerste en derde lid. Aanvullend kan ten aanzien van het derde lid worden vermeld dat het bij de wettelijke vereisten onder meer gaat om paragraaf 4.82 van het Bal, dat eisen stelt waaraan de huisvestingssystemen van dierenverblijven op een veehouderijlocatie moeten voldoen.

Op grond van artikel 4 van deze regeling is er een grondslag voor het afwijzen van de aanvraag als betrokkene voor het sluiten van de veehouderijlocatie al langs andere weg subsidie ontvangt. Het is denkbaar dat een veehouder zich ten tijde van de subsidieaanvraag al anderszins heeft verplicht om de veehouderijlocatie te sluiten, bijvoorbeeld door het sluiten van een overeenkomst met de provincie voor de verkoop van diens locatie, maar op dat moment nog wel vee houdt op de locatie. Om te voorkomen dat een veehouder in dergelijke gevallen aanspraak zou kunnen maken op een subsidie op grond van deze regeling is in het tweede lid van artikel 7 bepaald dat de aanvraag wordt afgewezen indien de veehouder zich al heeft verplicht om de veehouderijlocatie te sluiten. Ook is volledigheidshalve bepaald dat de aanvraag wordt afgewezen als betrokkene ten tijde van de aanvraag al is begonnen met de sluiting van de locatie. Het oogmerk van subsidies in algemene zin is dat deze stimulerend effect hebben. Er dienen activiteiten te worden gestimuleerd die niet zouden plaatsvinden zonder de subsidieverstrekking. De subsidie op grond van deze regeling dient te bewerkstelligen dat veehouderijlocaties worden gesloten die anders niet zouden worden gesloten. Verder is bepaald dat een subsidieaanvraag wordt afgewezen wanneer de aanvrager na het publiceren van deze regeling in de Staatscourant ruimte voor stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied die voor de veehouderijlocatie bestaat of bestond ingevolge de bestaande vergunningen, in het kader van extern salderen geheel of gedeeltelijk ter beschikking stelt of heeft gesteld voor andere activiteiten met het oog op een daarvoor aangevraagde of aan te vragen natuurvergunning. Op zich vloeit uit de voorwaarde dat betrokkene ten tijde van de subsidieaanvraag daadwerkelijk in productie is, in combinatie met de verplichtingen op grond van het omgevingsrecht met inbegrip van het natuurbeschermingsrecht, voort dat betrokkene voor het houden van vee moet beschikken over stikstofruimte. Een veehouder kan echter beschikken over zogenoemde latente ruimte: de veehouder houdt feitelijk minder vee dan deze ingevolge de vergunningssituatie zou kunnen houden. Gelet op het doel van de regeling is het van belang dat alle stikstofruimte van de veehouder die met gebruik van deze regeling diens locatie sluit, ten goede komt aan de natuur. Daarom wordt met deze bepaling geborgd dat de beschikbare stikstofruimte daarvoor beschikbaar blijft en niet door betrokkene via extern salderen ter beschikking wordt gesteld voor andere activiteiten, hetzij van derden, hetzij van de subsidieaanvrager in het geval deze ook een andere bedrijfsvestiging heeft. Als de aanvrager een PAS-melder is, beschikt deze voor (een deel van) diens activiteiten niet over stikstofruimte, maar dit is dan het gevolg van de bestaande vergunningssituatie, te weten het ontbreken van een vergunning voor die activiteiten. In die gevallen is deze afwijzingsgrond dus niet van toepassing.

Het vierde lid heeft betrekking op overtredingen van normen van de Europese Unie en bevat de desbetreffende voorwaarde van punt 428 van de Richtsnoeren. Op grond hiervan vindt in elk geval afwijzing plaats indien de aanvrager ten tijde van het besluit op de aanvraag niet voldoet aan de normen van de Europese Unie en diens activiteiten als veehouder moet beëindigen. Gelet op de definitie die in de Richtsnoeren wordt gegeven voor ‘normen van de Unie’ betreft het alleen

EU-normen die bindend zijn voor individuele ondernemingen[16]. Te denken valt aan milieu, hygiëne- en dierenwelzijnsnormen.

Voor de goede orde wordt vermeld dat hiernaast ook de relevante afwijzingsgronden van de Awb en het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies van toepassing zijn (zoals artikel 6 Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies). Het betreft onder meer artikel 4:35 van de Awb, op grond waarvan een subsidieaanvraag kan worden afgewezen indien er gegronde reden is om aan te nemen dat de te subsidiëren activiteiten niet (geheel) zullen plaatsvinden, dat de aan de subsidie verbonden verplichtingen niet zullen worden nageleefd of dat niet op een behoorlijke wijze rekening en verantwoording zal worden afgelegd. Wanneer bijvoorbeeld van een aanvrager bekend is dat deze administratieve verplichtingen op grond van de meststoffenwetgeving of de regelgeving voor identificatie en registratie van dieren slecht naleeft, kan dat reden zijn om met toepassing van voornoemd artikel de subsidieaanvraag af te wijzen.

Artikel 8 Subsidiecomponenten

In paragraaf 5 van het algemeen deel van de toelichting is al ingegaan op de componenten waaruit de subsidie bestaat. Voor de bijdrage voor het waardeverlies van de stallen is in onderdeel b vastgelegd dat deze alleen betrekking heeft op stallen die gesloopt worden. Indien op grond van artikel 6, tweede lid, ontheffing is gegeven van het sloopvereiste, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel j, wordt de stal voor andere doeleinden hergebruikt en in verband daarmee wordt die stal dan ook niet betrokken bij de bepaling van het subsidiebedrag.

Artikel 9 Bijdrage vervallen productierecht

In het algemene deel van de toelichting is hier al op ingegaan.

Aanvullend kan inzake het derde lid nog worden opgemerkt dat het hier bedoelde onderscheid voor de marktprijs van varkensrecht en pluimveerecht, al naar gelang het gebied, verband houdt met het regime van de Meststoffenwet voor zogenoemde concentratiegebieden. Bijlage I bij de Meststoffenwet bevat een aanduiding van deze gebieden met een kaart en een opsomming van de gemeenten die op 1 januari 1997 concentratiegebied Zuid respectievelijk concentratiegebied Oost vormden. Sindsdien zijn de grenzen van veel gemeenten gewijzigd als gevolg van samenvoegingen en/of herindelingen. Om die reden wordt bij de uitvoering van deze regeling gebruik gemaakt van de postcode van de veehouderijlocatie waarvoor subsidie wordt aangevraagd en wordt bepaald of deze postcode is gelegen binnen de grenzen van het concentratiegebied Zuid of van het concentratiegebied Oost, of buiten deze gebieden is gelegen.

Artikel 10 Bijdrage waardeverlies en sloopkosten

In het algemene deel van de toelichting is hier al op ingegaan.

Artikel 11 Subsidieplafond en openstellingsperiode

Gelet op de inzet van het kabinet om in 2027 een forse reductie van ammoniakemissie te realiseren wordt de regeling zo spoedig mogelijk opengesteld voor subsidieaanvragen en kunnen veehouders met een veehouderijlocatie die gelegen is binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied van 18 januari 2027 9:00 uur tot en met 18 februari 2027 16:59 uur een aanvraag indienen. Er is sprake van een beperkte openstellingsperiode voor ronde 1. Een korte openstellingsperiode is namelijk een belangrijke voorwaarde om alle subsidieaanvragers op een zo kort mogelijke termijn een beschikking te verstrekken.

Indien er na ronde 1 van de subsidieverlening nog subsidiebudget resteert zal de regeling van 7 september 2027 9:00 uur tot en met 8 februari 2028 16:59 uur opengesteld worden voor veehouders met een veehouderijlocatie die is gelegen buiten de strook van 1.000 rondom overbelaste Natura 2000-gebieden. Indien na ronde 1 van de subsidieverlening het beschikbare subsidieplafond is bereikt – de subsidie van aanvragen uit ronde 1 moet worden geweigerd omdat door de verlening van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden – zal er geen tweede openstelling meer plaatsvinden.

[16] In randnummer 64, van de richtsnoeren is ‘norm van de Unie’ als volgt gedefinieerd: “verplichte, in de wetgeving van de Unie vastgestelde norm die het niveau aangeeft dat de individuele ondernemingen moeten halen, met name wat milieu, hygiëne en dierenwelzijn betreft; op het niveau van de Unie vastgestelde normen of streefdoelen die bindend zijn voor de lidstaten, maar niet voor individuele ondernemingen, worden bijgevolg niet als normen van de Unie beschouwd”.

De tijd tussen beide openstellingsperioden is zo gekozen omdat de openstellingen van elkaar afhankelijk zijn. RVO heeft voldoende tijd nodig om aanvragen die in ronde 1 van de openstelling zijn ingediend af te handelen en om met zekerheid vast te kunnen stellen of en zo ja, hoeveel subsidiebudget er na de verlening van subsidie resteert voor ronde 2 van de subsidieverlening.

Artikel 12 Aanvraag subsidieverlening

Voor de inrichting van het proces van subsidieverstrekking wordt goeddeels de gebruikelijke procedure gevolgd, waarbij eerst aanvragen voor verlening van de subsidie worden ingediend bij RVO, met gebruikmaking van een digitaal aanvraagformulier dat door RVO namens de Minister is opgesteld (eerste lid). Deze aanvraag moet worden gedaan door degene(n) die de onderneming kan of kunnen vertegenwoordigen (bij een samenwerkingsverband de maten of vennoten; bij een besloten vennootschap de bestuurders).

Voor het indienen van de aanvraag moet gebruik gemaakt worden van het door RVO ter beschikking gestelde middel. De aanvraag moet zijn voorzien van de benodigde gegevens en bescheiden om te kunnen beoordelen of een aanvraag voor toewijzing in aanmerking komt en, zo ja, wat de hoogte van het subsidiebedrag is. In het tweede en derde lid van artikel 12 worden de gegevens en bescheiden genoemd die in elk geval moeten worden verstrekt in het kader van de aanvraag. RVO zal in het aanvraagformulier controles inbouwen waarmee de kans wordt gereduceerd dat een aanvrager een onvolledige aanvraag of onjuiste informatie verstrekt. Deze controles zijn een hulpmiddel en bieden geen garantie dat een aanvraag volledig en juist wordt ingediend. De aanvrager is en blijft verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van diens subsidieaanvraag.

Hierbij is erin voorzien dat per veehouderijlocatie een aanvraag wordt gedaan. Dit betekent dat de veehouder die twee of meer locaties wil sluiten, voor elk van deze locaties een subsidieverzoek moet indienen. Dit is noodzakelijk omdat locaties onderling verschillen, in elk geval qua ligging ten opzichte van overbelaste Natura 2000-gebieden en de strook van 1.000 meter rondom deze gebieden, en dus een aparte beoordeling vergen. Ook de rangschikking van aanvragen voor veehouderijlocaties die gelegen zijn buiten de strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied gebeurt per veehouderijlocatie. Het is dus denkbaar dat voor een eerste veehouderijlocatie van een veehouder de aanvraag wordt toegewezen en voor de andere veehouderijlocatie(s) de aanvraag wordt afgewezen.

Bij aanvragen voor veehouderijlocaties die zijn gelegen binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied geldt dat indien een aanvraag onvolledig wordt ingediend, betrokkene gelegenheid krijgt de aanvraag binnen een bepaalde termijn aan te vullen. Indien de aanvraag niet of niet tijdig wordt aangevuld, is dit grond voor afwijzing van de aanvraag, overeenkomstig artikel 22 Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies dat op grond van artikel 4 van deze regeling van overeenkomstige toepassing is. Zolang een aanvraag onvolledig is, wordt deze niet aangemerkt als een aanvraag in het kader van de verdeling van het subsidieplafond op volgorde van binnenkomst van de aanvragen. Het tijdstip van de completering van een onvolledige aanvraag is dus bepalend voor de toepassing van de verdeelmethodiek van volgorde van binnenkomst van de aanvragen. Dit vloeit voort uit de overeenkomstige toepassing van artikel 27 van het Kaderbesluit LNV- en EZK-subsidies op grond van artikel 4 van deze regeling.

Ten aanzien van aanvragen voor veehouderijlocaties die gelegen zijn buiten de strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied volgt uit vaste jurisprudentie dat deze na de sluiting van de openstellingsperiode in het geheel niet aangevuld of gewijzigd mogen worden. Dit verdraagt zich namelijk niet met de gelijktijdige onderlinge beoordeling en rangschikking van de ingediende aanvragen dat in het tendersysteem centraal staat.

Voor de behandeling van de aanvragen om subsidieverlening voor veehouderijlocaties die gelegen zijn binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied geldt op grond van artikel 26 van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies (ingevolge artikel 4 van de regeling van overeenkomstige toepassing) een termijn van 8 weken na de ontvangst van de aanvraag. Deze termijn kan zo nodig met eenzelfde termijn worden verlengd. Voor de behandeling van de aanvragen om subsidieverlening voor veehouderijlocaties die gelegen zijn buiten een strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied, geldt een termijn van 13 weken na sluiting van de openstellingsperiode van de regeling. Deze termijn kan zo nodig met eenzelfde termijn worden verlengd.

Hierbij is relevant dat deze termijnen op grond van artikel 4:15 van de Awb worden opgeschort als de aanvrager wordt verzocht de aanvraag aan te vullen, zolang de aanvulling niet heeft plaatsgevonden of tot het verstrijken van de termijn die daarvoor is gegeven.

Artikel 13 Verdeling subsidieplafond

De subsidieaanvragen voor veehouderijlocaties die gelegen zijn binnen een overbelast Natura 2000-gebied of binnen een strook van 1.000 meter rondom een dergelijk gebied en die aan alle voorwaarden voldoen, worden toegewezen op volgorde van binnenkomst van de aanvragen, met dien verstande dat bij onvolledige aanvragen het tijdstip van completering van de aanvraag geldt als datum van binnenkomst (zie de toelichting bij artikel 12).

De subsidieaanvragen voor veehouderijlocaties die gelegen zijn buiten een strook van 1.000 meter rondom een overbelast Natura 2000-gebied geldt eveneens dat bij onvolledige aanvragen het tijdstip van completering van de aanvraag geldt als datum van binnenkomst (zie de toelichting bij artikel 12). Deze datum zal binnen de openstellingsperiode moeten liggen. De complete aanvragen worden toegewezen op basis van rangschikking. Daarbij komt de aanvraag met de hoogste ammoniakemissie per euro subsidie als eerste voor toewijzing in aanmerking. In paragraaf 2 is hier al op ingegaan.

Ingeval het budgettaire beslag van de toewijsbare aanvragen het subsidieplafond overschrijdt, worden subsidies verleend tot het subsidieplafond is bereikt. Als toekenning van een subsidie zou leiden tot overschrijding van het subsidieplafond, wordt de aanvraag afgewezen op grond van artikel 4:25, tweede lid van de Awb. Als op de dag dat het subsidieplafond wordt bereikt meer dan één complete aanvraag wordt ontvangen zal de volgorde van de aanvragen voor subsidieverlening op basis van ‘first come, first serve’ worden vastgesteld door middel van loting.

Als in ronde 2 van de subsidieverlening het subsidieplafond dreigt te worden overschreden zal de volgorde van de aanvragen die bij de beoordeling gelijk zijn gerangschikt worden bepaald door middel van loting.

Artikel 14 Fasering sluiting van een veehouderijlocatie

In deze bepaling is de fasering vastgelegd van de maatregelen die de subsidieontvanger moet nemen, waarop in paragraaf 4.1 al is ingegaan. Voor het sluiten van de overeenkomst, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel i, is bepaald dat de ondertekende overeenkomst uiterlijk zes maanden na de subsidieverlening aan de minister moet worden gezonden. Verder is voorzien in een vereiste dat met de sloopwerkzaamheden pas wordt aangevangen nadat is geconstateerd dat daadwerkelijk de dieren zijn afgevoerd en de mest is verwijderd. Dit laatste is van belang omdat anders een controle op het verwijderd zijn van de mest niet meer goed mogelijk is. RVO zal de afvoer van de dieren en de verwijdering van de mest bevestigen bij de subsidieontvanger, waarna de sloopwerkzaamheden kunnen plaatsvinden.

Artikel 15 Informatieverplichting voortgang

Het is niet op voorhand uit te sluiten dat de minister met het oog op de subsidieverstrekking ook anderszins informatie over de voortgang van de sluiting van de veehouderijlocatie nodig heeft. Deze bepaling biedt de bevoegdheid om deze informatie bij betrokkene op te vragen.

Artikel 16 Overige verplichtingen

Ingevolge artikel 7, tweede lid, onderdeel b, wordt een subsidieaanvraag afgewezen indien een subsidieontvanger ruimte voor stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied die voor de veehouderijlocatie bestaat of bestond ingevolge de bestaande vergunningssituatie, in het kader van extern salderen na de plaatsing van deze regeling in de Staatscourant geheel of gedeeltelijk ter beschikking stelt of heeft gesteld voor andere activiteiten met het oog op een daarvoor aangevraagde of aan te vragen natuurvergunning. Door in het tweede lid van artikel 16 te bepalen dat betrokkene ook gehouden is na de subsidieverlening niet alsnog over te gaan tot de beschikbaarstelling van die stikstofruimte, wordt de grondslag geboden om tot het tijdstip van vaststelling te toetsen of de stikstofruimte van de locatie daadwerkelijk beschikbaar komt voor het doel van de regeling.

Het verlenen van subsidie aan een veehouderijonderneming voor het sluiten van productiecapaciteit op grond van een subsidieregeling laat onverlet dat de veehouderijonderneming moet voldoen aan verplichtingen die eventueel op grond van eerdere subsidieregelingen aan de onderneming zijn opgelegd. Bijvoorbeeld verplichtingen als bedoeld in Verordening (EU) nr. 1303/2013, die zijn opgelegd in het kader van subsidieverstrekking voor investeringen op grond van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) van het gemeenschappelijk landbouwbeleid in de periode 2014-2022. Het sluiten van de productiecapaciteit kan ertoe leiden dat de subsidieontvanger de ELFPO-subsidie gedeeltelijk of volledig moet terugbetalen.

Artikel 17 Gegevensverwerking

In het algemene deel van de toelichting is hier al op ingegaan.

Artikel 18 Bevoorschotting

In paragraaf 5.5 is al ingegaan op het bevoorschottingsregime. De subsidieontvanger ontvangt dus een voorschot van 20% van het subsidiebedrag na inzending van de ondertekende overeenkomst, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel i, en een voorschot van 60% van het subsidiebedrag nadat aan de hand van informatie van de subsidieontvanger is gebleken dat alle vereiste maatregelen, behalve de sloop van de productiecapaciteit, het vestigen van de kwalitatieve verplichting, de intrekking van de bestaande natuurvergunning en omgevingsrechtelijke toestemming en ten slotte de eventuele toekenning van de nieuwe natuurvergunning en omgevingsrechtelijke toestemming zijn genomen.

Artikel 19 Subsidievaststelling

Voor de behandeling van aanvragen om subsidievaststelling geldt op grond van artikel 52 van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies (dat in artikel 4 van de regeling van overeenkomstige toepassing is verklaard) een maximale termijn van 13 weken na de ontvangst van de aanvraag daartoe of nadat de voor het indienen ervan geldende termijn is verstreken.

Artikel 20 Staatssteun

In het eerste lid is geëxpliciteerd dat deze regeling wordt aangemerkt als staatssteun.

In het tweede lid zijn de publicatieverplichtingen opgenomen die voortvloeien uit de transparantieverplichtingen van de Richtsnoeren, randnummer 112. Voor wat betreft onderdeel f, de economische sector waarin de subsidieontvanger ten tijde van de aanvraag actief was, is van belang dat voor de aanduiding van de relevante sector gebruik moet worden gemaakt van de indeling van economische activiteiten van het NACE-stelsel, op groepsniveau.

Het derde lid bevat de verplichting de te publiceren gegevens ten minste tien jaar openbaar beschikbaar te houden, wat voortvloeit uit randnummer 114 van de Richtsnoeren.

Artikel 21 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt de dag na publicatie in de Staatscourant in werking, in afwijking van het beleid voor vaste verandermomenten. Er zou in dit geval sprake zijn van aanmerkelijke (ongewenste) private en publieke nadelen indien de regeling eerst op het vaste verandermoment in werking zou treden. Er is een groot belang mee gemoeid bij snelle inwerkingtreding, zowel aan de zijde van veehouders die met gebruikmaking van de regeling hun veehouderijlocatie willen beëindigen als aan de zijde van de overheid, met het oog op de beoogde spoedige en (forse) reductie van ammoniakemissie en de stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebieden.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen